

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

САМОСПАЛЕННЯ ВІДКЛАДЕНО

Жителі міста Шостки Сумської області готові на все, щоб на їхні проблеми звернули увагу. Ось уже дев'ятий день біля стін Генеральної прокуратури вони живуть у наметовому містечку. Матері двох, на їх думку, несправедливо обвинувачених в убивствах дітей, голодують. Разом з ними на такий крок наважилося ще кілька людей. Наші кореспонденти виїхали на місце події після того, як до редакції «Голосу України» надійшла інформація про акт самоспалення жителів цього наметового містечка. Але цього, на щастя, не сталося. Зневірених людей попередили: тільки-но спалахне сірник — всі учасники акції опиняться або у психушці, або за ґратами, а їхні намети і плакати — на смітнику. Матері не хочуть такої розв'язки.

Незабаром рік, як син однієї з них — Олександр Воскобойник — перебуває під слідством. Його обвинувачують у скоєнні навмисного убивства 62-літнього чоловіка. Ні доказів, ні мотивів, ні свідків, здатних довести провину Олександра, за словами його матері Єфросинії Воскобойник, немає. Слідство хотіло «знайти» лжесвідка, у якого хлопець нібито мив руки після убивства, але з цього нічого не вийшло. Справа набула широкого резонансу в місті.

(Закінчення на 6-й стор.).

На знімку: Єфросинія Воскобойник і Олександр Кривуля, представник дитячої спортивної школи.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

■ НОВИНИ

Завтра — День фармацевтичного працівника
Ліки в надлишку, але дешевшати вони навряд чи будуть

На вітчизняному ринку лікарських препаратів, крім закордонних виробників, представлено 140 українських. Протягом останніх п'яти років у країні спостерігається криза надвиробництва. 22 тисячі найменувань ліків, що наповнили внутрішній ринок, — промовисте того підтвердження. В такому розмаїтті важко орієнтуватися навіть фахівцям, не кажучи вже про пацієнтів.

(Закінчення на 4-й стор.).

Над ЧАЕС побудують новий «саркофаг»

У понеділок, 17 вересня, буде підписано контракт між французьким консорціумом Novarka і ДСП «Чорнобильська АЕС» про будівництво нового безпечного конфайнменту над об'єктом «Укриття». Про це повідомив на прес-конференції в Києві Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні Жан-Поль Везіан. За його словами, підписання контракту відбудеться в Чорнобилі. З французької сторони його має підписати державний секретар з питань підприємства і зовнішньої торгівлі Ерве Новеллі.

МВС вирішило ліквідувати всі комерційні підприємства у своїй структурі

Про це заявив на прес-конференції у Вінниці заступник міністра внутрішніх справ Віктор Суслов. За його словами, після ліквідації бізнес-структур у системі МВС усі платні послуги надаватимуться структурними підрозділами МВС, а отримані від надання цих послуг кошти будуть спрямовані на модернізацію і розвиток підрозділів міністерства. «У результаті повинні зникнути всі комерційні підприємства в структурі МВС та корупція навколо них і покращитися фінансування органів внутрішніх справ», — сказав він.

Як відомо, раніше неодноразово лунали обвинувачення на адресу комерційних структур, створених при МВС, які на платній основі надавали послуги, зокрема з оформлення закордонних паспортів, автомобільних номерів тощо.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Краще сусідство в руках, ніж членство в небі?

На запитання про майбутнє євроінтеграції в журналістів буде хвилин десять

Сьогодні в Києві відбудеться одинадцятий саміт Україна—ЄС. Участь у ньому візьме вся правляча верхівка Євросоюзу та України. Прем'єр-міністр Віктор Янукович заради такої події навіть на один день перерве свою «передвиборну» відпустку. Проте більшість громадян України, які часто не помічають проведення таких зустрічей, певне, найбільше хвилює, чи відчують вони на собі наслідки саміту.

Отож головними темами саміту стануть переговори з нової посиленої угоди між Україною та ЄС та про подальший розвиток відносин. Обидва питання — надзвичайно гострі. Сьогодні Євросоюз пропонує нам так звану програму посиленого сусідства.

(Закінчення на 7-й стор.).

Новим російським прем'єром стане фінансовий розвідник

Сьогодні Державна дума розгляне питання про призначення Віктора Зубкова новим главою уряду РФ. Пропозиція Володимира Путіна призначити прем'єр-міністром Росії Віктора Зубкова, котрий обіймав досі посаду глави Федеральної служби з фінансового нагляду, лише на перший погляд здається дивною. Йому 66 років, він політик не публічний і не розглядався експертами як претендент на прем'єрське крісло. Але він з 2001 року входив до найближчого оточення президента Путіна, передає наш московський кореспондент Віктор Тимошенко.

(Закінчення на 7-й стор.).

■ Я ВАМ ПИШУ...

Свої слова до виборів доведіть справою

Зростаюйте, шановна редакціє! «Голос України» читаю давно і з задоволенням, як одну з найзмістовніших газет нашого часу. Зачепив мене за живе лист Валентини Козар «Що думали, коли приймали пенсійний закон?», опублікований 18.08.07 р. у № 147 на сторінці «З пошти». Велике спасибо редакції за те, що опублікували, а авторів — що вихлюпнула наш біль на сторінки газети.

Я не лише підтримую В. Козар, а й хочу повідомити, що вже декілька місяців триває єднання скривджених пенсіонерів і вкладників колишнього СРСР. Нашим панам кандидатам у депутати варто замислитися, скільки мільйонів принижених й обікращених людей зроблять свій вибір і який!

Щоб повернути довіру, депутати повинні не тільки відмовитися від пільг і недоторканності, а й повернути людям їхні заощадження й гідні пенсії, хай навіть шляхом продажу виділених державою шикарних машин та особняків. Не треба нас годувати обіцянками на папері, свої слова до виборів доведіть справою! Жити, а точніше виживати, на злидарську пенсію немає більше сил...

Жанна ДРОБОВА.

Одеса.

Затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 4 вересня 2007 року № 297

Роз'яснення

Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символики, прапора партії (партії, що входить до складу блоку; блоку), за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу) під час проведення позачергових виборів народних депутатів України 30 вересня 2007 року

Центральна виборча комісія як постійно діючий колегіальний державний орган, який відповідно до своїх повноважень забезпечує дотримання передбачених Конституцією України та Законом України «Про вибори народних депутатів України» принципів і засад виборчих процедур, роз'яснює вимоги частини тринадцятої статті 71 Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо заборони проводити передвиборну агітацію, яка супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символики, прапора партії (партії, що входить до складу блоку; блоку), за умови, що вартість таких товарів не перевищує

три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей. Така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати чи не голосувати за певну партію (блок) або згадуванням назви партії (блоку) чи імені кандидата, вважається непрямим підкупом виборців.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що встановлення судом факту непрямого підкупу виборців під час виборчого процесу організації

єю, засновником, власником або членом керівного органу якої є кандидат у депутати, партія, яка висунула кандидатів у депутати (одна з партій, яка входить до блоку, що висунув кандидатів у депутати), або посадова особа цієї партії, тягне за собою оголошення попередження партії (блоку) або окремого кандидата в депутати. Рішення Центральної виборчої комісії про оголошення попередження партії (блоку) або окремого кандидата в депутати оприлюднюється в загальнодержавних засобах масової інформації.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори депутатів, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

КОРОТКО

■ У Запоріжжі відкрилася Міжрегіональна виставка «Будівництво. Меблі. Інтер'єр», в якій беруть участь більш як 100 представників із 12 областей України (Укрінформ).

■ Учора сторіччя відзначили залізнична станція та вокзал Херсона (Укрінформ).

■ В Одесі розпочали масштабне відновлення міських пляжів. Такі роботи востаннє проводилися 40 років тому (Укрінформ).

■ Спільними зусиллями СБУ, МЗС та їхніх зарубіжних колег на батьківщину повернено громадянку України, яку батько незаконно вивіз за кордон (Укрінформ).

Працівникам державної архівної служби України

*Шановні друзі!
Прийміть щирі вітання
з нагоди 90-річного ювілею
державної архівної служби
України!*

Архівна справа є органічною складовою національної культури нашого народу. Створення Національного архіву в буремному 1917 році, заснування археографічної комісії, здійснення широкої видавничої програми, повернення документів з іноземних архівів, розширення доступу до першоджерел нашої історії мають непересічне значення для становлення й утвердження державності України.

Ви, представники 693 архівних установ України, виконуєте унікальну історичну місію збирання і зберігання мільйонів сторінок документів, що репрезентують та увічнюють славетну і драматичну історію нашого народу.

Національний архівний фонд — це величезна наукова, культурна та інформаційна скарбниця, концентрована пам'ять нації за вісім століть писемної історії. Впевнений, що завдяки вашій наполегливій праці прийдешні покоління матимуть правдиву, чесну історію нової України.

Широкосердно бажаю вам творчої наснаги у вашій шляхетній справі. Нехай кожен день надихає вас на нові звершення, буде сповнений творчого змісту і вдячності від співвітчизників!

*Голова Верховної Ради України
Олександр МОРОЗ.*

Готуються «запаси» електорального ресурсу для тих, хто його контролює

Голова Верховної Ради Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні Вільяма Тейлора (на знімку). На прохання посла він проаналізував перебіг виборчої кампанії, охарактеризувавши її як «авантюру, яка нічого не дає державі й не змінює конфігурацію політичному в Україні».

— Всі чотири укази Президента — антиконституційні, й рано чи пізно ми отримаємо відповідь від Конституційного Суду, — сказав Олександр Мороз. — Ми повинні керуватися законом.

Глава парламенту наголосив на системному порушенні законодавства з боку глави держави та його секретаріату. Вони полягають, зокрема, у порушенні процедури формування судової гілки влади, неприйнятті до розгляду законів, ухвалених парламентом, блокуванні роботи ЦВК та Конституційного Суду. На думку Олександра Мороза, це свідчить про «дріб'язковість і примітивність команди, яка має всю повноту влади і при цьому називає себе опозицією».

— По суті, в Україні знищується система влади. Виборчий процес здійснюється у вузькому, штучно створеному, сумнівному стосовно законодавства правовому полі, — вважає головний парламентарій.

Та найбільшу загрозу Олександр Мороз вбачає в тому, що Президента цікавить не новий склад Верховної Ради, а новий зміст Конституції. Дії глави держави він називає «узурпацією влади». Голова Верховної Ради наголосив, що пленарне засідання парламенту четвертого вересня відбулося у повній відповідності до Конституції й законодавства, і висловив сподівання, що наступного тижня відбудеться ще одне пленарне засідання. Отже, у Президента не буде підстави використати статтю 90 Основного Закону, відповідно до якої глава держави може розпустити парламент, якщо він не збирається на пленарні засідання протягом 30 днів.

Вільям Тейлор, у свою чергу, зазначив, що США «дуже уважно спостерігають за цими виборами».

— Ми підтримаємо будь-який уряд, сформований за результатами чесних і справедливих виборів, — сказав він.

Водночас посол висловив занепокоєння з приводу того, чи чесними будуть вибори, пояснивши, що йдеться про норми законодавства стосовно голосування на дому та голосування людей, які перебувають за кордоном. Олександр Мороз наголосив, що відповідні норми виборчого закону спрямовані саме на запобігання можливим фальсифікаціям.

Олександр Мороз повідомив, що звернувся до Генеральної прокуратури з приводу серйозних недоліків, допущених під час складання списків виборців. За його словами, «за два тижні до виборів на основі інформації з місць про списки виборців можна зробити висновок, що вони за два роки змінилися майже на 20 відсотків». На думку Голови Верховної Ради, це свідчить про те, що готуються «запаси» електорального ресурсу для тих, хто його контролює. За цим криється «найбільша небезпека фальсифікацій, бо вибори потрібно було проводити на основі єдиного реєстру виборців».

Він також наголосив на системному використанні адміністративного ресурсу на міс-

цях з боку секретаріату Президента і місцевих адміністрацій. Чільник держави, зазначив він, також бере участь у виборчій кампанії на боці однієї з політичних сил.

— Шкода, що главу держави використовують ті, хто першими ставитимуть йому палиці в колеса в майбутній президентській виборчій кампанії, — підсумував Олександр Мороз.

**Прес-служба
Верховної Ради України.**

Голова Верховної Ради Олександр Мороз учора також взяв участь в урочистостях, присвячених Дню працівників лісового господарства, та в заходах громадського об'єднання «Український форум».

На знімку: на виставці дитячого малюнка «Людина та ліс» з нагоди Дня лісника.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Вимога про заповнення картки тимчасового обліку під час перетину кордону неправомірна

■ ВИБОРИ-2007

Окружний адміністративний суд Києва задовольнив позов Партії регіонів до Головного управління контролю за благоустроєм Києва Київської міськдержадміністрації про право партії на встановлення агітаційних наметів у столиці. Дії відповідача щодо демонтажу наметів Партії регіонів на майдані Незалежності суд визнав протиправними. Нагадаємо, що першого вересня київський міський голова Леонід Черновецький заборонив розміщення у Києві агітаційних наметів усіх політичних сил.

Окружний адміністративний суд Києва визнав неправомірною вимогу Державної прикордонної служби стосовно заповнення громадянами картки тимчасового обліку під час перетину кордону. Про це заявив заступник керівника штабу блоку «Наша Україна — Народна самооборона» Микола Оніщук.

— Українці, які до 30 вересня цього року перетинатимуть кордон нашої країни, не повинні заповнювати будь-які картки, окрім тих, які стосуються власне правил перетину державного кордону, — пояснив він. — Документами, що подаються громадянином, є лише його паспорт та митна декларація. Ніхто не може бути обмежений у праві взяти участь у голосуванні лише з тих мотивів, що він повернеться до своєї країни в п'ятницю, суботу чи у день голосування, — зазначив Микола Оніщук.

Лідер Партії регіонів Віктор Янукович прогнозує, що його сила до кінця вересня подасть підписи для проведення ініційовано-

го нею референдуму з визначення статусу російської мови, виборності голів районних і обласних державних адміністрацій, а також нейтралітету й позаблокового статусу України. Про це Віктор Янукович сказав у Запоріжжі. Процес складно передбачити в термінах, наголосив політичний лідер, але тільки-но підписи будуть зібрані, документи подадуть на реєстрацію в ЦВК.

Усі 17 територіальних виборчих округів у Донецькій області забезпечені приміщеннями для роботи, технікою, засобами зв'язку, комп'ютерним обладнанням. У містях і районах завершено перший етап роботи зі складання списків виборців. До цієї роботи групи з обліку виборців залучали в тому числі сільських, селищних, міських голів. Як повідомив голова обласної держадміністрації Володимир Логвиненко, розпочато друкування списків виборців для здачі їх до виборчих комісій. Керівник області висловив занепокоєння щодо якості складених списків і зазначив, що одразу після дострокових парламентських виборів відновиться робота зі складання реєстру виборців. Всі 2 559 виборчих дільниць забезпечені необхідною кількістю скриньок, щоправда, в Маріуполі деякі з них потребують ремонту.

Блок Юлії Тимошенко й «Наша Україна — Народна самооборона» готуються до невизнання результатів виборів і запровадження прямого президентського правління. Таке переконання висловив лідер Комуністичної партії Петро Симоненко на пресконференції у Полтаві.

Він також не відкидає, що

Президент Віктор Ющенко може замість чинного Кабінету Міністрів призначити виконуючих обов'язки міністрів. На думку лідера комуністів, про це свідчать «останні незаконні укази Президента про звільнення двох членів уряду».

***

Після приходу до влади нового уряду буде закрито практично всі шляхи транспортування наркотиків через Україну. Таку заяву зробила лідерка БЮТ у прямому ефірі білоцерківського телеканала «Крокус-1». Коментуючи поширення наркоманії у нашій країні, Юлія Тимошенко сказала, що «керівники силових відомств на самому високому рівні є дахом для влади, яка сьогодні займається наркоторгівлею».

***

60 — 70 відсотків опитаних збираються взяти участь у дострокових виборах. Такі дані повідомили вчора на прес-конференції директор Інституту соціальної та політичної психології АПН України Микола Слюсаревський, заступник директора, кандидат психологічних наук Любов Найдюнова та завідувач лабораторії соціально-психологічних технологій Павло Фролов. За їхніми даними, за Партію регіонів збираються голосувати 32,9 відсотка, БЮТ — 28,6, «НУ—НС» — 15,1, КПУ — 5,9, Блок Литвина — 5,7, СПУ — 2,2, ВО «Свобода» — 2,1, ПСПУ — 1,4, КПУ(о) та Партію зелених України — 0,9 відсотка. За інші партії та блоки віддали свої голоси 2 відсотки респондентів, а проти всіх проголосували 2,2 відсотка. Лише 20,8 відсотка опитаних впевнені, що позачергові парламентські вибори відбудуться чесно й демократично.

Компенсувати втрачені заощадження

Володимир Литвин вважає підхід до розв'язання проблеми компенсації втрачених заощаджень колишнього Ощадбанку СРСР, який пропонує його блок, найбільш реальним. Про це він сказав на зустрічі з виборцями в місті Казанка Миколаївської області. «Лише за такого підходу, коли кожна людина бачитиме, що є і з чого можна вибрати, можна цю проблему вирішити. Ми напроцювали законопроект із цього питання... Я вважаю, це найбільш реальний підхід до розв'язання такої проблеми. Все інше — це розмови, а розмови в нас ведуться лише на користь бідним», — зазначив В. Литвин.

Блок Литвина пропонує компенсувати заощадження шляхом надання людям освіти, землі, будівельних матеріалів, лікування та оплати комунальних послуг. Окрім того, він пропонує у вигляді компенсації надання людям права отримати акції підприємств, що підлягають приватизації. «Є люди, які при приватизації наступних об'єктів готові брати їх частки, брати відповідні акції», — зауважив В. Литвин.

Він нагадав, що загальна сума втрачених заощаджень становить 90 млрд. радянських рублів.

В. Литвин також нагадав про те, що коли він був Головою Верховної Ради, то пропонував направити на компенсацію заощаджень гроші, отримані від приватизації металургійного комбінату «Криворіжсталь», що становили суму в 25 млрд. гривень. Після того, як цей законопроект не був підтриманий, Володимир Литвин вніс пропозицію спрямувати на ці цілі 9 млрд. гривень, але вона також була заветована Президентом після голосування. «Сьогодні ті люди, які кажуть, що вони за два роки розв'яжуть цю проблему, не підтримали нас, щоб по-

долати вето, яке Президент наклав на цей закон. Тому ці гроші не потрапили до людей», — сказав В. Литвин.

Він має намір ініціювати у Верховній Раді шостого скликання закріплення депутатів за територіальними округами. Про це Володимир Литвин сказав на зустрічі з виборцями в місті Новий Буг Миколаївської області. «Я буду вважати за необхідне запропонувати у Верховній Раді таке рішення, щоб всіх депутатів, яких обериуть, закріпити за округами», — наголосив В. Литвин. На його думку, це змусить депутатів опікуватися інтересами певних громад. «Хоч якось треба примусити їх працювати», — сказав В. Литвин.

Він вважає, що за такої системи у виборців має бути право відкликати депутата, який закріплений за їхнім округом, якщо він не виконує їхніх доручень.

Лідер Блоку Литвина нагадав, що він є прихильником скасування пропорційної системи виборів до парламенту і повернення до виборів в округах. Водночас він зазначив, що вважає нереальним провести такі зміни зараз, тому і пропонувавши закріплення депутатів, обраних за списками за округами. Крім того, В. Литвин вважає, що депутати не повинні обиратися до парламенту більше двох термінів підряд, а також депутатами не можуть бути люди пенсійного віку.

Він також висловився проти обрання до Верховної Ради бізнесменів. «Я категорично проти того, щоб бізнесмени були представлені у Верховній Раді, оскільки вони дивляться на будь-яке рішення, котре приймається, крізь призму свого бізнесу. Це така природа, така психологія, навіть якщо він гарна людина. Бо грошей, як і здоров'я, багато не буває», — сказав В. Литвин.

Без науки немає університету!

Інтеграція України у міжнародне європейське співтовариство, приєднання до Болонського процесу, підготовка особистості спеціаліста до роботи в умовах ліберальної економіки вимагають сьогодні від вищої освіти не просто засвоєння суми старих знань, а й постійного створення, розповсюдження та використання нових знань. Саме тому головними ознаками сучасного вищого навчального закладу є наука, наукові та науково-педагогічні школи, основним результатом діяльності яких має бути отримання ними наукового знання, що відповідає сучасним вимогам розвитку суспільства та економіки України, передньому краю пізнання людством явищ природи, суспільства та мислення.

У 2007 році Міністерством освіти і науки було підтримано наукову діяльність 112 підвідомчих вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації державної форми власності. Це понад 86 відсотків всіх державних вищих навчальних закладів системи МОН.

За результатами наукової та науково-технічної роботи у 2007 році планується впровадження у виробництво понад 2300 результатів, впровадження у навчальний процес понад 2000 результатів, створення близько 500 нових видів техніки, понад 900 нових технологій, близько 520 нових видів матеріалів, видати майже 1700 монографій, майже 2000 підручників, більш ніж по 2000 розробках планується отримати патенти на винаходи. В цілому результативні показники 2006 року планується перевищити на 9%. За підсумками 8 місяців 2007 року прослідковується позитивна динаміка зростання обсягів спеціального фонду державного бюджету. До кінця року планується виконати договори на загальну суму 98 млн. грн., що на 7% більше, ніж у 2006 році.

Різними формами наукової та науково-технічної діяльності охоплено близько 90% науково-педагогічних працівників (майже 70 тисяч, серед яких понад 5,4 тис. докторів на-

ський Л. Л.), Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (ректор Кривцов В. С.), Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (ректор Бакіров В. С.), Національний гірничий університет (ректор Півня Г. Г.), Національна металургійна академія України (ректор Величко О. Г.), Придніпровська державна академія будівництва і архітектури (ректор Большаков В. І.), Національний університет «Львівська політехніка» (ректор Бобало Ю. Я.), Івано-Франківський національний університет нафти і газу (ректор Крижанівський Є. І.), Донецький національний університет (ректор Шевченко В. П.), Приазовський державний технічний університет (ректор Волошин В. С.).

Упродовж останніх років постійно здійснюється робота з залучення до досліджень і розробок студентів, аспірантів і докторантів. Цей показник активності наукової молоді зростає з року в рік (орієнтовно на 9—10%).

Найбільш активно залучають молодь до науки групи класичних (понад 62%) та технологічних вищих навчальних закладів (61%).

Зрощення наукової та науково-технічної еліти — процес тривалий і складний. Починати готувати молоду людину до наукової діяльності необхідно завчасно. Економічна ситуація в країні, сучасні тенденції, вимоги Бо-

лонського процесу — і, попри значні досягнення останніх років, все обумовлює необхідність реформування системи в цілому та науки у вищих навчальних закладах зокрема.

Досягнення будь-якої ідеї передбачає визначення шляхів її реалізації. Отже, необхідно у найближчий час спланувати, яким чином буде рухатись реформування науки у ВНЗ, визначити стратегічні і поточні завдання, сформулювати перелік заходів та першочергових змін у діючому законодавстві, а можливо, й інвентаризацію існуючих законодавчих і нормативних актів, які дозволять науці як сфері, що забезпечує рівень соціально-економічного розвитку, кваліфікації фахівців та добробуту, бути конкурентоспроможною на світових ринках товарів, послуг та праці.

Першим кроком на шляху до таких змін стала ідея створення Державної цільової програми «Наука в університетах» на 2008-2012 роки, яка сформувалася на Міжгалузевій нараді з питань розвитку науки у вищих навчальних закладах України, що відбулася у грудні 2006 року. Учасники наради одностайно відзначили роль інтеграції науки і освіти (їх взаємопроникнення, а не лише поєднання), необхідність підвищення якості освіти та розвитку інноваційного потенціалу національної економіки. Водночас було окреслено низку нерозв'язаних проблем, які гальмують подальший розвиток науки у вищих навчальних закладах та їх інтеграцію в європейський науково-освітній простір. Зокрема, за існуючих норм навчального навантаження у викладачів університетів практично не залишається робочого часу для наукової діяльності. Для порівняння: в університетах розвинених країн час на наукову діяльність викладачів становить майже половину робочого часу. Істотним чинником зменшення наукових працівників в університетах є те, що рівень їх заробітної плати менший, ніж в академічних установах. Оптиміальний шлях розв'язання таких проблем вимагав комплексного підходу.

Саме тому метою програми є забезпечення створення правових, економічних і організаційних умов для активізації наукової діяльності та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в університетах, утворення університетів дослідницького типу на засадах експерименту для підготовки висококваліфікованих фахівців та виконання конкурентоспроможних наукових розробок, а також підвищення соціальної привабливості роботи науковця.

Програма виконуватиметься протягом п'яти років. Умовно можна виділити такі етапи її реалізації:

- на першому етапі передбачається удосконалити нормативно-правову базу наукової та науково-технічної діяльності університетів та розпочати на засадах експерименту роботу одного дослідницького університету;
- наступний етап — проведення конкурсного відбору та створення на базі провідних державних університетів ще чотирьох університетів дослідницького типу, у яких здійснюватиметься підготовка висококваліфікованих фахівців та виконуватимуться конкурентоспроможні наукові розробки, створюватимуться в їх складі науково-навчальні центри.

Орієнтовні витрати держави на загальне фінансування програми складатимуть 525,3 млн. грн. Ефективність використання бюджетних коштів під час проведення наукових досліджень передбачається у розрахунку 1,5 грн. спеціального фонду державного бюджету на 1 грн. загального, що буде потужним джерелом надходження коштів. Як результат, збільшення відрахувань до державного бюджету до 2,5 млн. грн. від одного університету та оновлення матеріально-технічної бази на 20%.

Слід зазначити, що у експерименті буде задіяно 3,4 тис. дослідників, техніків, науково-педагогічних працівників університетів, а також залучено 1,25 тис. студентів, аспірантів та докторантів.

Особливістю цієї програми є проведення експерименту зі створення нового типу сучасного університету — дослідницького, де мають поєднуватися потенціал науково-педагогічних кадрів, сформованих відомими науковими школами, обдарованої студентської молоді, новітні форми навчання, наукової роботи та інноваційної діяльності, задіяне найсучасніше наукове обладнання.

Головне завдання таких університетів — продукування нових знань та підготовка наукових кадрів. Цілком зрозуміло, що їх не може і не повинно бути багато. Як вони створюватимуться, які обов'язки бере на себе держава, які результати повинні забезпечити такі університети — питання, які має вирішити програма.

Слід зазначити, що наукові та науково-педагогічні працівники виявили велику зацікавленість, суттєво допомогли міністерству в створенні програми. Всі слушні пропозиції було враховано під час розроблення програми, що дало можливість значно її покращити.

Важливо, що є підтримка цієї програми молодими вченими. Об'єктивна оцінка якості освіти, ролі елітної освіти для професійного та кар'єрного зростання у сучасному світі може бути зроблена лише тими, хто нещодавно отримав вищу освіту або продовжує своє навчання.

Представники молодіжної науки, зустріч з якими відбулась у середині червня поточного року, одностайно висловилися за посилення державної підтримки молодих учених та якнайшвидше прийняття Державної програми.

Станіслав НІКОЛАЕНКО,

міністр освіти і науки України.

■ ТОЧКА ЗОРУ

У новообраному парламенті коаліції може не бути

На запитання «Голосу України» відповідає політолог Володимир ФЕСЕНКО.

1. Як ви оцінюєте нинішню політичну ситуацію?
2. Хто переможе на дочасних парламентських виборах?
3. Чи буде сформована коаліція у парламенті шостого скликання?
4. Що очікує Україну, якщо парламент шостого скликання так і не запроцює?

1. Неоднозначні й парадоксальні тенденції властиві нинішній політичній ситуації. Її головна особливість — вибори, які є наслідком політичної кризи. Передбачалося, кампанія буде достатньо нервовою, напруженою, конфліктною. Але ми бачимо, що вона йде спокійно, незважаючи на певні скандали та резонансні заяви. Та більшість політиків і експертів прогнозують, що прихована напруга вибухне, ймовірно, одразу після оголошення результатів виборів. Саме цим пояснюється порівняно спокійна кампанія. Я навіть чув від російських колег: «У вас, взагалі, вибори є чи ні? Щось занадто спокійно вони відбуваються».

Окрім того, обидва політичні табори (умовно «помаранчеві» і «синьо-біло-червоні») очікують один від одного використання адмінресурсу і фальсифікацій. Раніше, як правило, ці теми турбували опозицію. Але нині бачимо такі побоювання і з боку сили парламентської коаліції.

Інший парадокс із настроями виборців. Як підтверджують опитування, вони стомилися від політичної кризи, від постійної політичної нестабільності. Настрої критичні, і таке само ставлення до провідних політичних сил. Але водночас серед населення порівняно висока готовність знову проголосувати. Більшість людей ще до початку виборчої кампанії знали, за кого віддадуть свій голос.

2. Було б гарно, якби перемогла країна. Якби вибори допомогли поступовому виходу з політичної кризи. Тоді виграє суспільство. Перемога однієї сили, на жаль, може спровокувати нову хвилю кризи.

Якщо формально говорити про можливі результати, то, найімовірніше, принципово ситуація не зміниться. На першому місці буде Партія регіонів, питання лише в тому, на бере вона трохи більше чи менше голосів, аніж торік. На другому місці знову буде Блок Юлії Тимошенко, на третьому — «Наша Україна — Народна самооборона» (лише з яким відзивом?). Є дві головні інтриги, пов'язані між собою: скільки буде партій і блоків у Верховній Раді? Від цього залежить формування майбутньої парламентської коаліції і яким буде розклад сил в парламенті. І тут постає запитання: хто ще прийде у Верховну Радку? Комуністи, Блок Литвина, менше шансів у соціалістів і Наталії Вітренко...

Але коаліції може взагалі не бути. Бо, згідно з Конституцією, після позачергових парламентських виборів протягом року повноваження Верховної Ради не припиняються. Тож, у принципі, коаліцію можна й не створювати. Ця ситуація на руку різним політичним силам, бо тоді можлива прихо-

вана, ситуативна, неформалізована коаліція.

А якщо поставити запитання інакше: «Хто може програти у виборах?», з'являється інша негативна інтрига. Якщо вибори будуть зірвані, може програти країна, зокрема, міжнародний імідж України в цілому і її керівників. Це можливо, наприклад, якщо буде використано знову ту само технологію, коли третина новообраних депутатів не зареєструється і обнулять списки... Тоді настане криза не Верховної Ради, а українського парламентаризму, криза всієї політичної системи країни, що спричинить негативну реакцію з боку міжнародної спільноти. Про це нам вже відверто кажуть наші партнери з Європи та інших частин світу.

3. Швидше за все, коаліцію все-таки буде сформовано. Є два базові варіанти: реінкарнація, чи новий формат «помаранчевої» коаліції у складі БЮТ і НУ—НС, або більшість навколо Партії регіонів. Багато залежить від того, хто буде четвертим чи п'ятим учасником нового складу Верховної Ради. Якщо пройдуть комуністи, більше шансів, що буде коаліція з Партією регіонів. Блок Литвина може домовлятися і з «помаранчевими», і з «синьо-білими». Тоді, на мій погляд, буде більше шансів на створення нового формату широкої коаліції. Хоча, мені здається, різке заперечення з боку «Нашої України — Народної самооборони» можливості створення широкої коаліції зменшує шанс на такий варіант розвитку подій. Тому, якщо вони після нинішньої риторики спробують таку коаліцію створити, це призведе до падіння рейтингів і НУ—НС, і Президента. Я думаю, що вони це розуміють. І не слід відкидати варіант, який я вже згадував — відсутність коаліції.

4. Якщо новообраний парламент не запроцює, на нас чекає нова хвиля політичної кризи. Гострішої, ніж була навесні. Це буде велика системна, стратегічна криза українського парламентаризму. І щоб цю нову кризу розв'язати, будуть потрібні більш потужні зусилля. Це може призвести до політичної смерті когось з провідних гравців. Великий ризик буде для Президента. Адже питання про дострокові президентські вибори лунало ще навесні. І протилежний табір обов'язково ставитиме умову: «Якщо нові вибори у Верховну Радку, то одночасно з президентськими».

Але, найпевніше, після виборів головною буде тема продовження конституційного процесу. Як він триватиме, в яких формах? Чи конституційна реформа в парламенті, чи розробка нової Конституції з її винесенням на референдум. Це велика політична гра, політичні торги почнуться у жовтні. Нині у виборах беруть участь українські громадяни, а після 30 вересня буде нова хвиля волевиявлення — вибиратимуть між собою політики: як їм далі жити? І я гадаю, якщо вони виберуть нову політичну кризу — підпишуть собі смертний вирок.

Записала Надія СМІЯН.

■ РЕПЛІКА

У Москві навіть свого посла не інформують

На тонкий натяк Президента Віктора Ющенка про ймовірну «адресу» його отруювачів, який він висловив в інтерв'ю західним журналістам, оперативно відреагував посол РФ в Україні Віктор Черномірдин. Він, по-перше, взагалі заперечив, що Україна зверталася до російської сторони за проханням надати допомогу в розслідуванні справи про отруєння, зокрема, надати для експертизи зразки діоксину, що виготовляється в російських лабораторіях; по-друге, порадив самим розбиратися в цій справі. У виконанні афористичного Віктора Степановича, красномовності якого з незмінним успіхом експлуатувє московський пародист Максим Галкін, це пролунало так: «Не зверталися... Я б напевно знав, якби було таке звернення... Хто звертався, до кого звертався — поняття не маю... і вперше чую... Нам що розслідувати? Розбирайтеся в себе, все вам хтось заважає, хтось винен...»

Як з'ясувалося, обізнаності самого пана посла заважає... МЗС Росії. Бо саме через це офіційне відомство, повідомили в Генпрокуратурі РФ, вони справді одержали запит української сторони про надання правової допомоги у кримінальній справі про отруєння Віктора Ющенка і готують відповідь у визначений законодавством термін. І чому міністерство не повідомило про такий факт пана Черномірдіна, нехай розбираються в посольстві, бо Україна у відомчу субординацію не втручається.

А що нам завжди хтось заважає, тут Віктор Степанович має рацію. Якщо зважити, що російські правоохоронці вперто відмовляються повертати українським колегам своїх деяких новонавернених громадян і просто біглих осіб, до яких «є запитання», то тут навіть можна обійтися без евфемізму «хтось».

На брифінгу у секретаріаті Президента Олександра Чалий висловив переконання і від себе особисто, і від глави держави, що словесна конструкція Віктора Черномірдіна — це його точка зору, і «вона жодною мірою не віддзеркалює офіційної позиції РФ», бо «ми виходимо з того, що Віктор Степанович зробив заяву, яка свідчить про його некомпетентність у сфері чутливих взаємовідносин між Україною і Росією». З цим начебто зрозуміло: не можна дипломату такого рангу вдаватися до лексикі тих, що марнують час на заваленках».

Але нас цікавить, наскільки враховують «чутливі» моменти міждержавних відносин у Генпрокуратурі Росії? За останнім повідомленням з ГПУ, з Москви щойно надійшла згода на дослідження зразків діоксину російського виробництва. Якщо врахувати, що з проханням до тамтешніх правоохорончих колег з Різняцької зверталися ще в грудні 2006 року, залишається лише висловити захоплення «руським розміром» — тривалістю «визначеного законодавством терміну». Втім, на добре слово заслуговує і відомство Олександра Медведька: прочекавши дев'ять місяців, доки російські колеги «розродяться» згодою, до того ж після стимуляції цього процесу міжнародним погослом, наша Генеральна прокуратура ще й похвалилася, що практика обміну службовою інформацією між правоохоронними органами України та РФ «є повсякденним відпрацьованим правовим механізмом» (!) Скільки ж доведеться з такою «повсякденністю» чекати на результати допитів трьох осіб, які невдовзі після «таємної вечері» опинилися на території Росії? Як каже в таких випадках пан Черномірдин, поняття не маємо, коли це буде. І взагалі, чи буде...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Ви хто, пане Тейлор?

Схоже, пан Надзвичайний і Повноважний Посол Сполучених Штатів Америки в Україні переплутав свої повноваження. А може, він і не підозрював, що перебуває в незалежній країні і безцеремонні висловлювання про її закони, які регулюють внутрішні проблеми, не є коректними.

Зацитуємо повідомлення відділу взаємодії із засобами масової інформації секретаріату Центральної виборчої комісії, оприлюднені після візиту пана Тейлора до цієї поважної установи: «Окремі питання щодо забезпечення прав громадян на вільний вибір не можна вважати чітко відрегульованими... З цього приводу В. Тейлор повідомив, що має намір дати публічну оцінку цій проблемі, привернути до неї увагу широкої міжнародної громадськості. На його думку, будь-які дії, котрі можуть перешкодити громадянам зробити свій вибір або ж спотворити такий вибір, маніпулюючи нормами законодавства, є неприпустимими і не сприяють демократизації суспільства».

А про яку демократію пан Посол говорить? Часом не про ту, яку так натужно насаджували в Іраку? Скільки людей, зокрема й американських солдатів, загинули від тієї благодійності? Можливо, комусь не подобається, що в Україні не летять кров, то для цього треба додати демократії?

До речі, якщо голосування на дому, на думку пана Тейлора, є можливістю маніпулювання, то участь у виборах громадян, які повернуться в Україну за декілька днів до 30 вересня, зовсім навпаки — реалізацією їхніх прав.

Тобто, якщо людина за певних обставин не може прийти на виборчу дільницю і хоче голосувати вдома (хворі, інваліди, немічні), — це погано, а заробітчанин, який хоч на годину завітає додому, має реалізувати своє право.

Що за подвійні стандарти? Яка ваша роль, пане Посол? Чи не наглядача, часом?

Навіть аргумент голови ЦВК про неможливість «відстежити всі випадки», коли хтось зловживатиме правом голосування вдома, не заспокоїли пана Тейлора. Він готовий «привернути увагу міжнародної громадськості».

Це що, спроби залякування, тиску чи втручання у внутрішні справи суверенної держави?

Звичайно, це ніякі не звинувачення, а лише стурбованість ситуацією.

Щиро вірю в те, що пан Тейлор і на думці не мав нічого подібного. Очевидно, його неприємно зрозуміло. Відтак заздалегідь: пардон. Хотілося б, щоб усі наші благодійники врешті заспокоїлися і дали можливість Україні самостійно вирішувати свої проблеми.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Затверджено рішенням міжпартійного з'їзду виборчого блоку політичних партій — Блок "Всеукраїнська громада" 19 серпня 2007 року.

Передвиборна програма Блоку політичних партій — Блок "Всеукраїнська громада" ЛЮДЯМ — НА ДОБРО

Черпаймо силу в єдності. Питаймо правди у народу.

Блок "Всеукраїнська громада" у складі Всеукраїнської партії Миру і Єдності, Партії "Національно-демократичне об'єднання "Україна", Політичної партії "Совість України", Політичної партії малого і середнього бізнесу України при підтримці Селянської партії України послідовно і наполегливо виступає за побудову соціально справедливої держави, відповідальної перед народом. **Людина, її добробут, її права повинні бути основою державної політики.** Оцінка роботи влади єдина — як дбає вона про Людину.

"Всеукраїнська громада" усвідомлює свій обов'язок перед народом України і бере на себе відповідальність за долю країни. **Ми — єдина політична сила, в списках якої немає народних депутатів минулих скликань і політиків, котрі запламували своє ім'я сумнівними оборудками.** Відстоюючи єдність та злагоду всіх сил, рішуче виступаємо проти популізму, авантюризму та інформаційних воєн.

Політичні партії безкінечним розбратом і чварами розчахнули країну, підірвали її стабільність, згайнували її багатство, зневірили людей.

Недолугі дії нинішньої влади, спричинені відсутністю скоординованої державної політики та обгрунтованої програми розвитку держави розчарували народ.

Найбільше постраждало село. З року в рік зменшуються обсяги виробництва, знижується родючість ґрунтів, руйнується інфраструктура, занепадає духовність, культура. Україна, що завжди славилася елітними сортами зернових культур, племінними породами тварин, потужним сільгоспмашинобудуванням, виробництвом мінеральних добрив, змушена за світовими цінами ввозити це з-за кордону. Низький рівень оплати праці принижує людську гідність, жене мільйони українців з отчої землі на чужину. Українське село, колись нації, старіє і вимирає.

Наша принципова позиція: влада повинна служити народові, а не прислужувати олігархічним кланам. Люди повинні обирати тих, кого добре знають і поважають.

"Всеукраїнська громада" пропонує виважену, детально прораховану та економічно обгрунтовану Програму розвитку держави, головна мета якої — поліпшення життя українського народу, процвітання України.

I. Добробут людини — заможність країни

"Бо ти на землі — Людина"

Ми переконані, що мірило всіх суспільних багатств — людина. "Всеукраїнська громада" відстоює гідну зарплату та справедливу пенсію. Наполягає на перегляді "ваучерної" приватизації та поверненні нечесно приватизованих підприємств у власність народу.

Надра України — для блага українців

Ми вимагаємо повернення надр України від олігархів у державну власність. Надра стануть основою наповнення державного бюджету і запорукою безоплатної медицини, безкоштовної освіти, достойних пенсій та будуть забезпечувати зниження податкового тиску на середній і малий бізнес.

Мрії про власну оселю збуваються

Ми відстоюємо негайне вирішення житлової проблеми в Україні шляхом створення за рахунок бюджетних коштів державного фонду житлових безвідсоткових позик. **Ми пропонуємо реальний механізм здешевлення вартості соціального житла — до 50 відсотків через безкоштовне виділення владою землі під забудову.**

Дбати про дітей — дбати про майбутнє

Ми вважаємо справою честі захист найуразливіших: безпритульних дітей, дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених родин. Ми пропонуємо конкретну програму соціального захисту дитинства, яка надасть знедоленим дітям державні гарантії на здобуття освіти, працевлаштування, отримання житла.

II. Сила народу — у єдності, праці і правді

Воля народу — доля народу

Влада має формуватися з тих людей, котрих знає і котрим довіряє народ — лідерів територіальних громад. Ми відстоюємо безпартійні вибори, за яких думка людей при формуванні влади всіх рівнів є визначальною; наполягаємо на скасуванні юридичної недоторканності політиків і на професіоналізмі посадовців.

Програма розвитку держави: економіка — для людей

"Всеукраїнська громада" зобов'яже Верховну Раду України вперше за роки незалежності затвердити детальну, науково обгрунтовану Програму розвитку держави. Пропонована нами Програма ґрунтується на чітких розрахунках нарощування промислових потужностей, використання сировинних ресурсів та робочої сили, реалізації продукції на внутрішньому й світовому ринках тощо. Вона охоплює і поєднує різні галузі країни — сільське господарство, промисловість, сферу послуг, енергетику і збалансовує освіту, науку, підготовку кадрів та всі аспекти зовнішніх відносин.

Праця — джерело національного багатства

У рамках Програми розвитку держави ми пропонуємо програму ефективного використання трудових ресурсів кожного регіону, спрямовану на ліквідацію безробіття та повернення із закордонних наймів на Батьківщину мільйонів українців. У південних та західних регіонах України ініціюємо створення нових робочих місць через прискорений розвиток індустрії туризму. Ми захистимо дрібних підприємців та людей, котрі змушені торгувати на ринках, їх право на робоче місце, дохід та гідний розмір пенсій.

Молоді — енергійний старт

Ми відстоюємо запровадження збалансованої програми підготовки кадрів відповідно до Програми розвитку держави в якісних і якісних показниках. Програма гарантує молодим спеціалістам перше робоче місце, пільги при забезпеченні житлом, матеріальну допомогу на облаштування.

Буде хліб — буде й пісня

Ми вважаємо, що збереження й виховання в суспільстві поваги до споконвічних цінностей народу, його мови, культури - запорука національного розвитку та духовного оновлення країни. "Всеукраїнська громада" виступає на підтримку національної культури, відстоює її доступність для широкого загалу.

III. Втілимо Програму розвитку села

Селянин — господар своєї землі

Земля належатиме тому, хто на ній працює — українським селянам та сільгосптоваровиробникам. Ми негайно

здійснимо детальний облік усіх земель сільськогосподарського призначення і запровадимо прямі бюджетні дотації на кожен гектар землі у розмірі 50% від собівартості вирощеної на ньому продукції.

Сучасному селу — сучасну форму господарювання

Ми пропонуємо нову удосконалену форму господарювання на селі, що захистить інтереси всіх учасників і забезпечить високі результати на основі взаємовигідного кооперування і запровадження найсучасніших світових технологій у тваринництві і рослинництві, у тому числі крапельного зрошування.

Державна підтримка — годувальнику держави

Ми пропонуємо нові економічні підходи ефективного господарювання. Ініціюємо створення аграрної державної фінансово-кредитної установи, яка надаватиме пільгові кредити селу. Збутом сільськогосподарської продукції на світовому ринку за світовими цінами повинні займатися спеціально створені державні торгівельні структури. Отримані ними доходи будуть спрямовані на створення державного фонду паливно-мастильних матеріалів та фонду мінеральних добрив і гербіцидів. Ми наполягаємо на відродженні комбайнобудування і на заснуванні державної мережі регіональних виробничо-сервісних центрів. Вимагаємо заборони повернення податку на додану вартість компаніям-монополістам, що таким чином знекровлюють державний бюджет. Для відродження українського виробництва та екологічної безпеки громадян на часі створення міністерств харчової та легкої промисловості.

Цивілізацію — в село

Принципова наша вимога: фіксований бюджет — кожному селу, який вирішить питання будівництва доріг, освітлення вулиць, транспортного сполучення, газопостачання. Школу, дитячий садок, будинок культури, бібліотеку, технічно оснащений і укомплектований лікарями медичний заклад — у кожне село.

Громада — основа української нації. Єднаймося у "Всеукраїнській громаді", щоб захистити людину, її право на владу, землю, житло, освіту, охорону здоров'я, щоб захистити себе, своїх дітей, своє майбутнє.

Друкується за вимогою ч. 1 ст. 70 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

■ ЗАВТРА — ДЕНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Ліки в надлишку, але дешевшати вони навряд чи будуть

(Початок на 1-й стор.).

У фармацевтичній галузі проблем не бракує, розповідає директор Державного фармакологічного центру Міністерства охорони здоров'я України Віктор Чумак. Серед головних він називає правовий нігілізм учасників фармацевтичного сектору охорони здоров'я. Мовляв, є закони, що регламентують роботу галузі, але їх не виконують, або кожна структура трактує по-своєму, а ще гірше — підганяють «під себе» підзаконними актами. Нормальному розвитку заважає й обмежений вихід на зовнішні ринки, і відсутність стандартів лікування, і відмінності у стандартизації, прийнятій в Україні та в Європі. Проте не все так погано. За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, фармацевтична галузь України — найкраща серед держав СНД у плані наближення до світових стандартів.

Вона пройшла непростий шлях розвитку. Після розвалу Союзу розірвалися виробничі зв'язки. Україну світова громадськість ще не знала, банківська система не працювала.

— На початку 90-х ми пережили колосальну кризу — аптеки були порожні. Якби в той час сталася якась епідемія, вона обернулася б трагедією. Тоді перед галуззю стояло завдання — наситити ринок ліками. І це вдалося, — згадує Віктор Чумак.

За його словами, період після кризи затягнувся. Куди далі йти? Нас має об'єднати законодавство.

Сьогоднішній Закон «Про ліки» практично гармонізований з європейськими нормами і дає можливість Міністерству охорони здоров'я своїми наказами встановлювати норми, які, з огляду на динамізм розвитку галузі, адекватні вимогам часу. Але в рамках закону і для всіх ланок фармацевтичного сектору охорони здоров'я — науки, освіти, бізнесу, державного управління. Щоб те, що ми робимо, приймалося за рубежом і українські ліки могли конкурувати на світовому ринку. А поки що потужна машина фарміндустрії тупцює на місцевому ринку.

На думку директора Державного фармакологічного центру, розраховувати на зниження цін, тоді як дорожчають енергоносії, не варто. Можна говорити лише про темпи зростання цін. За даними Держкомстату, темпи зростання цін на ліки в п'ять разів нижчі, ніж на продукти харчування. Усе-таки даються ознаки конкуренції і система дотацій: лікарські препарати в Україні звільнено від ПДВ. Це адресна допомога споживачеві, вона здешевлює препарат на 20 відсотків.

У визначенні ВООЗ є поняття доступності медпрепарату. Воно складається з двох частин: фізичної — що пропонує ринок і економічної — чи може населення купити ці ліки.

— У нашій країні немає системи компенсації витрат пацієнта на препарати. Тому споживання ліків визначається не захворюваністю, а купівельною спроможністю людей,

— пояснює співрозмовник. — Коли підняли пенсії і мінімальні зарплати, наш ринок зріс на 30 відсотків. Те, що виділяє держава на ліки, становить менш як 15 відсотків від того, що витрачає населення. Тобто збільшення фінансування медикаментозного забезпечення все одно залишається краплею в морі, а тому і не позначається на показниках здоров'я.

Основний принцип роботи лікаря — не нашкодити. Те саме можна сказати і про фармацевтику. Ліки містять фізіологічно активні речовини. Отже, можуть і лікувати, і шкодити здоров'ю. Усе залежить від дози і кількості вживаних ліків.

Відповідно до висновків Світового банку, в Україні суттєвого поширення набула поліпрогмазія: під впливом фармацевтичних компаній лікарі почали працювати дистрибуторами, розповсюджувачами ліків, тобто замість трьох рекомендацій п'ять і більше. А це негативно позначається на здоров'ї пацієнтів. Всесвітня організація охорони здоров'я відзначила парадокс: що нижчі соціальні стандарти держави, то більше вживає населення непотрібних ліків, то більше ускладнень і більша потреба в ресурсах на лікування, тобто справа не тільки у грошах, а й у тому, як вони витрачаються. Насамперед гроші населення, а для України це 8,5 млрд. грн. у 2006 році.

— У мене на столі повідомлення: у Сімферопольській лікарні померла жінка. Вона приймала чоти-

ри препарати. Наші фахівці фармакологічного нагляду на місці мають з'ясувати, від чого настала смерть. Можливо, від передозування чи несумісності ліків. А може, тут ліки й ні до чого, — каже Віктор Тимофійович. — Тобто в Україні, єдиній країні СНД, почав працювати фармаконагляд, і наші фахівці повинні розібратися на місці.

Чому кажуть про стандарти? Радянські підходи до лікування відрізняються від світових. Справедливо вважається, що кожний пацієнт особливий у своїй хворобі, до лікування якої треба підходити індивідуально, творчо — це теорія. Проте

сьогодні за умов маленьких зарплат медиків і великої кількості пацієнтів лікарю не до творчості. У світі є стандарти лікування. Лікар ставить діагноз і дивиться в затверджений перелік: там прописано препарати і процедури, якими потрібно лікувати цю недугу. Якби такі стандарти було прийнято в Україні, багатьох проблем удалося б уникнути. Але це стосується тільки першого і другого рівнів медичної допомоги: сільської, районної, міської, а для високоспеціалізованої — обласні центри, система АМН, звісно, жодних стандартів немає й у світі.

Ольга ВАУЛІНА.

■ ФОТОФАКТ

Валентині Кудряшовій (ліворуч), старшому провізору КП «Фармація» і Людмилі Гусейновій вручено почесні грамоти й іменні годинники від київського міського голови до Дня фармацевтичного працівника.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Затверджена рішенням першого Міжпартійного з'їзду Блоку 5 серпня 2007 року.

Передвиборна програма Блоку Юлії Тимошенко

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОРИВ

Настав час виконання унікальної Місії України. Рушійною силою поступу стане Нова Національна Ідея — створення для себе та світу принципово нової, справедливої системи організації життя, у якій кожна людина відчуватиме справедливість, духовну та матеріальну гармонію.

Нова Національна Ідея базується на філософії солідаризму — безперервному вдосконаленні справедливості шляхом виявлення, чесного визнання і невідкладного розв'язання проблем людини та суспільства з урахуванням інтересів кожної особистості.

Ця місія України не може бути виконана еволюційно. Потрібен інтелектуально усвідомлений якісний ривок — УКРАЇНСЬКИЙ ПРОРИВ.

Передумовою його здійснення є насамперед зміцнення духовності нації: духовна освіта, повернення церквам насильно відібраної власності, відродження української мови та культури, відновлення національних світоглядних традицій і чесної національної історії.

1. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОРИВ

Вперше не політики, а народ затвердить нову справедливу Конституцію на Всенародному референдумі та визначиться, хто буде керівником держави: Президент чи 450 народних депутатів.

Влада корумпована, бо вона безконтрольна.

Тільки парламентська опозиція, яка матиме реальні права контролю за владою, здатна зупинити корупцію та зловживання посадовців.

Опозиція одержить право призначати Голову Рахункової палати (контроль за державними фінансами), голів контрольних парламентських комітетів (контроль за роботою Уряду), право ініціювати в суді кримінальні справи проти посадовців.

Народ на референдумі наділить місце-ве самоврядування виконавчою владою та фінансовою самостійністю, спростить процедуру проведення всеукраїнських і місцевих референдумів, ліквідує пільги та недоторканність усіх посадовців.

2. СУДОВО-ПРАВОВИЙ ПРОРИВ

Виведемо суд з-під політичних, адміністративних, корупційних впливів.

Люди обиратимуть і відікаратимуть суддів. Голів судів змінюватимуть за принципом ротації.

Створимо незалежні від будь-якої гілки влади дисциплінарні комісії, які звільнятимуть суддів, визнаних винуватими у винесенні завідомо неправосудних рішень.

Скасуємо судовий збір для громадян та зробимо безкоштовними надання адвокатських послуг для незабезпечених людей.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОРИВ

Створимо для журналістів умови незалежності від влади та політизованого капіталу. Засади редакційної політики, які роблять журналістів незалежними, отримають статус Закону.

Створимо якісне суспільне телебачення та радіомовлення.

Відкриємо громадянам вільний доступ до інформації.

Забезпечимо можливість використання інтернету кожною людиною.

4. АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПРОРИВ

Знищимо корупційний союз влади та тіншового капіталу.

Позбавимо чиновників права надавати зайві ліцензії, довідки, дозволи, здійснювати безпідставні перевірки та усунемо в такий спосіб основу корупції. Відновимо програму "Контрабанда — СТОП!".

Посилимо кримінальну відповідальність за корупційну діяльність до довічного ув'язнення. Посадовці, які останні десять років зловживали владою, постануть перед судом.

5. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОРИВ

Право на здоров'я не може залежати від гаманця чи посади.

Кожна людина гарантовано матиме медичну страховку за рахунок роботодавця чи держави, для заможних за власний рахунок.

Люди отримають довгострокові кредити на житло під 2-4% річних на 10-30 років.

Виплачуватимемо при народженні першої дитини 12 000 гривень, другої — 25 000 гривень, третьої та наступних — 50 000 гривень.

Схвалимо нову державну пенсійну систему — пенсія відкладатиметься на особистий рахунок людини протягом усього життя, невикористані пенсійні гроші будуть успадковуватись.

Пенсія за розміром відповідатиме середній заробітній платні людини, яку вона отримувала до виходу на пенсію.

Зробимо допомогу родинам, де є інваліди, не менше двох тисяч гривень на місяць.

Повернемо наших заробітчан із закордону в Україну.

6. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПРОРИВ

Визначимо пріоритетні наукові розробки, які є важливими для інтелектуального прориву країни, та забезпечимо їх повний державний супровід.

Створимо національну ефективну систему управління інноваційним розвитком. Звільнимо від оподаткування кошти, що спрямовуються на наукові розробки та розвиток галузевої науки.

Кожна дитина отримає вільний доступ до високоякісної освіти незалежно від рівня заможності родини.

Створимо якісну систему незалежного

контролю рівня знань учнів, започаткуємо прийняття студентів у ВУЗи за результатами шкільних іспитів, а вступні іспити скасуємо. Піднімемо стипендії до рівня прожиткового мінімуму.

7. ТРАНЗИТНИЙ ПРОРИВ

Україна повинна скористатися перевагами свого геополітичного розташування. Перетворимо Україну на міжнародний транзитний коридор, розбудуємо шляхом державно-приватного партнерства автомобільні магістралі і залізницю, побудуємо нові нафто- і газопроводи, аеропорти, інтегруємося у європейську енергетичну систему, лібералізуємо транзитний режим для пасажирів і товарів.

8. ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ ПРОРИВ

Змінимо пріоритети влади з тіншової підтримки монопольних корпорацій на сприяння середньому та малому бізнесу.

Започаткуємо систему податкових пільг для банків в залежності від обсягу наданих початковому бізнесу кредитів та візьмемо на державу частину ризиків від надання "стартових" кредитів.

Скасуємо податок на додану вартість та податки на фонд оплати праці без порушення балансу бюджету.

Реалізуємо політику зменшення кредитних ставок до європейського рівня.

Перейдемо до системи довгострокового (10-20 років) кредитування бізнесу.

Законодавчо забезпечимо шоквартальну виплату прибутку в повному обсязі власникам дрібних пакетів акцій підприємств.

9. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИЙ ПРОРИВ

Реалізуємо програму енергозбереження та енергетичної незалежності. Інтегруємося у Європейський ринок електроенергії, модернізуємо ТЕЦ, створимо власний замкнений ядерно-паливний цикл.

Зведемо нові сучасні нафтопереробні заводи з надглибокою переробкою нафти, добудуємо транзитний газопровід "Одеса—Броди—Плоцьк", прокладемо транзитний газопровід "Каспійський басейн — Україна", забезпечимо розвідку та організацію видобутку вуглеводнів на шельфах Чорного та Азовського морів.

10. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОРИВ

Тільки масовий прихід інвестицій в Україну створить робочі місця. При побудові нових виробничих потужностей на п'ять років звільнимو обладнання, технології та комплектуючі, аналоги яких не виробляються в Україні, від податків при імпорті; запровадимо швидку та без корупції аукціонну систему продажу та оренди несільськогосподарських земель.

Передбачимо у соціально-депресивних регіонах спрощений порядок інвестування та п'ятирічні податкові канікули з метою організації масового виробниц-

тва товарів на експорт та створення додаткових робочих місць.

Забезпечимо завершення вступу України до СОТ.

11. БУДІВЕЛЬНИЙ ПРОРИВ

Відновимо виконання програми "Територія якісного життя". Здійснимо комплексну реконструкцію міст України з сучасною соціальною інфраструктурою та дорогами європейського рівня, забезпечимо розвиток іпотечного кредитування на житло, збільшимо держзамовлення на соціальне житло. Докорінно реформуємо житлово-комунальне господарство.

12. АГРАРНИЙ ПРОРИВ

Земля належатиме тільки громадянам України, які живуть і працюють на ній. Власники отримають не лише сертифікати, а й стануть власниками реальних ділянок землі. Орендна плата за с/г землю буде законодавчо закріплена на рівні 10 % річних від її ринкової вартості. Ефективні господарі, які орендують с/г землю, отримають податкові та кредитні пільги. Перейдемо від несистемного фінансування села до розробки типових бізнес-проектів з включенням переробки сільгосппродукції.

Такі проекти будуть фінансуватись інвесторами або банками під державні гарантії.

Забезпечимо підтримку ринкової аграрної інфраструктури, а саме аграрного фонду та біржі, ринків для сільськогосподарської продукції індивідуальних виробників та фермерів, страхового фонду, земельного банку, створимо умови функціонування ринку землі, запровадимо прозоре конкурентне середовище для українських виробників, просування їх продукції на зовнішні ринки.

На основі успішного сільськогосподарського виробництва та державної підтримки наблизимо якість умов життя у селі до рівня міста.

ГАРМОНІЙНА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

Визначимо чіткі національні пріоритети України та захистимо їх на всіх рівнях. Зовнішня політика буде здійснюватися в ім'я своєї нації, на основі мирних, рівноправних, взаємовигідних, економічних стосунків з усіма державами, з якими Україна має спільні інтереси.

***

Україна має шанс не тільки розв'язати свої власні проблеми та протиріччя, але й стати взірцем для інших країн. І цю віру мусить народити нова національна ідея та Український прорив, які стануть предметом гордості нашого народу.

Друкується за вимогою ч. 1 ст. 70 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

ОРГКОМІТЕТ Національного рейтингу учасників фармацевтичного ринку України «Фармація — 2007»

Про підсумки Національного рейтингу учасників фармацевтичного ринку України «Фармація — 2007»

З нагоди професійного свята — Дня фармацевтичного працівника, Оргкомітет щорічного Національного рейтингу учасників фармацевтичного ринку України «Фармація» (засновники — Фармацевтична Асоціація України, Всеукраїнська аптечна Асоціація, Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України, Українська Асоціація виробників та постачальників медичних виробів, концерн «Стірол»), на підставі пропозицій рейтингових комісій місцевих органів влади і громадських організацій визначили переможців Національного рейтингу учасників фармацевтичного ринку України «Фармація — 2007».

При прийнятті рішення Оргкомітет, в першу чергу, враховував зміст та соціальну спрямованість діяльності переможців, їхній позитивний досвід організації забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів сучасними лікарськими засобами.

Переможці нагороджуються Дипломом Оргкомітету, який дає право використовувати факт завоювання звання Переможець Національного рейтингу «Фармація — 2007» у рекламних цілях.

Про підсумки Національного рейтингу «Фармація — 2007» Оргкомітет проінформує голів обласних державних адміністрацій і голів обласних рад.

Перелік переможців Національного рейтингу «Фармація — 2007» за визначеними номінаціями:

1. Золотий фонд української фармації:

Яковський Микола Андрійович, Герой України, президент концерну «Стірол», м. Горлівка Донецької області.

2. За створення сучасної, ефективної регіональної системи забезпечення населення лікарськими засобами:

Гудзенко Олександр Павлович, доктор фармацевтичних наук, професор, заступник Міністра охорони здоров'я України, м. Київ.

3. Регіональний лідер:

Бігдан Антон Васильович, заслужений працівник фармації України, директор комунального підприємства «Фармація», м. Кривий Ріг Дніпропетровської області.

4. За особисті заслуги у галузі фармації:

Хільченко Сергій Васильович, голова правління ЗАТ «Ліки Кіровоградщини», м. Кіровоград.

5. За консолідацію фармацевтичної спільноти:

Київська обласна асоціація аптекних працівників, голова правління Горюнова Людмила Геннадіївна, м. Біла Церква Київської області.

6. За промоцію високоякісних ліків на рослинній основі:

АТ «Ефект», директор по виробництву Мошниця Віктор Федорович, м. Харків.

7. Найкраща мережа аптек:

Аптеки ТзОВ «Ваша аптека», президент групи компаній «Дан-фарм — Ваша аптека» Говзан Ростислав Дмитрович, м. Львів.

8. Найкращий провізор:

Червона Тетяна Вікторівна, заступник завідувачого аптекою № 1 ВАТ «Рівнефармація», м. Рівне.

9. Найкраща міська аптека:

Державне комунальне підприємство «Аптека — музей під чорним орлом», завідувача Родобудько Любов Миколаївна, м. Львів.

10. Найкращий фармацевт:

Поліщук Ніна Леонідівна, завідувача відділом реєстрації ТОВ

«Натурпродукт—Вега», м. Тернопіль.

11. Найкраща фірма дистрибутор:

ТОВ «ВВС—ЛТД», генеральний директор Масло Ольга Володимирівна, Київська область.

12. Найкращий керівник у галузі забезпечення:

Півнюк Михайло Іванович, директор Державного виробничого торговельного підприємства «Волинфармпостач» Міністерства охорони здоров'я України, м. Луцьк.

13. Професор — гордість фармацевтичної освіти:

Черних Валентин Петрович, член-кореспондент НАН України, професор, ректор Національного фармацевтичного університету, м. Харків.

14. За особисті заслуги в розвитку фармацевтичної освіти:

Трохимчук Віктор Васильович, професор, доктор фармацевтичних наук, декан фармацевтичного факультету Одеського медичного університету, м. Одеса.

15. Найкраще спеціалізоване видання:

Щотигневич «Аптека», головний редактор Крючок Ігор Володимирович, м. Київ.

Голова Оргкомітету, Віце-президент Фармацевтичної Асоціації, Заслужений працівник фармації України В. ДУДАРЧУК.

У Львові відкрилась 14-та національна книжкова виставка-ярмарок (*Укрінформ*)

■ У НОМЕР

Стартував благодійний марафон «Врятуйте дитячі життя»

Рівне. Марафон триватиме до 17 грудня. Його ініціювала одна із фракцій Рівненської міської ради, щоб допомогти хворим на лейкемію дітям — нині у Рівненській обласній дитячій лікарні перебуває дев'ять маленьких пацієнтів із таким діагнозом. Під час марафону здаватимуть кров для хворих дітей, у найбільших магазинах обласного центру розмістять скриньки для добровільних внесків людей, влаштувуватимуться благодійні аукціони. Всі зібрані кошти передадуть батькам хворих дітей. Депутати не пов'язують цю акцію з передвиборною кампанією, оскільки вона вже стала традиційною — проводиться третій рік поспіль.

Олександра ЮРКОВА.

■ ФОТОФАКТ

У Ріпкинському районі Чернігівської області діє Олешнянське шкільне лісництво — більшість його учнів в майбутньому стануть працівниками лісового господарства.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

За розбазарювання бюджету — до суду!

Херсонщина. 3,3 мільйона гривень — таку загальну суму позовів ревізори області виставили у судах до установ, підприємств та організацій. Це гроші, використані не за цільовим призначенням або з порушенням чинного законодавства. Із 63 позовів 11 вже задоволено, решта перебувають на розгляді. Серед відповідачів — органи місцевого самоврядування, відкриті акціонерні товариства, управління районної влади, комунальні установи, навчальні заклади, комунальні теплопостачальні об'єкти. Розмір сум, зазначених для відшкодування, — від кількох сотень гривень до десятків і сотень тисяч.

Алла БРУСИЛОВА.

Дитячі майданчики — подарунок від трубників

Донецчина. П'ять нових дитячих майданчиків подарував місту Харцизький трубний завод. Місця для них обирали з урахуванням побажань городян. За словами міського голови Валерія Дубового, внесок заводу в розвиток територіальної громади підтверджує його статус містоутворюючого підприємства. Зокрема, трубники допомагали готувати до нового навчального року підшефну школу №3, допомогли з ремонтом школи №6 і виділили кошти на заміну покрівлі в одному із дитячих садків. «Наступним кроком стане облаштування спортивних куточків для підлітків», — зазначив генеральний директор заводу Андрій Шишацький.

Ліна КУЩ.

Міністр палива та енергетики України Юрій БОЙКО прогнозує сезонне зниження цін на нафтопродукти на 2—3 відсотки (УНІАН)

Виплати на дітей віком від 2 до 13 років та від 13 до 18 у проекті держбюджету не передбачені

Передвиборна реклама нещадно експлуатус «дітоцентризм» українського суспільства. «Народжуйте, і ми вам заплатимо!» — лунає з рекламних роликів та бігбордів. Обіцянками підвищити розову допомогу молодим батькам справа не обмежується. «При досягненні дитиною трирічного віку і до 13 років родина отримуватиме щомісяця по сто гривень, а з 13 до 18 — по двісті» — кидують нову наживку електоратові. Мовляв, голосуйте за щасливе дитинство!

— Тим часом держава цинічно недофінансовує окремі статті чинного закону про державну допомогу сім'ям з дітьми, ухваленого 1992 року, — обурюється співголова правління громадської організації «Служба захисту дітей» Людмила Волинець. Є також проблеми з фінансуванням приїмних сімей і дитячих будинків сімейного типу.

Експерти порахували, в яку суму можуть вилитися нові обіцянки. В Україні — 4 206 073 дитини віком від 3 до 13 років. Якщо вже з 1 січня 2008 року роздавати всім по сотні щомісяця, треба витратити 5 млрд. 50 млн. гривень на рік. На 3 029 105 дітей віком від 13 до 18 (яким обіцяють уже по дві сотні) потрібно буде 7 млрд. 270 млн. гривень. Загалом — 12 млрд. 320 млн. гривень. Аукціон небаченої щедрості не має жодного фінансового підґрунтя і не

вкладається у скромний соціальний бюджет на 2008 рік, каже Людмила Волинець. У проекті головного кошторису держави на всі соціальні програми вкупі (не тільки дитячі) передбачено близько 45 млрд. 205 мільйонів.

2006-го в Україні народилося на 36 тисяч дітей більше, ніж позаторік. Якщо ця тенденція збережеться, твердять експерти, через певний час у пологових будинках просто не вистачатиме місць. Адже за роки незалежності ліжок для породіль поменшало на чверть. Та народити дитину — це ще не все. Її треба виростити і виховати. Тим часом відвідання гуртків та секцій для школярів стає розкішшю. У 28 тисячах українських сіл відкрито тільки 59 дитячих фізкультурно-оздоровчих клубів і одну-єдину художню школу.

А щоб влаштувати чадо в дошкільний заклад, батьки займають місце в черзі задовго до його народження.

У містах тільки половина дітей відвідує садочки. А потребують такої послуги, за соціопитуваннями, 80 відсотків батьків. За «сприяння» місцевої влади приміщення дитячих закладів активно продавали, здавали в оренду і перепрофілювали. Тому дефіцит сформувався вже 2002 року. «Тоді на кожні 100 наявних місць дитсадки приймали по 102 дітей, — каже Людмила Волинець. — Нині на цю ж

сотню беруть по 110 малюків». Тим часом у державному бюджеті 2007-го і наступного років на збільшення місць у дошкільних закладах коштів не передбачено. Як і на розширення мережі пологових будинків. За таких обставин сотня гривень на місяць — надто слабка втіха для мам і тат. А тим більше для тих, хто ніколи не зможе пізнати щастя батьківства. Близько мільйона подружніх пар в Україні безплідні.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

Самоспалення відкладено

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Воскобойник повернувся з армії за чотири дні до трагедії. Добре відсвяткувавши свій дембель, хлопець потрапив у міськрайвідділ міліції за порушення громадського порядку. А вже через п'ять днів йому висунули обвинувачення в убивстві. Хоча, за словами хлопця, жертви він і в очі не бачив.

Кров, знайдена на одязі Олександра, убитому не належала. Знаряддя злочину теж не знайдено. Упевнений у невинності Воскобойника і журналіст із Шостки Андрій Шульга: «Громадськість збунтувалася і тепер у центрі нашого міста теж розбито наметове

містечко на підтримку невинних».

За словами матері Олександра, справа її сина — «суцільна фікція». 4 вересня минулого року у власній квартирі внаслідок 11 ножових поранень загинув пенсіонер.

— Ходили чутки, — ділиться Єфросинія Федорівна, — що це чиясь помста. Тому що незадовго до своєї смерті убитий відсудив в однієї з великих фірм значну суму грошей.

У липні відбулося перше засідання суду, на якому обвинувачений не тільки не визнав своєї провини, а і зробив голосну заяву про катування в Шосткинській міліції. Нині мати зверта-

■ ФОТОФАКТ

У столиці з нагоди 100-річчя народження видатного інженера-корабеля, головного конструктора і начальника центрального конструкторського бюро заводу «Ленінська кузня» Олександра Байбакова відбувся мітинг біля будинку, де він жив.

Фото агентства «Прес-КІТ».

«Копійка» — вже ретро-машина

У Красному Лучі відбулась виставка ретро-машин, на якій демонстрували не лише старі моделі, а й сучасні технічні доробки місцевих майстрів.

Навіть звичайна «копійка» перетворилася на справжній ексклюзивний експонат. Виставку організував клуб любителів ретро-автомобілів, створений майже п'ять років тому. Його членом може стати кожен, в кого є авто старого випуску, починаючи з 1900 року, і хто не просто цікавиться машинами, а має до них особливу пристрасть. Таких у Красному Лучі, як з'ясувалося, чимало.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

Новим російським прем'єром стане фінансовий розвідник

(Початок на 1-й стор.).

І хоча вчора фракція КПРФ у Державній думі заявила, що голосуватиме проти кандидатури Віктора Зубкова на посаду голови уряду Росії, найімовірніше, саме він наступного тижня формуватиме новий уряд.

Із Зубковим залишаться працювати «кістяк» уряду, який пішов у відставку, припустив експрем'єр РФ Михайло Фрадков. Російські експерти, у свою чергу, вважають, що зміна міністрів не загрожуватиме блоку, за винятком МВС, міністерства культури і освіти. А от міністри економічного блоку можуть змінити роботу на крісло губернатора, посади топ-менеджерів у комерційних структурах і державних монополіях. Приміром, візаві Анатолія

Кінаха — главі Мінекономіки РФ Віктору Христенку (із ельцинської команди) пророкують президентську посаду в Транснафті. Підлеглі Германа Грефа з Мінекономрозвитку кажуть, що не чекають змін. А сам міністр в одному з телевізійних інтерв'ю припустив перехід в комерційну структуру. Є імовірність звільнення Олексія Гордєєва, котрий обіймав посаду міністра сільськогосподарства. Кажуть, що «кривдник» українського м'яса і молока незабаром вирушить «піднімати один з регіонів».

Отримати оперативний коментар у Міністерстві закордонних справ РФ «Голосу України» не вдалося. Дипломати кажуть, що на рівні чуток відставку міністра Сергія Лаврова не обговорюють.

■ ФОТОФАКТ

У селі Кваси, що на Рахівщині, бляхар Дмитро Кабаль робить трембіти з бляхи, латуні та нержавіючої сталі.

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

■ СВІТ КОРОТКО

УКРАЇНА

Названо найбрудніші міста світу

Згідно з дослідженнями інституту Блексмита, міста Росії, України (Чорнобиль) та Азербайджану входять у десятку найзабрудненіших населених пунктів планети. У кожному з міст учені визначили кількість людей, що мають різні ускладнення стану здоров'я через забруднення, — від астми до передчасної смерті. На першому місці — азербайджанський Сумгаїт, джерело забруднення в якому — нафтохімічний промисловий комплекс. Також у списку міста Китаю, Індії.

ПАЛЕСТИНА

Зброю зберігають у мечетях?

Палестинські силові структури знайшли склад зброї і боеприпасів, який, за їхнім твердженням, улаштував рух ХАМАС в одній із мечетей на Західному березі річки Йордан. Прихильники Аббаса, котрі побоюються експорту ісламистського перемороту із сектору Газа на Західний берег, звинуватили ХАМАС у неповазі до релігії навіть у священній для мусульман місяць Рамадан, що почався учора. ХАМАС назвав такі звинувачення «черговим епізодом у серії неправди органів безпеки і спробою виправдати свої напади на мечеті».

ІНДОНЕЗІЯ

Двадцять землетрусів

Серія із 20 потужних землетрусів тривала на Суматрі (Індонезія) з вечора середи. За попередніми даними, загинули десять осіб і майже 200 поранені. Президент Індонезії розпорядився спрямувати гуманітарну допомогу в постраждалі від землетрусів райони. «Тряска» відчувалася також у деяких сусідніх країнах, передусім у Сінгапурі, де скасували заняття у вечірніх школах, а вчора проводилася часткова евакуація населення з висотних будинків.

САУДІВСЬКА АРАВІЯ

Відгородяться від Іраку стіною

«Стіна безпеки» буде споруджена на всій довжині саудівсько-іракського кордону, що простягнувся на 900 кілометрів. Вартість «паркану», що має цілком виключити можливість незаконного переходу кордону між двома сусідніми країнами, перевищить мільярд доларів. «Стіну», що проходитьиме пустельною місцевістю, планують звести в 2008 році. У такий спосіб Саудівська Аравія хоче цілком обезпечитися від проникнення в королівство бойовиків з Іраку.

ЯПОНІЯ

Ім'я лідера назвуть за тиждень

Вибори нового лідера правлячої Ліберально-демократичної партії Японії, що стане прем'єр-міністром, призначено на 23 вересня. Необхідність виборів виникла після того, як діючий глава кабінету міністрів Сіндзо Абе оголосив, що має намір залишити посаду, пояснивши це неможливістю досягти компромісу з головною опозиційною Демократичною партією в питанні продовження терміну спеціального закону про протидію тероризму. У виборах візьмуть участь шість кандидатів: три з числа діючих парламентаріїв і три від регіонів.

Краще сусідство в руках, ніж членство в небі?

На запитання про майбутнє євроінтеграції у журналістів буде хвилин десять

(Початок на 1-й стор.).

Що це означає, днями в Брюсселі роз'яснювала Європейський Комісар у справах зовнішніх відносин Беніта Ферреро-Вальднер. До речі, одна з учасниць сьогоднішнього саміту. За її словами, ця програма включатиме чотири напрямки. Перший — створити інтегровану економічну зону вільного руху товарів, послуг та капіталу. Другий — спростити перетин кордонів. Третій — інтегрувати енергетичну сферу і, нарешті, четвертий — посилити технічну та фінансову допомогу.

Звичайно, про членство (навіть у перспективі) в цих планах не йдеться. Причин, чому Європа не хоче не лише прийняти Україну до свого співтовариства, а й не розглядає нас як рівних собі навіть в дуже далекому майбутньому, — кілька. По-перше, це традиційні внутрішні проблеми України — політична ситуація, далекі від євростандартів товари та послуги, відсутність переконливої підтримки євроінтеграції серед громадян. Друга причина — внутрішньоєвропейська. Річ у тім, що ЄС за останні п'ять ро-

ків поповнився 12 новими членами. Є велика різниця у розвитку між новачками та старожилами. І ще: після того, як Франція та Голландія відкинули Європейську Конституцію, ЄС залишився без плану розвитку.

Така позиція європейців не влаштовує українських політиків. Вочевидь, ті з них, які ще пару років тому обіцяли нам членство в ЄС за кілька років, сьогодні переконуватимуть високопосадовців ЄС змінити свою позицію. До того ж — без свідків. Більшість зустрічей пройде за зачиненими дверима. Зокрема, автор цих рядків була шокована, коли побачила, що прес-конференція після завершення саміту триватиме аж... півгодини! Крім того, як зазначено в повідомленні прес-служби Президента України, спочатку четверо учасників виступлять із короткими заявами. Нескладно підрахувати, що на запитання в журналістів залишиться хвилин десять. Тож про що йтиметься на саміті, очевидно, розкаже «особиста преса» (це нове поняття теж з повідомлення президентської прес-служби), яку на зустрічі таки допустять.

Протилежна сторона передвиборчої кампанії теж намагається отримати електоральні дивіденди від саміту. Так, днями Прем'єр-міністр Віктор Янукович заявив про погіршення візового і торгового режиму ЄС з Україною. «Впроваджується система, яка погіршує ситуацію для наших товаровиробників на європейських ринках, відкрито нові антидемпінгові справи в Євросоюзі, підвищуються митні платежі на нашу продукцію», — заявив прем'єр. Вочевидь, не видаючи про таку сумну картину торговельних відносин, голова економічної місії Посольства Франції (однієї з найпотужніших країн ЄС) Філіп Пергор'є на прес-конференції повідомив: товарообіг між країнами за останні півроку зріс на 30 процентів.

Можна підсумувати, що на саміті європейська сторона переконуватиме українську в перевагах сусідства, а не членства. А українські політики намагатимуться результати зустрічей витлумачити електорату відповідно до своїх обіцянок.

Тетяна ПАСОВА.

Ялта нарешті буде з водою, що відповідатиме міжнародним стандартам

Жителі й гості курортної столиці півострова незабаром позбудуться незручностей з подачею води за кущами графіком — по дві години вранці й увечері. Водоканалу Південнобережжя Європейський банк реконструкції і розвитку погодився виділити кредит. Одна з його умов, щоб після закінчення робіт якість питної води відповідає євростандартам. Від влади Ялти вимагається лише одне — гарантувати оплату по бюджетних підприємствах згідно із затвердженими тарифами. Підписати договір на отримання кредиту в 10 млн. євро на реконструкцію і розвиток систем водопостачання депутати міськради доручили своєму голові Сергію Брайко на останній сесії. Кошти спрямують на реалізацію одинадцяти проектів модернізації ялтинського водогону. Передусім замінять усі мережі вуличних систем водопостачання, спорудять десять нових резервуарів та побудують третій блок фільтрів потужністю 50 кубометрів на добу. Закінчать, нарешті, будівництво тунельного водогону, реконструкцію насосного устаткування й насосної станції в Загірському водосховищі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

■ ФОТОФАКТ

У Львівському національному музеї імені А. Шептицького відкрилася виставка «Розсекречена пам'ять», присвячена жертвам голодомору 1932—1933 років в Україні.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Голландці допоможуть запастися піском на 30 років

У місті почали відновлювати пляжі. На їх реставрацію з міського природоохоронного фонду виділено 42 мільйони гривень. Тендер виграла голландська фірма «Ван Оорд». Вона доставила в Одесу судно-земснаряд «Хем 316» і спецобладнання. Ця відома у світі фірма вже намирала штучні острови в ОАЕ, Гонконзі. Передбачається, що до 5 жовтня, закінчення робіт, на одеській пляжі буде наміто 500 тисяч тонн піску, якого вистачить на 30 років. Нагадаю, що загальна довжина пляжної зони Одеси — 30 кілометрів, а берегозахисних споруджень — 14 кілометрів. Щорічно осінні шторми вимивають із пляжів до п'яти відсотків піску.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Вбивцю сім'ї Довжиків покарано

До довічного ув'язнення засуджено вбивцю сім'ї Довжиків із села Пнівного Камінь-Каширського району. Про страшний злочин, внаслідок якого загинули глава родини Степан Довжик, його дружина та двоє синів, рік тому писав «Голос України».

Як з'ясувалося, через декілька місяців після трагедії було затримано підозрюваного у скоєнні злочину кума Довжиків, на той час уже громадянина Росії, Володимира Мисковця.

Майже рік тривало судове засідання у цій справі. Під тиском неспростовних доказів Мисковець зізнався, що вбивство родини Довжиків скоїв саме він. Основним мотивом злочину було те, що Володимир Мисковець заборгував Степану Довжику велику суму грошей.

Засуджений має право оскаржити це рішення у Верховному Суді України.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

30 тисяч репресованих прикарпатців увічнено в енциклопедії

На Прикарпатті вийшов у світ другий том енциклопедії про прикарпатців, які стали жертвами радянсько-комуністичного терору. Перша книжка з'явилася 2004 року. Видання має назву «Реабілітовані історією. Івано-Франківська область» і містить біографічні довідки про понад 30 тисяч мешканців цього краю. Переважна більшість статей написані за матеріалами обласного держархіву та слідчих справ, що зберігаються в УСБУ області. Є спогади репресованих, нарисів про них, фотографій, що засвідчують злочини тих часів.

Над енциклопедією більше п'яти років працював науково-редакційний відділ «Реабілітовані історією», створений при ОДА. Кошти на її видання — 250

тисяч гривень — виділені з обласного бюджету. Упорядником і редактором двотомника, ініціатором і натхненником його створення та автором передмови є відомий прикарпатський краєзнавець заслужений журналіст України Лук'ян Вардзарук. Обсяг кожного тому — понад тисяча сторінок. За словами Л. Вардзарука, робота була надзвичайно відповідальна, адже на Прикарпатті реабілітовано більш як 32 тисячі репресованих і кожен заслуговував на пам'ять і пошанівки. Книга вийшла накладом 2,5 тисячі примірників. Її вже отримали всі шкільні і громадські бібліотеки Прикарпаття, обласні бібліотеки та архіви України, вищі навчальні заклади.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

■ РЕАЛІЇ

Процінання з радіоточкою

На Чернігівщині кількість радіоточок щороку скорочується на 15–20 тисяч. У 497 селах послуги провідного мовлення вже не надаються. А там, де воно є, пенсіонери скаржаться на погану роботу зв'язку. Радіопередавач то хрипить, то мовчить. Хоча трапляється й інше. Наприклад, до корпункту зателефонував Микола Стельмах із Батурина: «А ви знаєте, що у нас зовсім обрізали радіодроги? І це в колишній гетьманській столиці!»

У чернігівській дирекції ВАТ «Укртелеком» нічого втішного про подальший розвиток провідного мовлення в області не сказали. Батурин? Так, там справді обрізали повітряні лінії, але натомість забезпечено умови для приймання ефірного мовлення, для малозабезпечених закуплено 150 радіоприймачів.

Директор обласної філії Олексій Сидоренко вважає, що д्रोтова радіомережа — пережиток минулого.

— Вона енергозатратна, — каже він. — Щоб працювали домашні радіоточки на всій території України, потрібно лише електроенергії стільки, скільки виробляє одна потужна ТЕЦ. Такого марнотратства у європейських країнах нема вже давно. Ми ж тільки в області продовжуємо утримувати 28 тисяч кілометрів ліній провідного мовлення. Цього року, наприклад, уже довелося замінити 72 кілометри провідів повітряних ліній, 4,5 кілометра кабелю, 20 опор. Торік забезпечення роботи 215825 радіоточок завдало нам збитків на 5,4 мільйона. Будуть вони не меншими й цього року. Адже тільки за півріччя кількість абонентів зменшилася на 24599 осіб. А обслуговування радіотрансляційних вузлів, фідерів, мереж провідного мовлення залишилося на тому само рівні.

Що ж буде далі? Схоже, ще рік-два-три, і д्रोтова радіомережа накаже довго жити. Причиною цього є й демографічна ситуація — щороку помирає 20–25 тисяч пенсіонерів, які є основними абонентами «Укртелекому». Крім того, дедалі більше людей користується радіоефірними приймачами.

Останні й покладають край радіодротам? Відповідь довго шукати не треба.

На Чернігівщині кілька років тому вже планували запустити проект заміни провідного мовлення на ефірне. Тоді розраховували витратити на це 9 мільйонів гривень. До цієї суми входило й безкоштовне роздавання всім абонентам нових радіоприймачів, виготовлених на чернігівському «ЧеЗаРі». У цьому разі якість приймання українських програм стала б на порядок вищою. Але проект благополучно потонув в узгодженнях, відсутності фінансування. А на щорічні збитки Чернігівської філії ВАТ «Укртелеком» у 5–7 мільйонів можна за два роки розбудувати систему ефірного мовлення. До того ж практично в усіх районах, крім Ніжинського, можна вже зараз на радіоефірний приймач спіймати не одну, а декілька програм. Але ж... самопливом, без належного державного фінансування цю проблему не зрушити з мертвої точки.

Тим часом у районах у процесі реконструкції заселених ліній електропередач, їхніх опор демонтується й мережа провідного мовлення. Її відновлення потребує значних коштів. У Срібнянському районі після зміни електроопор залишилися підключеними лише 1062 радіоточки...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Фото з сайту <http://nedelia.ru>

СБУ не має інформації про факти хабарництва з боку осіб Тендерної палати України (ТПУ). Про це повідомив голова ТПУ Володимир ЛАБА (Укрінформ)

Четверо з п'яти — бідняки

■ ПІРУЕТИ СТАТИСТИКИ

Так оцінили своє соціальне становище мешканці Хмельниччини. Із середнім класом себе асоціюють лише дві сім'ї з десяти. А багатими себе визнали менше одного відсотка респондентів. При цьому планка заможного життя, котру було запропоновано визначити самостійно, виявилася дуже скромною. Майже третина родин переконана, що подолати злидні може дохід усього в 900–1100 гривень на місяць на кожного члена сім'ї. П'ята частина вважає, що багатими можна стати, отримуючи 1300–1500 гривень на кожного.

Пояснити такі дуже скромні запити особистого багатства неважко, коли врахувати, що середній дохід усіх опитаних становить 520 гривень на чоловіка на місяць. Стає очевидним, що живуть вони не просто скромно, а бідно.

Підтверджує це і той факт, що майже половина зароблених грошей в опитуваних родинах продається. Левова частка решти заробітку витрачається на оплату комунальних послуг, далі — плата за освіту, лікування, витрати на громадський транспорт. Після всіх цих виплат у більшості родин грошей на придбання меблів, найпростішої побутової техніки чи на будь-які інші речі практично не залишається.

Усі ці дані можна було б назвати передвиробною агіткою чорного піару, якби їх офіційно не оприлюднило обласне управління статистики. Дослідження рівня забезпеченості сімей крова воно проводить регулярно і за певною методикою, котра зводить похибки у даних до мінімуму.

Однак в офіційних звітах про соціально-економічний стан області вони не фігурують. Для чого? Хто може дозволити собі «похвалитися» бідністю своїх краєв? Тим паче у час політичної невизначеності та передвиробних баталій. Для переможних офіційних звітів є інша, переможна, статистика. До речі, її надає те ж таки управління статистики. І було б просто нелогічно підозрювати його у цьому випадку в нечесності чи тасуванні фактів. Просто ті самі цифри можна розглядати під зовсім іншим кутом.

У ґрунтовному статистичному звіті про соціально-економічне становище області за перше півріччя приклад довго шукати не доведеться. Так, номінальна зарплата, нарахована в середньому на одного штатного працівника, зайнятого в економіці краю, у травні перевищила 971 гривню. Як підкреслює статистика, це значно вище рівня законодавчо визначених соціальних стандартів. Середньостатистичний працюючий хмельничанин отримує в 1,7 разу більше, ніж передбачає прожитковий мінімум, і в 2,3 разу більше мінімальної зарплати.

Далі — ще один переможний крок: середня зарплата підвищується практично щомісяця, а порівняно із травнем минулого року вона збільшилася аж на 30 відсотків. Уявіть собі, як би ми жили, якби щороку наші доходи зростали на третину. Та ще б за стабільних цін та без інфляції...

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Передбачаю іронічну усмішку на обличчі середньостатистичного українця. Зовсім не багато людей крокує із класу в клас, від жебрака до багатія, такими швидкими темпами. А переможні звіти керівників районів, міст, областей про те, що жити стало на стільки-то відсотків краще, не роблять життя солодшим.

Щоправда, статистика теж уміє червоніти. Бо вже за кілька абзаців вона додає, що реальна травнева зарплата відносно минулорічної зросла лише на 14,4 відсотка. Та й далі не всі жителя краю відчують її збільшення. Бо рівень оплати праці трударів села, а також у цілій низці галузей економіки становить лише 52–61 відсоток від середньостатистичного.

До того ж тавро несплаченої зарплати попри багаторічні зусилля залишається не знятим з області. У звітах, знову ж таки, все нормально: 28 не виплачених подоланам мільйонів — це лише три загальноукраїнські відсотки і тільки десята частина від місячного фонду оплати праці. Здавалося б, зовсім дрібниця. Однак цей «хвостик» тягнеться довгим борговим шлейфом роками. І навіть тоді, коли він списується із загальної статистики, це зовсім не означає, що люди отримали свої гроші. Просто хтось махнув рукою на свої втрати, десь зникло банкрутіле підприємство, комусь доведеться роками чекати виконання рішення суду про виплату боргу. Навряд чи четверо колишніх працівників Городоцького цукрового заводу вдалася б до голодовки, якби несплачена зарплата була для них справді лише неприємним дріб'язком, що псує загальні показники. Жінки оголосили голодовку, вимагаючи виплати боргу трирічної давності. Реагуючи на прикрий інцидент, керівники підприємства і району пообіцяли, що гроші виплатять, і цими обіцянками змусили голодувальниць припинити акцію.

Однак і через місяць кошти не знайшлися. Люди знову готові були відмовитись від їжі і ... знову отримали обіцянки.

Нарешті справа таки зрушила з місця. Вдалось віднайти майно, котре можна продати, і виручені гроші віддати людям. Нехай би так і було. Але скільки зусиль і часу знадобилось для того, щоб тільки повернути увагу до боргів, бо реально їх ще не повернули. Те, що обласний борговий айсберг у десятки мільйонів почав танути, родини цих людей цікавить мало. Їм потрібні їхні гроші. До речі, не такі вже й великі — по кілька тисяч гривень на кожного. Але ці конкретні суми для конкретних людей виявляються значно важчими, ніж середні цифри для середнього хмельничанина.

Якщо ж врахувати перманентне зростання цін, котре не знає впини і за яким не встигають незначні підвищення зарплат і пенсій, стане зрозуміло, що зінханн хмельничан у тому, що кожні чотири родини з п'яти — злидарі, щира правда. Хоч би яким сильним не було при цьому внутрішнє бажання віднести себе до середнього класу, подолання планки бідності стає недосяжною мрією. Середній клас, котрий живе середнім (не багатим) життям, котрий може дозволити собі середнє помешкання, середнього класу авто, добротний (не ультрामодний) одяг і здорову (не вишукану) їжу; середній клас, котрий панує у багатих і стабільних країнах, живе лише в уяві більшості подолан. Бо середня зарплата, навіть якщо вона в 1,7 разу перевищує прожитковий мінімум, — це лише крихти зі столу середнього, не кажу вже заможного класу.

Але говорити про все це в області, котра посідає не останні, а все ті ж таки середні позиції за більшістю показників серед решти областей, якось навіть незручно. Про що мова, коли практично за всіма показниками — лише зростання. Із останніх позицій Хмельниччина попрямувала до середняків. У високих кабінетах, де приймають звіти керівників області, в усе це вірять. У нас теж немає підстав сумніватися в наведених цифрах. Тільки як утлумачити це в голову чотирьом родинам із п'яти — невідомо.

Ірина КОЗАК.

* МІСТОБУДУВАННЯ * МІСТОБУДУВАННЯ * МІСТОБУДУВАННЯ * МІСТОБУДУВАННЯ * МІСТОБУДУВАННЯ *

Чому завагалися інвестори?

Попри те, що за останні 18 років кількість запоріжців скоротилася майже на 100 тисяч (було 891,9 тисячі чоловік, а нині офіційно зареєстровано 793 тисячі), місто бурхливо розвивається. За словами головного архітектора Віктора Трубіна, щороку в Запоріжжі будують по 700–800 нових об'єктів.

Однією з найцікавіших і найперспективніших в архітектурному плані частин обласного центру стала Прибережна магістраль, де зводять 10 нових об'єктів: житловий комплекс, готель, кілька торговельно-розважальних і спортивних комплексів. На схилах Дніпра збудують найбільший у Запоріжжі центр відпочинку і покупок «Караван» з 12 кінозалами, дитячим ігровим комплексом, ковзанкою, кафе і магазинами.

На радість городянам буде благоустроєно причали. Першою ластівкою стане яхт-клуб. Біля спортивного комплексу «Орбіта» виросте суперсучасний

торговельний комплекс. Дійде черга і до розташованого поблизу Вознесенського ринку, який перетвориться з «шанхайчиків» на комфортний критий торговельний комплекс. Цікавою знахідкою, за словами Віктора Трубіна, стане торговельно-розважальний комплекс на Прибережній магістралі неподалік від перетину з вулицею Запорізькою. Майбутній багатофункціональний гіпермаркет матиме модерну архітектурну форму.

Архітектори нині працюють над проектом облаштування пішохідної зони від площі Маяковського до каскаду фонтанів «Райдуга». Щойно інвестори

завершать реконструкцію колишнього заводу «Гамма» (замість нього будуть торговельний і бізнесовий центри), місто разом із підприємцями створить тут свій «маленький Арбат» — вулицю для прогулянок із кафе, лавочками та фонтанами.

А ось територію Жовтневого району перетворення майже не зачеплять. Важливо зберегти образ старого міста і зробити його окрасою сучасного Запоріжжя. Щоправда, тут завершують спорудження комплексу «Моноліт», який має вписатися в архітектурний ансамбль, а також точної копії зруйнованого в тридцять років минулого століття Свято-Покровського кафедрального собору в районі вулиці Анголенка. Ще одним духовним центром стане новий храм із нелінійною школою в районі вулиці Героїв Сталінграда.

Муніципальних «довгобудів» у Запо-

ріжжі вже практично не лишилося, а те, що «німим докором» псує обличчя міста, належить різним відомствам. У кращі роки в Запоріжжі здавали в експлуатацію до 460 тисяч квадратних метрів житла, нині — удесятеро менше, але дорогих комфортабельних помешкань. Щоб забезпечити сучасними квартирами всіх бажаючих, генеральним планом передбачено щороку вводити в дію по 220 тисяч квадратних метрів житлової площі. За даними управління капітального будівництва міськвиконкому, квадратний метр найдешевшої, але нової квартири коштуватиме 200 доларів, тому все залежатиме від фінансових можливостей населення й бажання інвесторів.

А ось останні завагалися. Про це свідчить перенесення чергового земельног аукціону. Адже інвестори переважно зарубіжні і в умовах політичної нестабільності в Україні не ризикують вкладати свої капітали навіть у політично стабільне Запоріжжя.

Микола МАНЬКО.

■ ПРОБЛЕМА

В одному з віницьких видавництв вийшла з друку книга про ставку фюрера «Вервольф».

Читачі мають можливість ознайомитися з — без перебільшення — найбільш об'ємним виданням про все, що пов'язано з цим ще й дотепер загадковим об'єктом часів Другої світової війни. 400 сторінок тексту, сотні фотознімків (частина з них друкується вперше), майже 200 копій архівних матеріалів скрупульозно зібрав у архівах Києва, Москви та Німеччини автор книги, колишній начальник УСБУ у Вінницькій області, генерал-майор у відставці Іван Загородній.

Іван Максимович уточнив, що нова книга насправді є доповненням і розширенням виданням його першої розповіді про «Вервольф» під назвою «Руїни «Вервольфу» свідчать», яка побачила світ у 2002 році. Пан Загородній погодився розповісти про те, як працював над книгою. Під час нашої розмови він також висловив свої думки з приводу того, що нині маємо робити з руїнами ставки.

Завершення роботи над книгою майже збіглося у часі з демонстрацією по телебаченню багатосерійної кінострічки «Смерть шпигунам». Вона не лише привернула увагу глядачів до загадкового об'єкта (екскурсоводи кажуть, що нині тут стало бувати значно більше екскурсантів). Вона ще й «підіграла» нездоровий інтерес до «Вервольфу» у «чорних археологів».

Про їх «старання» Івану Загородньому повідомив один з екскурсоводів. Сказав, що «добираються» саме до того бункера, що належав фюреру. Схоже, працюють ночі. Бо вдень тут надто людно. Сліди своєї роботи старанно маскують.

— Дарма стараються, — каже з цього приводу співрозмовник. — Скільки вони можуть прокопати — 10—20 метрів, а далі забракне повітря і все. Сам бункер знаходився набагато глибше.

Пан Загородній розповів про схожий випадок, пов'язаний із ставкою одного з гітлерівських високопосадовців — Гімлера, що знаходилася поблизу Житомира. Декілька років тому йому зателефонував з цього міста чоловік. Розмовляв українською мовою. Розповів, що цікавиться історією минулої війни. Хотів би зустрітися з автором книги про ставку Гітлера, бо має до нього конкретне питання.

Іхня зустріч почалася з неабиякого здивування. Коли пан Загородній побачив на порозі кабінету... негра, не міг повірити, що це той самий житомирський дослідник. Африканець навчався в Києві. Одружився з українкою. Живуть в Житомирі.

Гість довірливо розповів про свої неймовірні старання. Копав зазвичай вночі. Нікому про це не розповідав. Навіть дружина не знала. Землю також відносив подалі, щоб не привертати увагу. Але добрався тільки на глибину приблизно 20 метрів. Далі вже не було чим дихати. Втім, надії все одно не втрачав. Вирішив поцікавитися у вінничанина, чи не попадалися йому в архівах документи, з яких можна б дізнатися про схему розташування бункера. Господар розчарував гостя.

Розрахувалися «Мерседесом»...

Іван Загородній є автором двох книг про ставку Гітлера під Вінницею. Про першу з них — «Руїни «Вервольфу» свідчать» — уже згадувалося вище. Друга — «Ставка Гит-

лера «Вервольф» в пространстве и времени» побачила світ у 2005 році.

За словами пана Загороднього, його перша книга перекладена також на німецьку. Німці самі вийшли на автора, запропонували переклад і видання. Звичайно, він погодився. Його приємно здивував

«Чорні археологи» підкопують бункер Гітлера

той факт, що книга в Німеччині розійшлася за дуже короткий час. Щоправда, була в тій співпраці обставина, яка трохи засмутила нашого земляка. Ми, українці, довірливі. В умовах укладеної угоди автор не передбачив пункт про конкретні відсотки від загальної суми за реалізацію книги. Тому німці розрахувалися разово. Подарували «Мерседес». Як згодом дізнався автор, кошти, на його придбання, склали лише незначну частину від

тієї суми, що її виручили за продаж книги.

«О-о, Вінниця! Кляйне Берлін!»

Такими словами Івана Загороднього зустріла в Німеччині одна із секретарок Гітлера — Траудль Юнге. Зустрічався він з нею декілька років тому під час роботи в німецьких архівах. Навряд чи вона зможе тобі розповісти щось нове, казали Івану Максимовичу німецькі знайомі, які допомагали в організації зустрічі. Мовляв, про все вона вже розповідала й не раз. Її спогади друкувалися не тільки в Німеччині.

І все-таки пан Загородній радий тій зустрічі. Уже хоча б за ту фразу, яку промовила вона одразу як тільки дізналася, що гість з Вінниці. Раніше, каже Іван Максимович, жодного разу не доводилося чути, щоб Вінницю німці порівнювали з Берліном. Фрау Юнге, за його словами, сказала, що ті, хто працював на «Вервольфі», саме так відгукувалися про місто над Бугом.

Між Вінницею і Берліном у той час було налагоджено надійний телефонний зв'язок. Крім того, між ними курсував потяг, який за півтори доби прибував на кінцеву станцію. Літав кур'єрський літак. Він приземлявся на аеродромі у Калінінці.

Іван Загородній:

З німецьких архівів автор книги привіз копії окремих фотознімків. Ставлення до архівів часів війни у німців особливе. Вони їх не просто зберігають. Заробляють на цьому немалі гроші. Саме в Німеччині зберігається найбільше матеріалів про «Вервольф». Нічого дивного. Як стверджує автор книги, у 1943 році все майно ставки по акту було передано фельдмаршалу Манштейну і вивезено. Цей факт спростовує думку окремих істориків про те, що

радянські війська застали німців у ставці під Вінницею зненацька.

До речі, росіяни теж не поспішають допускати до архівних матеріалів, пов'язаних з «Вервольфом», як і з іншими «білими плямами» часів минулої війни. Більшість з них залишається «закритими», тобто з грифом «таємно». Зокрема, не розголошується факт про те, що Борман, права рука Гітлера, працював на радянську розвідку. Хоча цей факт для багатьох уже відомий. Не повідомляється про те, про що саме домовлялися і про що домовилися Гітлер і Молотов під час своєї таємної зустрічі у «Вервольфі». Вона відбулася у вересні 1942 року.

Вони повернуться на «Вервольф»?

З Німеччини Іван Загородній привіз не лише копії деяких документів і фотознімків. Не менш важливими для нього є особисті враження. Каже, що німці виявляють надзвичайно великий інтерес до подій минулої війни. Що далі від неї нас віддаляє час, то більша інтрига. Уже зараз, за словами співрозмовника, територією «Вервольфу» цікавиться низка німецьких підприємницьких структур. Як тільки земля стане товаром, німці одразу складуть конкуренцію нашим у придбанні справді чудового місця у селі Коло Михайлівка. Досвідчений генерал підозрює, що, можливо, вже навіть існують попередні домовленості з цього приводу.

Так що ми можемо проспати свій час, каже він. Прокинемося одного ранку, а навколо території «Вервольфу» знову колючий дріт. Як при Гітлеру. Туристи охоче їхатимуть сюди. Принаймні усі ті, з ким розмовляв у Німеччині пан Загородній, відверто говорили про таке бажання.

Про це Іван Максимович не раз говорив під час особистих зустрічей з керівниками обласної влади. Одного разу йому порадили згуртувати ентузіастів. Але це не той підхід, який мав би бути, каже співрозмовник. Він не володіє інформацією про те, чим закінчилися оголошені декілька років тому тендери на ефективне використання території ставки. Схоже, до конкретики діло не дійшло.

За даними Івана Загороднього, на території області налічується 450 раритетів війни. До них співрозмовник відносить доти, дзоти, а також 13 рубежів оборони. Це ті об'єкти, які у Європі активно відвідують туристи. У нас вони здебільшого заростають бур'янами. Щоправда, є винятки. Так, на околиці Могилева-Подільського у вогневому дзоті спорудили музей. А в Погребищі один з учителів створив гурток з дослідження таких вогневих точок.

«Вервольф» тим часом таїть мовчання. Можливо, «чорні археологи» змусять подивитися на його територію іншими очима.

Віктор СКРИПНИК.

На знімках: автор «найтовстішої» книги про «Вервольф» Іван Загородній; зустріч Гітлера з Борманом в «Вервольфі» (липень 1942 року).

■ ПРОЕКТИ

В управління міст і районів

Мінпаливенерго схвалило проект реструктуризації обласного комунального підприємства «Луганськтеплокомуненерго», що передбачає передачу теплопостачальних підприємств в управління міст і районів. Керівники Луганщини вважають, що такий крок зумовить підвищення відповідальності органів місцевого самоврядування за експлуатацію цих підприємств і, найголовніше, — відповідальності за вчасність розрахунків за спожитий природний газ, а загалом, за якісніше обслуговування населення.

За словами голови Луганської облдержадміністрації Олександра Антипова, обласне теплопостачальне підприємство забезпечує сьогодні теплом понад 40 відсотків території регіону, однак місцева влада вкрай слабо сприяє його роботі. У Краснодарі підприємство теплокомуненерго вже передано на баланс міської ради, і позитивний результат у розрахунках за спожитий газ сьогодні становить набагато вище за середньообласний — 70—80 відсотків.

У проекті реконструкції ОКП «Луганськтеплокомуненерго» йдеться про більш ефективне управління системою, а не про приватизацію. Котельні буде передано в управління міст і районів, однак вони залишаться в комунальній власності області. Далі розглядатимуть програми оптимізації теплопостачальної мережі і теплотрас, закриття старих, нерентабельних котельень і будівництво нових, сучасних — модульних. У перспективі, коли системі теплопостачання в області буде виведено на прибуткову та якісну роботу, ймовірна можливість передачі її об'єктів у концесію бізнесу, приватному інвестору.

Інноваційна пропозиція Луганщини Мінпаливенерго зацікавила. За словами міністра Юрія Бойка, в різних регіонах країни об'єкти системи теплокомуненерго мають різну форму власності, але проблеми скрізь залишаються однакові.

Проект, запропонований керівниками Луганської області, має свої плюси і мінуси, але міністри імпонує «наполегливе бажання налагодити нормальну роботу комунального господарства регіону, прагнення розрахуватися за боргами, жити далі без заборгованості».

Що більше буде таких проектів, сказав міністр, то простіше знайти вихід для відновлення ЖКГ країни. Як заявив Юрій Бойко, Мінпаливенерго має намір у перспективі запропонувати уніфіковану форму управління теплопостачальних організацій по всій Україні. Над цим сьогодні працюють фахівці.

Алла АНТИПОВА.

* ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ * ПЕРЕВІРКИ *

На курортах області незаконно будують. І п'ють неякісну воду

У двохкілометровій прибережній захисній смузі Дніпро-Бузького лиману і Чорного моря прокуратурою виявлено 22 факти проведення будівельних робіт і реконструкції споруд без оформлення дозволу на будівництво. За даними фактами суб'єктам господарювання внесено приписи про зупинення робіт, і на підприємства-порушники накладено штрафи. Усіх винних посадових осіб притягнуто до адміністративної відповідальності.

Загалом за результатами перевірки органами прокуратури області порушено три кримінальні справи, притягнуто до адміністративної відповідальності 61 посадову особу, внесено 65 приписів і подань. Відшкодовано 18,2

тисячі гривень збитків, завданих природним ресурсам.

— Низка проблемних питань роками не вирішується у Коблево-Рибаківській зоні відпочинку, — каже помічник прокурора Миколаївської області з питань нагляду за дотриманням природоохоронного законодавства Владислав Лемзяков. — Дотепер відсутній законодавчо визначений статус зони відпочинку і курортної зони Коблево-Рибаківського узбережжя Чорного моря. Як наслідок — не розроблено генеральних планів і містобудівної документації стосовно забудови зон відпочинку, у зв'язку з чим триває безсистемна забудова як у цілому в прибережних захисних смугах, так і безпосередньо в 100-метровій охоронній зоні Чорного моря. Жодна з курортних територій (Рибаківка, Морське, Лугове) не почала передбачені Законом України «Про курорти» процедури визначення курортних територій.

Прокуратура виявила й інші порушення, що їх допускають на базах відпочинку. Так, у зоні відпочинку «Коблево-Морське» з 83 баз відпочинку тільки 46 забезпечені власними артезіанськими свердловинами, з яких лише 17 відповідають вимогам Держстандарту «Вода питна», решта 29 — з високою мінералізацією і залишком хлоридів загальної твердості. На привізній воді працюють 43 бази.

Із 83 баз відпочинку централізовану каналізацію мають 66, 17 — каналізовані на вигріб. При цьому каналізаційна мережа, особливо в Молдавській зоні відпочинку, є в критичному стані. Рибаківська і Луговська зони відпочинку взагалі не мають централізованої каналізації.

Ці питання потребують негайного вирішення, оскільки таке використання зон відпочинку може призвести до втрати природних властивостей Чорного моря і зменшення його екологічної цінності, а також може спричинити поширення масових інфекційних захворювань, упевнені в прокуратурі.

Олена ІВАШКО.

ПОСТАНОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Про внесення змін до складу окружних виборчих комісій, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 13 серпня 2007 року № 99 "Про утворення окружних виборчих комісій територіальних виборчих округів з позачергових виборів народних депутатів України 30 вересня 2007 року"

Розглянувши особисті заяви про звільнення від виконання обов'язків голів, заступників голів, секретарів та про дострокове складення повноважень членів окружних виборчих комісій, подання депутатських фракцій, які були утворені у поточному скликанні Верховної Ради України: Партії регіонів, "Блоку Юлії Тимошенко" (політична партія "Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина", Українська соціал-демократична партія, партія "Реформи і порядок"), Блоку "НАША УКРАЇНА" (політична партія "Народний Союз Наша Україна", Народний Рух України, Партія промисловців і підприємців України, Конгрес Українських Націоналістів, Українська республіканська партія "Собор", Партія Християнсько-Демократичний Союз (скорочена назва - фракція "НАША УКРАЇНА"), Соціалістичної партії України (скорочена назва - фракція СПУ), Комуністичної партії України (скорочена назва - фракція комуністів), щодо відкликання членів окружних виборчих комісій та подання кандидатур для включення до складу окружних виборчих комісій замість вибулих, відповідно до частин третьої - сьомої, одинадцятої статті 27, пунктів 1, 2 частини третьої, частин четвертої, сьомої статті 37, частин першої - третьої статті 102² Закону України "Про вибори народних депутатів України", керуючись статтями 12, 13, пунктами 1, 2 статті 19 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Припинити достроково повноваження таких членів окружних виборчих комісій:

територіальний виборчий округ № 39 (Донецька область):

Качур Олександр Юрійович, заступник голови окружної виборчої комісії, 1972 року народження, освіта вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Нікіфоров Олександр Леонідович, 1983 року народження, освіта незакінчена вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Висоцький Володимир Юрійович, 1987 року народження, освіта середня, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції комуністів (у зв'язку з особистою заявою);

Трушина Людмила Петрівна, 1947 року народження, освіта базова вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 40 (Донецька область):

Гримайло Владислав Миколайович, 1976 року народження, освіта вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "НАША УКРАЇНА");

Рубан Олексій Ігорович, 1985 року народження, освіта середня, проживає в місті Шахтарськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 41 (Донецька область):

Палючий Євген Валерійович, 1981 року народження, освіта вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Желудкова Ніна Михайлівна, 1951 року народження, освіта вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "НАША УКРАЇНА");

територіальний виборчий округ № 42 (Донецька область):

Шаповалов Валерій Іванович, 1951 року народження, освіта середня, проживає в місті Артемівськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 43 (Донецька область):

Антип Анатолій Іванович, заступник голови окружної виборчої комісії, 1956 року народження, освіта вища, проживає в місті Горлівка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Руда Надія Євгенівна, 1951 року народження, освіта вища, проживає в місті Горлівка Донецької області - від депутатської фракції "НАША УКРАЇНА" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Сіткевич Петро Всеволодович, 1948 року народження, освіта вища, проживає в місті Горлівка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 44 (Донецька область):

Кравцова Валентина Йосипівна, 1953 ро-

ку народження, освіта вища, проживає в місті Єнакієво Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Тукова Яна Вікторівна, 1966 року народження, освіта вища, проживає в місті Єнакієво Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 45 (Донецька область):

Антонцева Олена Михайлівна, заступник голови окружної виборчої комісії, 1965 року народження, освіта вища, проживає в місті Костянтинівка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Гаврюченко Єлизавета Петрівна, 1949 року народження, освіта базова вища, проживає в місті Костянтинівка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 46 (Донецька область):

Загорулько Геннадій Іллч, 1945 року народження, освіта базова вища, проживає в місті Макіївка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 47 (Донецька область):

Кирик Олег Васильович, 1971 року народження, освіта вища, проживає в місті Макіївка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 48 (Донецька область):

Галбай Людмила Миколаївна, 1949 року народження, освіта вища, проживає в місті Маріуполь Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Лобусова Людмила Олександрівна, 1953 року народження, освіта вища, проживає в місті Маріуполь Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 49 (Донецька область):

Кононенко Володимир Олександрович, 1983 року народження, освіта середня, проживає в місті Маріуполь Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Мечетна Людмила Семенівна, 1932 року народження, освіта вища, проживає в місті Маріуполь Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 50 (Донецька область):

Надєєв Василь Юхимович, 1949 року народження, освіта вища, проживає в селищі Новоекономічне Красноармійського району Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Панченко Зінаїда Тихонівна, 1942 року народження, освіта базова вища, проживає в місті Красноармійськ Донецької області - від депутатської фракції комуністів (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією комуністів);

Федоренко Валентина Федорівна, голова окружної виборчої комісії, 1954 року народження, освіта вища, проживає в місті Красноармійськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 51 (Донецька область):

Гольцев Віталій Геннадійович, 1966 року народження, освіта вища, проживає в місті Краматорськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Гончар Андрій Олександрович, 1972 року народження, освіта вища, проживає в місті Краматорськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 52 (Донецька область):

Константинівська Тетяна Юріївна, заступник голови окружної виборчої комісії, 1947 року народження, освіта вища, проживає в місті Шахтарськ Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Волощук Олена Миколаївна, 1977 року

народження, освіта вища, проживає в місті Кіровське Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 53 (Донецька область):

Гречко Сергій Олександрович, 1953 року народження, освіта вища, проживає в місті Мар'їнка Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Ляшенко Руслан Олегович, 1981 року народження, освіта вища, проживає в селі Луганське Мар'їнського району Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Чаус Любов Михайлівна, 1964 року народження, освіта вища, проживає в селі Новомихайлівка Мар'їнського району Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 54 (Донецька область):

Кіз Наталія Володимирівна, 1952 року народження, освіта вища, проживає в місті Волновиха Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 55 (Донецька область):

Афендикова Любов Василівна, 1958 року народження, освіта середня, проживає в селищі Новий Світ Старобешівського району Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

Малініна Олена Михайлівна, 1969 року народження, освіта вища, проживає в селищі Новий Світ Старобешівського району Донецької області - від депутатської фракції "Наша Україна" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Наша Україна");

територіальний виборчий округ № 56 (Житомирська область):

Ніколаєнко Микола Миколайович, 1948 року народження, освіта вища, проживає в місті Житомирі - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 87 (Київська область):

Бондарчук Ольга Володимирівна, 1950 року народження, освіта середня, проживає в місті Фастів Київської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 92 (Київська область):

Єгоров Олександр Якович, 1938 року народження, освіта вища, проживає в селищі Іванків Київської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 104 (Луганська область):

Фадєєв Руслан Віталійович, 1970 року народження, освіта вища, проживає в місті Алчевськ Луганської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 121 (Львівська область):

Карлик Віра Павлівна, секретар окружної виборчої комісії, 1975 року народження, освіта середня, проживає в селищі Стара Сіль Старосамбірського району Львівської області - від депутатської фракції СПУ (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією СПУ);

територіальний виборчий округ № 127 (Миколаївська область):

Корнейчук Микола Андрійович, 1982 року народження, освіта середня, проживає в селі Висуньськ Березнегуватського району Миколаївської області - від депутатської фракції комуністів (у зв'язку з особистою заявою);

територіальний виборчий округ № 139 (Одеська область):

Давидович Лариса Петрівна, 1963 року народження, освіта вища, проживає в місті Білгород-Дністровський Одеської області - від депутатської фракції Партії регіонів (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією Партії регіонів);

територіальний виборчий округ № 142 (Полтавська область):

Каплун Елла Григорівна, секретар окружної виборчої комісії, 1949 року народження, освіта вища, проживає в місті Полтаві - від депутатської фракції Партії регіонів (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією Партії регіонів);

територіальний виборчий округ № 180 (Харківська область):

Панченко Ольга Михайлівна, секретар ок-

ружної виборчої комісії, 1958 року народження, освіта вища, проживає в місті Балаклія Харківської області - від депутатської фракції СПУ (у зв'язку з особистою заявою);

територіальний виборчий округ № 199 (Черкаська область):

Неділько Алла Сергіївна, 1955 року народження, освіта вища, проживає в місті Черкасах - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 202 (Черкаська область):

Кисіль Сергій Васильович, 1968 року народження, освіта вища, проживає в місті Золотоноша Черкаської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

Король Тамара Олексіївна, 1957 року народження, освіта середня спеціальна, проживає в місті Золотоноша Черкаської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 203 (Черкаська область):

Чудік Володимир Ігорович, 1969 року народження, освіта вища, проживає в місті Сміла Черкаської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко");

територіальний виборчий округ № 212 (Чернігівська область):

Шкляров Василь Іванович, секретар окружної виборчої комісії, 1949 року народження, освіта вища, проживає в селищі Ріпки Чернігівської області - від депутатської фракції Партії регіонів (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією Партії регіонів);

територіальний виборчий округ № 219 (м.Київ):

Коршунов Роман Юрійович, 1983 року народження, освіта вища, проживає в місті Києві - від депутатської фракції СПУ (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією СПУ);

територіальний виборчий округ № 222 (м.Київ):

Забара Іван Олексійович, 1941 року народження, освіта вища, проживає в місті Києві - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко" (у зв'язку з відкликанням депутатською фракцією "Блок Юлії Тимошенко").

2. Призначити заступником голови окружної виборчої комісії такого члена цієї комісії:

територіальний виборчий округ № 47 (Донецька область):

Явдошняк Іван Васильович, 1971 року народження, освіта вища, проживає в селі Спас Коломийського району Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко".

3. Призначити секретарями окружних виборчих комісій таких членів цих комісій:

територіальний виборчий округ № 121 (Львівська область):

Лаба Наталія Петрівна, 1984 року народження, освіта вища, проживає в місті Старий Самбір Львівської області - від депутатської фракції СПУ;

територіальний виборчий округ № 180 (Харківська область):

Долбунова Наталія Ізольдівна, 1954 року народження, освіта вища, проживає в селі Пришиб Балаклійського району Харківської області - від депутатської фракції СПУ.

4. Включити до складу окружних виборчих комісій таких осіб:

територіальний виборчий округ № 39 (Донецька область):

Нишук Богдан Миколайович, 1961 року народження, освіта вища, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна", призначивши його заступником голови окружної виборчої комісії;

Семчів Ярема Васильович, 1952 року народження, освіта вища, проживає в селі Локітки Тлумацького району Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Москалюк Михайло Федорович, 1962 року народження, освіта вища, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна";

Калініна Наталія Вікторівна, 1962 року народження, освіта базова вища, проживає в місті Донецьку - від депутатської фракції комуністів;

територіальний виборчий округ № 40 (Донецька область):

Климончук Василь Йосипович, 1964 року народження, освіта вища, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна";

Марчук Микола Васильович, 1968 року народження, освіта вища, проживає в місті Коломия Івано-Франківської області - від депутатської фракції "НАША УКРАЇНА";

територіальний виборчий округ № 41 (Донецька область):

Шпілька Андрій Андрійович, 1979 року

народження, освіта вища, проживає в селі Забережжя Богородчанського району Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Назаров Сергій Олександрович, 1987 року народження, освіта середня, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 42 (Донецька область):

Ляхощкий Арсен Іванович, 1984 року народження, освіта вища, проживає в селі Милівці Чортківського району Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 43 (Донецька область):

Бабушак Василь Іванович, 1959 року народження, освіта вища, проживає в місті Коломия Івано-Франківської області - від депутатської фракції ""Наша Україна";

Боечко Роман Мирославович, 1979 року народження, освіта вища, проживає в місті Києві - від депутатської фракції "Наша Україна";

Варцаба Роман Теодорович, 1962 року народження, освіта незакінчена вища, проживає в місті Коломия Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 44 (Донецька область):

Когут Михайло Григорович, 1986 року народження, освіта незакінчена вища, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна";

Богачов Олександр Миколайович, 1984 року народження, освіта вища, проживає в місті Івано-Франківську - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 45 (Донецька область):

Дерун Мар'ян Богданович, 1978 року народження, освіта вища, проживає в селі Ямниця Тисменицького району Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Наша Україна", призначивши його заступником голови окружної виборчої комісії;

Стефанишин Петро Володимирович, 1984 року народження, освіта вища, проживає в селі Угринів Тисменицького району Івано-Франківської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 46 (Донецька область):

Старко Михайло Васильович, 1966 року народження, освіта вища, проживає в місті Бережани Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 47 (Донецька область):

Кидальок Дмитро Петрович, 1952 року народження, освіта вища, проживає в місті Тернополі - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 48 (Донецька область):

Міщук Галина Петрівна, 1955 року народження, освіта вища, проживає в місті Луцьку - від депутатської фракції "Наша Україна";

Марченко Володимир Олексійович, 1943 року народження, освіта вища, проживає в місті Луцьку - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 49 (Донецька область):

Буханкович Сергій Володимирович, 1977 року народження, освіта вища, проживає в селищі Голоби Ковельського району Волинської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Худинець Олександр Васильович, 1974 року народження, освіта вища, проживає в місті Луцьку Волинської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 50 (Донецька область):

Янчинши Андрій Тимофійович, 1978 року народження, освіта вища, проживає в селі Вілія Шумського району Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Кулик Олександр Костянтинович, 1960 року народження, освіта вища, проживає в місті Красноармійськ Донецької області - від депутатської фракції комуністів;

Красовський Руслан Анатолійович, 1979 року народження, освіта вища, проживає в селі Літовище Шумського району Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 51 (Донецька область):

Романів Володимир Васильович, 1978 року народження, освіта вища, проживає в місті Тернополі - від депутатської фракції "Наша Україна";

Войтина Петро Мирославович, 1958 року народження, освіта вища, проживає в місті Тернополі - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 52 (Донецька область):

Климчук Сергій Дмитрович, 1969 року народження, освіта вища, проживає в місті Луцьку - від депутатської фракції "Наша Україна", призначивши його заступником голови окружної виборчої комісії;

Савицька Ганна Романівна, 1984 року народження, освіта вища, проживає в місті Новолинськ Волинської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 53 (Донецька область):

Будівський Йосип Степанович, 1953 року народження, освіта вища, проживає в селі Ілавче Тербовлянського району Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Швалюк Віктор Степанович, 1981 року народження, освіта середня, проживає в селищі Гримайлів Гусятинського району Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Левко Володимир Богданович, 1963 року народження, освіта вища, проживає в місті Тербовля Тернопільської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 54 (Донецька область):

Дем'янюк Юрій Васильович, 1972 року народження, освіта вища, проживає в місті Луцьку - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 55 (Донецька область):

Бенецук Юрій Аркадійович, 1971 року народження, освіта вища, проживає в місті Рожище Волинської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

Берладин Богдан Володимирович, 1947 року народження, освіта вища, проживає в селі Коршів Луцького району Волинської області - від депутатської фракції "Наша Україна";

територіальний виборчий округ № 56 (Житомирська область):

Штуль Віра Миколаївна, 1960 року народження, освіта вища, проживає в місті Житомирі - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 87 (Київська область):

Еременко Андрій Станіславович, 1954 року народження, освіта вища, проживає в місті Фастів Київської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 92 (Київська область):

Роздобудько Микола Григорович, 1949 року народження, освіта вища, проживає в селищі Іванків Київської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 104 (Луганська область):

Пантюхіна Світлана Олександрівна, 1973 року народження, освіта вища, проживає в місті Алчевськ Луганської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 121 (Львівська область):

Корольчук Надія Іванівна, 1967 року народження, освіта середня, проживає в місті Старий Самбір Львівської області - від депутатської фракції СПУ ;

територіальний виборчий округ № 127 (Миколаївська область):

Богомаз Володимир Григорович, 1935 року народження, освіта середня, проживає в місті Снігурівка Миколаївської області - від депутатської фракції комуністів;

територіальний виборчий округ № 139 (Одеська область):

Овчарук Надія Дмитрівна, 1949 року народження, освіта вища, проживає в місті Білгород-Дністровський Одеської області - від депутатської фракції Партії регіонів;

територіальний виборчий округ № 142 (Полтавська область):

Лук'янова Євгенія Федорівна, 1946 року народження, освіта вища, проживає в місті Полтаві - від депутатської фракції Партії регіонів, призначивши її секретарем окружної виборчої комісії;

територіальний виборчий округ № 180 (Харківська область):

Скоробрещук Ольга Олександрівна, 1960 року народження, освіта вища, проживає в місті Балаклія Харківської області - від депутатської фракції СПУ;

територіальний виборчий округ № 199 (Черкаська область):

Зацаринська Олександра Іванівна, 1947 року народження, освіта вища, проживає в місті Черкасах - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 202 (Черкаська область):

Богославець Ніна Іванівна, 1950 року народження, освіта вища, проживає в місті Золотоноша Черкаської області - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко";

територіальний виборчий округ № 212 (Чернігівська область):

Карпов Сергій Олександрович, 1958 року народження, освіта вища, проживає в місті Чернігові - від депутатської фракції Партії регіонів, призначивши його секретарем окружної виборчої комісії;

територіальний виборчий округ № 219 (м.Київ):

Сабдашова Світлана Сергіївна, 1962 року народження, освіта вища, проживає в місті Києві - від депутатської фракції СПУ;

територіальний виборчий округ № 222 (м.Київ):

Яблонський Володимир Петрович, 1949 року народження, освіта вища, проживає в місті Києві - від депутатської фракції "Блок Юлії Тимошенко".

5. Цю постанову надіслати окружним виборчим комісіям для інформування виборців у відповідних територіальних виборчих округах.

6. Опублікувати цю постанову в газетах "Голос України", "Урядовий кур'єр" та у відповідних регіональних друкованих засобах масової інформації.

Голова Центральної виборчої комісії
В. ШАПОВАЛ.

м. Київ,
11 вересня 2007 року, № 342.

Пілотні енергоблоки АЕС готуються до продовження терміну експлуатації

Вартість продовження експлуатаційного ресурсу перших українських енергоблоків, за оцінками фахівців, становить близько 750 грн. на один кіловат потужності. Вартість одного кіловата при спорудженні нового енергоблока перевищує 7500 гривень. Незаважко оцінити економічну вигоду країни від модернізації енергоблоку, які вже у найближчі роки випрацюють свій проектний ресурс.

Продовження експлуатації енергоблоків є пріоритетним напрямом діяльності НАЕК «Енергоатом» і передбачене в «Енергетичній стратегії України на період до 2030 року». Пілотними з продовження експлуатації є перший та другий енергоблоки на Рівненській АЕС та перший енергоблок Південно-Української АЕС, проектні терміни експлуатації яких закінчуються в період з 2010 до 2012 рр. Для цих енергоблоків вибрано варіант виконання організаційно-технічних заходів для продовження експлуатації без зупинки, тобто протягом проектного терміну експлуатації.

Отож роботи з продовження строку експлуатації енергоблоків АЕС України фактично розпочато з 2004 року і виконуються відповідно до схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 р. №263-р «Комплексної програми робіт з продовження строку експлуатації діючих енергоблоків атомних електростанцій» (далі —Комплексна програма).

За період реалізації Комплексної програми ДП НАЕК «Енергоатом» розроблені та пройшли експертну оцінку МАГАТЕ основні документи з організації та виконання робіт з продовження строку експлуатації АЕС, оцінки технічного стану, кваліфікації та управління старінням обладнання. На кожній АЕС організовані структурні підрозділи з продовження строку експлуатації енергоблоків, введені в дію станційні програми управління старінням обладнання, виконуються заходи з модернізації та підвищення безпеки. Програми управління старінням є необхідною умовою підтримки рівня безпеки енергоблока, підготовки

його до експлуатації у понадпроектний строк.

Проте, виходячи з результатів аналізу виконання Комплексної програми у період 2004—2006 років попереднім керівництвом ДП НАЕК «Енергоатом» було допущено істотне відставання у виконанні низки запланованих заходів. Зокрема, йдеться про вдосконалення нормативно-технічної бази для продовження строку експлуатації енергоблоків, проведення кваліфікації обладнання на пілотних блоках. За вказаний період для енергоблока №1 РАЕС необхідно було розробити звіти з аналізу його безпеки, а також провести роботи з визначення технічного стану капітальних споруд та обладнання.

Такий стан справ був зумовлений тим, що розробка і впровадження Комплексної програми здійснювалися в умовах відсутності як в Україні, так і в інших державах, котрі експлуатують енергоблоки з водо-водяними реакторами, і нормативних вимог до забезпечення безпечної експлуатації обладнання у понадпроектний строк, і досвіду виконання подібних робіт.

Крім того, не обійшлося без організаційних прорахунків виконання робіт у дирекції компанії і на майданчиках АЕС. Так, під час минулорічного планово-попереджувального ремонту на РАЕС через скорочення його термінів не вдалося виконати всі заплановані заходи з обстеження технічного стану корпусу реактора та внутрішньокорпусних пристроїв на все тому ж енергоблоці №1.

З метою подолання допущених відставань, реалізації комплексного підходу та обліку ризиків дирекцією компанії, починаючи з 2007 року, розробляються загальні та деталізовані плани-графіки підготовки пілотних енергоблоків до продовження експлуатації. Такі плани-графіки вже розроблено та узгоджено Держатомрегулювання для першого енергоблока Рівненської АЕС. А до завершення третього кварталу аналогічні плани-графіки буде прийнято для двох інших пілотних енергоблоків.

На сьогодні вже розроблено та узгоджено з Держатомрегулювання комплекс документів з оцінки технічного стану та перепризначення ресурсу енергоблоків АЕС. Це має забезпечити у повному обсязі виконання обстеження на пілотних енергоблоках вже під час здійснення щогорічних планово-попереджувальних ремонтів. На пілотних енергоблоках виконується обстеження корпусів реакторів та внутрішньокорпусних пристроїв, споруд, розпочато роботи з поетапної заміни кабелів.

Згідно з планом-графіком робіт з кваліфікації на електростанціях впроваджується узгоджена з Держатомрегулювання «Програма робіт з кваліфікації обладнання АЕС». Уже успішно проведено тендери з вибору виконавців робіт з кваліфікації обладнання 1-го, 2-го і 4-го енергоблоків РАЕС та 2-го енергоблока Хмельницької АЕС. Це дає змогу в 2007 році почати кваліфікацію обладнання методом проведення випробувань і закінчити кваліфікацію для пілотних блоків у наступному році. Крім цього, проведено тендер і розпочато роботи з періодичної оцінки безпеки першого енергоблока Рівненської атомної електростанції. Також згідно з графіком на АЕС виконуються заходи з Концепції підвищення безпеки діючих енергоблоків.

Варто відзначити, що фінансове забезпечення виконання Комплексної програми помітно зросло. Якщо за 2004—2006 роки на реалізацію її заходів було спрямовано близько 18 млн. грн., то поточного року такі видатки сягнуть 31 мільйона. А з урахуванням робіт із заміни обладнання, яке вичерпало свій ресурс на вищезначених енергоблоках, у 2007 році буде витрачено 782 млн. грн. Загалом треба відзначити, що в 2007 році в напрямі продовження експлуатації зроблено більше, ніж за попередні п'ять років.

Досягнуті результати дають змогу розраховувати в грудні 2010 року на продовження ліцензії на експлуатацію енергоблока №1, а за рік — і енергоблока №2 Рівненської АЕС.

У день ювілею відчутти свято

До 70-ї річниці утворення області заплановано чимало заходів. Вони відбудуться не лише в Полтаві, а й в усіх районних центрах та селах. Адже кожен мешканець регіону повинен відчутти свято, саме на це звертав увагу голова облдержадміністрації Валерій Асадчев.

Тож учасники засідання оргкомітету, який очолює перший заступник голови облдержадміністрації Іван Близнюк, підбивали підсумки підготовки до відзначення ювілею. У населених пунктах районів урочистості пройдуть до 22 вересня. Безпосередньо в день ювілею області у Полтаві відбудеться низка заходів, зокрема, офіційний прийом делегацій у Краєзнавчому музеї, покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку, відвідування виставок квітів, фестивалю хліба, меду та солодощів. Працюватиме до свята і ярмарок. А в обласному академічному музично-драматичному театрі ім. М. Гоголя офіційно нагородять видатних земляків. Завершиться культурна програма святковим концертом.

Заплановано і відкриття низки закладів, реконструкція яких у Полтаві повинна завершитися до ювілейного дня, зокрема, це соматичний корпус обласної клінічної лікарні ім. М. Скліфосовського. В ефірі обласної державної телерадіокомпанії «Лтава» упродовж кількох місяців транслюють ролики з інформацією про історію Полтавщини. Створено низку програм про край Котляревського, а в день ювілею представлять фільм до 70-річчя області. На святкування ювілею запросили представників посольств іноземних держав в Україні, усіх областей, видатних земляків. Уже виготовлена презентаційна продукція з логотипами «70 років Полтавській області».

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

■ ПОРТФЕЛЬ

Від Гомера до Мамая...

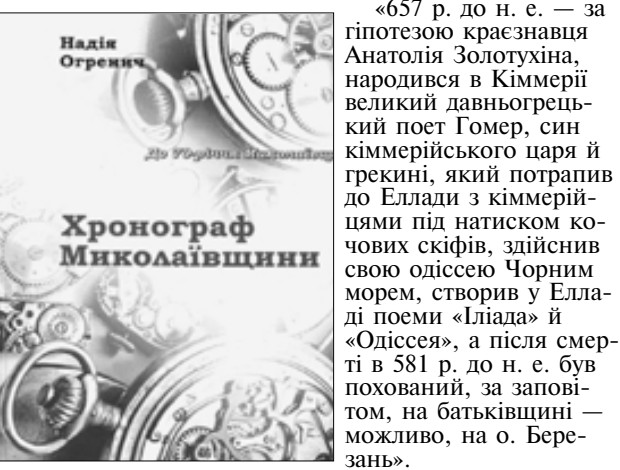
Унікальним назвали вчені посібник з історичного краєзнавства «Хронограф Миколаївщини» Надії Огренич, який напередодні 70-річчя області вийшов у «Видавництві Ірини Гудим».

— Така робота — нечасте явище у краєзнавстві, — зазначив Валерій Бойченко, письменник, лауреат премій імені П. Тичини та М. Аркаса. — Це свого роду впорядкування подій і фактів. Автор заповнила розрив між минулим і майбутнім, який, за філософом Бердяєвим, є головною хворобою, головним дефектом, головним злом нашої світової дійсності...

Надії Огренич вдалося виміряти час спочатку тисячоліттями, потім — століттями, не залишаючи сучасника наодинці з «білими плямами» історії. І це завдяки тому, що поряд з абсолютно точними датами й періодами, щодо яких уже сформульована беззаперечна думка вчених, у посібнику знайшли місце гіпотези.

...Степовою Елладою називають миколаївці свій край. І на рахунок цього в істориків не виникає жодного сумніву. Те, що це істина, довели наукові дослідження, які проводили на території області вчені багатьох країн світу.

Вважають, хто не бачив Ольвії, острова Березані, Кінбурнської коси, Мигійських порогів, Пелагіївського степового заповідника, — той не знає України.

«657 р. до н. е. — за гіпотезою краєзнавця Анатолія Золотухіна, народився в Кіммерії великий давньогрецький поет Гомер, син кіммерійського царя й грекині, який потрапив до Еллади з кіммерійцями під натиском кочових скіфів, здійснив свою одіссею Чорним морем, створив у Елладі поеми «Ліада» й «Одіссея», а після смерті в 581 р. до н. е. був похований, за заповідом, на батьківщині — можливо, на о. Березань».

«Середина VI ст. до н. е. — вихідці з Еллади, з малоазійського міста Мілета поселилися над Лиманом і почали будувати місто й порт Ольвію, в якому жили й грецькі переселенці, й місцеві мешканці».

«331 р. до н. е. — намісник Олександра Македонського в Понті Зопіріон з 30-тисячним військом виступив проти Скіфії й дійшов до Бугу та взяв в облогу Ольвію. Щоб збільшити ряди оборонців міста, його правителі дали волю рабам, громадянство іноземцям та скасували борги біднякам. Тим часом підоспіло військо союзників-скіфів. Спільними силами військо Зопіріона було повністю знищене».

Буквально кожен факт з «Хронографа Миколаївщини» — це, на наш погляд, невичерпна скарбниця окремих тем для письменників, педагогів, студентів, учнів...

Із досьє «Голосу України»

Надія Огренич (на знімку) працює директором Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Творчий доробок ученого — 49 друкованих праць.

Н. Огренич — головний редактор журналу «Версень», газети «Аркасівська вулиця», часопису «Краєзнавчий альманах». Вона член редакційної колегії журналу «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцейх та колегіумах».

Надія Миколаївна очолює обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Т. Г. Шевченка.

Читаючи посібник, ми знову подумки пірнаємо в минуле, даючи волю почуттям, згадуючи миролюбивих працелюбів-ольвійців, які мечі воїнів Олександра Македонського зуміли перекувати на плуги, а стяги його полків скинути під міські мурі.

Краєзнавець Валерій Бойченко у вступній статті «Хронографа...» зазначає: «Навіть ... простий перелік дат і засновників більшості сіл Миколаївщини ілюструє зовсім іншу картину заселення та освоєння краю, аніж нам малювалося ще недавно... З хронології подій у краї тих часів чітко випливає, що за часів Запорозжя в наших краях не було кріпацтва, й принесла його нам Катерина II та її імперська адміністрація аж через 200 літ по тому, як було впроваджено кріпацтво в російській імперії...».

Загалом на 185 аркушах навчального посібника з історичного краєзнавства зібрано найвагомішу й найціннішу інформацію з усіх сфер суспільного життя краю — історії, археології, науки, культури, релігійно-навства, краєзнавства, освіти, преси тощо.

Поза сумнівом, «вбрати історію в науково-публіцистичне вбрання» — себто підготувати хронограф краю у жанрі науково-публіцистичного видання може той, хто за своєю сутністю є глибокою, багатогранною особистістю.

Олександра МЕНТЕЛЬ.

Миколаїв.

Фото автора.

Тарас АЛЬБЕРДА: «Наша генерація — за перезавантаження системи»

■ ВУНДЕРКІНД

Тарас (на знімку) ніколи не прагнув слави. Вона сама знайшла його влітку після незалежного тестування. Один із трьох в Україні (!) він отримав 400 балів із 400 можливих з історії та української мови й літератури. Так «легко» Тарас Альберда став студентом юридичного факультету національного університету імені І. Франка.

«Як випускник звичайної Трускавецької школи досяг таких результатів?» — досі запитують хлопця.

«Звичайна» ЗОШ № 1 — далекі непростий навчальний заклад. Тут — своєрідний культ педагогіки з усіма її добрими, традиційними надбаннями. Промовистий факт: сорок учителів (третина педагогічного колективу) — випускники першої. Хіба це не «вбивчий» аргумент на користь закладу?

Творча сприятлива атмосфера тут панує скрізь. На уроках вчительки географії й класного керівника Тараса Марії Наконечної, вчителів української мови й літератури Людмили Свінціцької, історії Тетяни Губерської, інших педагогів.

«Звичайна» родина (батько — інженер, мама — перукар) — також неординарна, вибудована на міцному корінні українства. Дід із Дрогобича має чудову, з любов'ю підбрану історичну бібліотеку. У шкільні роки онук почав формувати свою: отримував стипендію міського голови й купував видання. Читав і водночас конспектував їх за власною методикою: заното-

вував дати й терміни, довоклада котрих вибудовувалися асоціації. Чим не професорський підхід?

Природа таланту ніким не розгадана. На становлення Тараса значною мірою вплинули «тернії». Його дитячі й підліткові роки минули у хворобах. Не «зіркових».

— Мені постійно доводилося самостверджуватися, — розповідає юнак. — Були рідкісні моменти, коли я не мав нежитю або кашлю. Терпіння мене шліфувало.

Його ідеал — життя і праця отця Рафаїла Туркуняка, цьогорічного лауреата Національної премії імені Т. Г. Шевченка. Він тридцять років присвятив перекладу «Острозької Біблії» на українську мову.

Які ж цінності сповідує Тарас? Як оцінює майбутній юрист, науковець нинішні політичні й суспільні реалії?

— Ми з другом читали стенограми засідань Верховної Ради в Інтернеті. Деякі економічні, соціальні рішення, прийняті на зорі незалежності, викликають сміх. Ми могли б щось кра-

Фото автора.

ше прийняти. Проблема в тому, що вся генерація політичних діячів — з одного котла. Вони можуть бути ідеологічними суперниками, але в них — один стандартний тип, стандартні мізки. Під «мізками» я розумію все, чому вони себе підпорядковують: мета, спосіб життя тощо.

— Що ж пропонує молода генерація?

— Наша генерація думає про «перезавантаження» системи.

— Революційне чи еволюційне?

— Еволюція, вважаю, це — божественний шлях. Швидко еволюція дорівнює революції.

— З чого почнемо?

— З системи державного управління. Вона — вкрай неефективна навіть з точки зору сучасного менеджменту, бо побудована за горизонтальним принципом. Має бути колегія вищих державних управлінців — суто позапартійних фахівців, які пройдуть жорсткий відбір. А ще Україні потрібен духовний лідер, який, не нав'язуючи власного бачення, вказуватиме правильний шлях.

Без коментарів. Ще буде, сподіваюсь, нагода повернутися до теми «шліфування» ідеалів юнака. Віднині у Тараса нові наставники, а, отже, й нові випробування на міцність...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Учать жити в борг

■ А ЯК У НИХ?

У британських школах запровадили новий предмет — «економічне благополуччя і фінансові можливості». Його вивчатимуть учні віком від 11 до 16 років.

Захід — це світ грошей і кредитів, тому вчитися жити у цих умовах потрібно там зі школи. На думку спостерігачів, закінчуючи навчання, молоді люди потрапляють у боргову яму. Уже в 2007 році зареєстровано

понад 30 тисяч випадків, коли британці були не в змозі платити за рахунками, і стільки само випадків арешту майна.

Діти мусять знати, як відкрити банківський рахунок, оформити покупку нерухомості, кредит на навчання у вузах, платити за оренду житла. Також молоді люди зобов'язані вивчити пенсійну систему.

До слова. Кожен шостий випускник британської школи не вміє читати, кожен п'ятий — рахувати.

Інтернет у кожную школу

■ ЗНАЙ НАШИХ!

У конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України в 2007 році область посіла третє місце. За словами начальника управління освіти й науки облдержадміністрації Олександра Верозубова, в науково-технічному відділенні МАН заперізькі школярі вибороли перше, а у фізико-математичному та економічному — друге

місце. Відзначилися вони також у предметних турнірах та олімпіадах, здобувши перші місця з історії та в змаганнях юних винахідників, третє місце — з економіки, четверте — з правознавства та фізики. Не підвели й у міжнародних інтелектуальних змаганнях, лідируючи в рейтингу. Високий рівень знань зумовлений, зокрема, тим, що торік в області завершено комп'ютериза-

цію всіх загальноосвітніх шкіл.

— Сьогодні підключені до Інтернету лише 57 відсотків шкіл, — зауважив голова облдержадміністрації Євген Червоненко. — Такий показник нас вдовольняти не може. Бо тільки завдяки Інтернету можна зрівняти в можливостях сільського і міського школярів.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Поважайте смаки дітей

■ ЩО НА ОБІД?

У багатьох родинах дитина щодня на сніданок їсть булку і молоко, молоко і булку. Якщо вони його пропускають, то їх кмітливість протягом дня помітно погіршується.

А що пропонують на обід у школі? Правильно — булку і компот, булку і компот. Звідки ж візьметься енергія?

Кілька разів я спостерігав за школярами в їдальні. Боляче дивитися, як вони ковтають їжу, за словами дочки, несмачну і вчорашню.

Мій батько Іван Іванович завжди казав мені: «Розумний їсть те, що корисно, а нерозумний — те, що смачно». Що корисно на мій погляд?

На сніданок — омлет, яєчня. Оскільки яйця містять вітаміни А, В, С, Д, Е.

На обід треба готувати три страви. Наприклад, на перше моя дочка їсть гарячий бульйон, суп чи борщ. А якщо ви назвете суп «Семеро козенят», тому що там сім овочів, то дитину за вуха не відтягнете від тарілки.

На друге можна приготувати м'ясо чи рибу, також вигадавши веселу назву.

На третє подайте компот, обов'язково теплий.

На полуденок можна давати соки, яблука, банани, горіхи, кефір. Найголовніше — щоб їжі на полуденок було небагато, але щоб діти їли її від душі й вона швидко засвоювалася.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

На вечерю їмо йогурти (кефір з варенням) чи сир з бананами, медом і т. д.

І, нарешті, загальні поради: вивчіть смаки своєї дитини, подивіться, що вона їсть з іншими дит-

ми, довідайтеся, чим її годують у школі і як вона на ту їжу реагує. Поважайте смаки дітей, і смачного.

Анатолій ЮРЧЕНКО.

Донецьк.

Держава відзначала грамотами і медалями, але найбільша нагорода — повага учнів

Газету «Голос України» одержую з першого номера і передплатувала її навіть у скрутні учительські та пенсіонерські часи. Газета і сьогодні для мене є інформатором, порадиником, якщо хочете, терапевтом, психологом, яку я читаю із задоволенням, хоча й не завжди згодна, але і Бог не всім догодив.

По мені можна висвітлювати історію учительської сім'ї, бо з 78 років життя 43 віддала сільській школі, викладала дітям українську літературу. За працю держава відзначала мене грамотами і медалями, але найбільша нагорода — повага учнів. Боляче, що нині ходжу на двох палицях, не маю власного кутка, пропали заощадження, але вірю, що донька й онук житимуть краще.

Було на віку всього. І все ж рада, що обрала професію до душі й бачу наслідки своєї праці. У

цьому році зустрічалася з учнями, які закінчили Жданівську школу Хмельницького району Вінницької області 30, 35 і 40 років тому. Ось він, екзамен на зрілості. Пам'ятаю кожного, бо добре знала їхні сім'ї, цікавилася історією села. Не шкодую, що присвятила життя сільським дітям, які нині працюють у різних галузях і байдуже, на яких посадах, головне, що вони виросли справжніми людьми, українцями. Спасибі їм за людяність і терплячість, за працю і турботу про свої сім'ї та

державу, за дух і пам'ять, пісні кожного класу.

А в руках у мене «Голос України». Через рідну газету хочу подякувати Житомирському педінституту імені І. Франка, який закінчила у 1957 році. Там кували справжні кадри, не було поблажок до виконання контрольних робіт, кожен старався не просто здати сесію, а й одержати гарні оцінки. Директором інституту був Ковмір, а викладачами — Трохимчук, Близнюк, Баймут, Вишня та інші. Крім наших, окремі предмети читали кийські спеціалісти — Стебун, Кдуренко. Спасибі їм, низький уклін їхнім родинам і добра пам'ять за працю, яку вони вкладали в нас.

Сама я з Вінницької області, але після закінчення Бердичівського педучилища була направлена в Ємільчинський район, де, разом з досвідченими вчителями, формувалася як фахівець. Завуч Грабчев (болгарин) з Андріївської середньої школи, наприклад, учив подавати і аналізувати уроки, працювати з газетами, збирати фольклор, займатися просвітницькою роботою з сільською молоддю. Спасибі тобі, Ємільчинщина, що загартувала, навчила працювати з дітьми і батьками, дала наснагу рахуватися з часом і вирішувати побутові негаразди.

Подивіться на цвіт України у наших вузах, у Верховній Раді. Хто ру-

хає науку України? Вчорашні сільські хлопці і дівчата, які не доїдали, не мали пристойного одягу, але були переповнені знаннями. І ці рядки, я дарую усім своїм випускникам, а також однокурсникам, які закінчили Житомирський педінститут у 1957 році. Вітаю і бажаю:

«Щасливих днів у справах щоденних, для людей живіть, для сім'ї, дітей. Іноді на фото випускне дивіться І не забувайте вам близьких людей».

З повагою,
Ганна ВОЙЦЕХІВСЬКА,
відмінник народної освіти.
смет Браїлів
Жмеринського району
Вінницької області.

РЕЗОНАНС

Вірю у вибори без фальсифікації

Майже всі мешканці нашої країни схвилювані проблемою майбутніх виборів (якщо вони, звичайно, відбудуться у вересні цього року). З цього приводу привертас увагу опублікований у вашій газеті допис «Вибори без фальсифікації можливі!» (газета за 6 липня 2007 р.).

Цілком погоджуюся з автором допису А. Чорногоровим: «Єдиним документом, що дає право проголосувати на виборах, має бути внутрішній паспорт громадянина України...». І при цьому, додаємо, можна обійтися не тільки без реєстру виборців, а й навіть без бюлетенів.

Проблема зводиться до електронного голосування. На виборчій дільниці в кабінах для голосування встановлено спеціальні апарати. Виборець під електронне око підставляє паспорт. Око зчитує і запам'ятовує номер паспорта. Відразу апарат вклучає засвічуванням — невеликий екран-табло з рядом кнопок, біля яких написані назви партій-блоків або їх номери. Голосуючий забирає паспорт, натискає на відповідну кнопку, і табло та апарат в кабіні вимикаються. В залі дільниці, де проходить голосування, на великому екрані-табло вивішені всі партії-блоки і на них фіксується момент голосування. Подібні екрани-табло встановлені в районних, міських, обласних комісіях, а також в Центральній виборчій комісії, які фіксують і висвітлюють кожне голосування приростанням цифр.

Зважаючи на те, що таке електронне голосування проходить дуже швидко, кількість виборчих дільниць може бути зведена до мінімуму.

Щоб одним паспортом не було проголосовано двічі-тричі, апарат на будь-якій дільниці після зчитування номера не вклучає екран-табло, але подає сигнал, що паспорт використано повторно. А на дільниці чергують члени виборчої комісії, міліція...

Деяким порушенням такого електронного голосування може бути те, що хтось проголосує за когось, скажімо, родича за родича. Але чи можна таке голосування вважати серйозним порушенням, якщо відомо, що навіть у Верховній Раді один депутат голосує за десяткох? А там же приймаються рішення державної ваги... Та й навряд чи виборець відсутній проголосовував би по-іншому, ніж проголосовував за нього родич присутній. Зате відпаде потреба в ходінні по квартирах і лікарнях до тих виборців, які самі не можуть прийти на виборчу дільницю.

Участь громадян у виборах можна з'ясувати просто — від кількості наявних в даний час паспортів відняти кількість паспортів, що проголосували.

Йосип ГАХ.
Івано-Франківськ.

Прозвітайте, обіцяльники!

І не сумніваюся, напередодні виборів, аби завоювати голос і прорватись у Верховну Раду, обіцянок буде море, клятв — ще більше. Але це ми вже чули й бачили!

Ні, панове любителі влади! Перш ніж давати чергові обіцянки, відрепортуйте, як ви виконали попередні! 16 років ви обіцяєте народу, а тим часом Україна лише «виживає», люд вмирає, а ви забезпечуєте себе зарплатами, пільгами, пенсіями, квартирами в столиці тощо.

Ви кажете, хліб не подорожчає, а я щодня бачу, що нема хлібини, яка не подорожчала б на 10-25 копійок. Аби хоч не подорожчали крупи, цукор, овочі та інші продукти харчування!

Ви розповідаєте про підвищення зарплат, пенсій, про покращання життя народу. Це правда. Мені при стажі 41 рік, з яких 20 років працював у шкідливих умовах, при пенсії 440 гривень (вийшов на пенсію в 1991 р.) добавили 37 гривень, при високих цінах на комунальні послуги, продукти харчування, одяг, ліки, житло...

Чи, може, це покращення життя вже сьогодні, коли нам раз на тиждень ма-

шиною привозять 50-60 літрів «питної» води і тут же попереджають, що пити її не можна? А може, те, що досі ходив автобус, перевозячи людей по 50 коп. за поїздку, а тепер зняли і дали маршрутку по 1 грн.? Чи, може, те, що Дніпропетровськ перетворився на смітник? А може, те, що в стаціонар лікарні перестали приймати людей, старших за 50 років? Та й справді, що з них візьмеш?

Шановні українці — виборці! Слухайте і думайте! Вам знову дуритимуть голови статусом російської мови, наче вам хтось колись забороняв нею розмовляти, наче це важливіше за умови життя. Знов рятуватимуть від НАТО і ЄЄП, наче вони щось зроблять без нашого рішення.

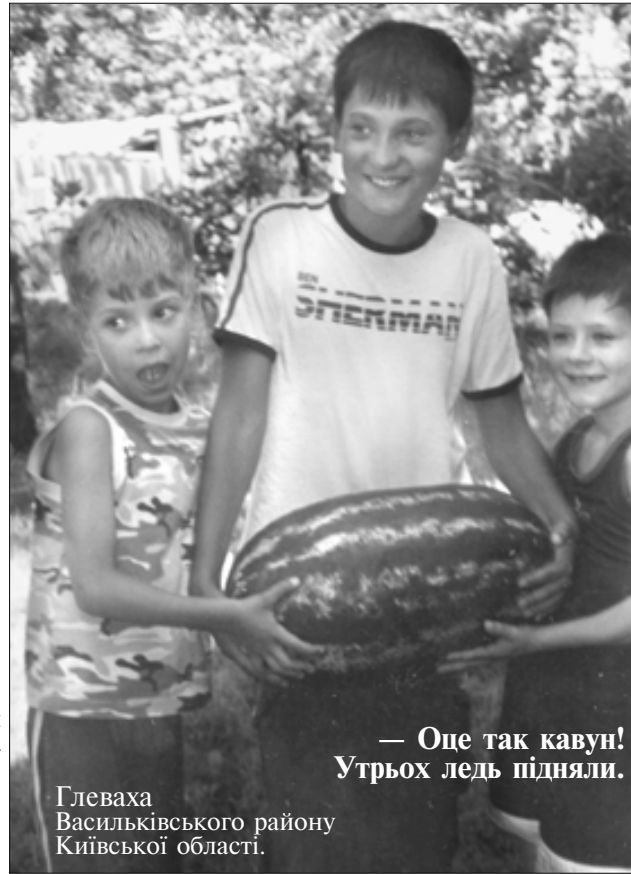
Щоб уникнути відповідальності за невиконані обіцянки, запровадили вибори за партійними списками, з вірогідними мовчазними підлеглими, які голосуватимуть, не думаючи.

Чи хтось із вас, шановні виборці, знає, хто був вашим депутатом минулого скликання Верховної Ради?

...Думайте, шановні, думайте!

А. МУЗИЧЕНКО.
Дніпропетровськ.

ФОТО З КОНВЕРТА

— Оце так кавун! Утрюх ледь підняли.

Глеваха
Васильківського району
Київської області.

Фото Вікторії ДВОРСЬКОЇ.

Життя або... гаманець

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Як ви вчините, якщо вдень на велелюдній вулиці якийсь нахаба на очах натовпу приставить вам до горлянки ножа і зажадає вашого гаманця з грошима? Правильно, або покличете на допомогу, або спробуєте самотужки впоратися з вимагачем.

У роменця Олега Оніщенка — ситуація складна: він вже більше п'яти років не може дійти згоди з місцевим комунальним приватним підприємством із «затишною» назвою «Наш дім».

Ось як він описує ситуацію у листі до редакції:

«... Свою квартиру у двоповерховому будинку на 10 сімей ми приватизували ще в 1997 році. І майже увесь цей час власниця «Нашого дому» Л. Шкеть, з якою ми відмовилися заключати угоду на обслуговування будинку, вимагає від нас «погашення» квартирати. Ось тільки невідомо, за що. Схоже, що лише за свої красиві очі. Але жодним українським законом не передбачено ні такої статті витрат, ні такої статті прибутків...». Посудіть самі.

Водо- і газопровід власники квартири підвели до свого будинку за власні кошти. Каналізацію з будинку також відкачують самотужки. Дах, сходову клітку, будинок у разі потреби також ремонтують власними силами. Через відсутність ящиків для сміття, які королева злизала звідти щонайменше три «ударні» п'ятирічки тому, люди складують сміття у найближчому провалді за 50 метрів від будинку. З десяток років тому оселя по вулиці К. Маркса почала тріщати по швах: тріщини пішли у чотириох-п'яти місцях. Скільки разів переля-

кані мешканці будинку били на сполох — одному Богові, далєбі, відомо. Ніде не почули. Ні в міськраді, ні в управлінні житлово-комунального господарства, ні в «Нашому домі» ніхто навіть вуса не підкривив. Довелося самим засукувати рукави та сик-так ліквідувати небезпеку власного життя. Утім, можливо, наш скаргник згушає фарби та напускає туману, аби вийти сухим із води? На жаль, ні. Це, зокрема, підтвердила одна з мешканок того злочасного будинку — Олена Гладких, яка на час візиту кореспондента була вдома:

— Одна з наскрізних тріщин з'явилася саме в нашій квартирі ще бозна-коли. І увесь цей час ми живемо в огорожі, що коли-небудь стіна обвалиться і заживо поховає нас під уламками. Та у керівництва «Нашого дому» на всі наші прохання одна відмовка: немає коштів. І це при тому, що наша родина уклала договір з цим приватним підприємством на обслуговування і щомісяця справно сплачує квартирплату...

Спочатку Оніщенко закидали повідомленнями, потім попередженнями. Олег Оніщенко стояв на своєму: з неробами договору не підписуватиму і квартирати не сплачуватиму. Як результат впертості — «Наш дім» подає позов на Оніщенка до суду і... виграє справу. Спочатку в Роменському міськрайсуді, потім у

Сумському апеляційному і, врешті-решт у Черкаському апеляційному, до якого з Верховного Суду України надійшла касаційна скарга роменця.

— Усі суди, починаючи з Роменського міськрайонного, у своїх ухвалах, зокрема, кивають на статті 67 і 68 Житлового Кодексу України, — розповідає Олег Миколайович. Адже всі вони і поодиночі, і гуртом не можуть не знати, що облюбовані ними статті стосуються лише державного і громадського (міськвиконкомівського) житла. У мене ж, ще раз повторюю, приватизоване житло. Уже три роки після першої судової ухвали заганні суддями у безвихідь ходять Оніщенко по колу в пошуках правди. З огляду на неробство «Нашого дому» вони хочуть одного: виринути у житлово-комунальне плавання самостійно. Не такі вони багаті, щоб садити комунальників на власні ший. Та й з якої рації? А для самостійного «плавання», кажуть, їм потрібна усього-на-всього будинкова книга. Вся заковика тільки в ній. Та не хочуть місцеві чиновники випустити їх з тенет. Не доведи Господи, їхній приклад наслідуватимуть інші...

Тим часом такий прецедент, коли споживач на законних підставах відіслав «надавача послуг» куди Макар телят не гаяв, уже має місце в Україні. Рівненський адвокат довів у суді, що його мати-пенсіонерка не повинна сплачувати квартирплату за приватизоване житло. Випадок унікальний у судовій практиці, але він може стати реальністю для багатьох сотень українців.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

P.S. Господино «Нашого дому» Любов Шкеть вдалося «вполювати» телефоном лише з третьої спроби. Перший раз фіаско зазнав під час відрядження до Ромен — Любові Федорівні не було в місті. Другий випадок взагалі казусний. Спочатку на роменському кінці телефонного дроту довго допитувалися в мене, кого це наприкінці робочого тижня (було по 16-й у п'ятницю) потягнуло на термінове спілкування з начальницею? А довідавшись, демонстративно генпули слухавку на телефонний апарат. І все-таки наступного понеділка, після двогодинного висіння на телефоні, наше спілкування відбулося. Почав із запитання: чим викликані судові позови «Нашого дому» проти Олега Оніщенка?

Реакція пані Шкеть? Відповідна: мовляв, чому відповідач, коли він такий «білий і пухнастий», не зумів довести своєї правоти у судах. Після цього намагаюся дізнатися, якими послугами «Наш дім» ошчаслив мешканців злочасного будинку впродовж десяти років свого існування?

— Вичищенням надвірного туалету та косметичним ремонтом сходів у двоповерховому будинку, — бадьоро відрпортувала Любов Шкеть.

Про решту наданих послуг власниця приватного житлово-комунального підприємства обіцяла повідомити за годину після детального аналізу діяльності фірми. Коли у призначений час набрав телефонний номер «Нашого дому» і, назвавшись, запросив до спілкування пані Шкеть, телефонна трубка миттєво відповіла мені коротким пі-пі-пі... На повторні спроби додзвонитися до роменського абонента тамтешній телефон щоразу відповідав мені довгими гудками.

Додаток 9 до Протоколу ПТК №206 від 05/09/2007р.

Типові умови споживчого кредитування АКІБ "УкрСиббанк"

Наведені Типові умови споживчого кредитування:

- **не є публічною пропозицією** на укладення договору про надання споживчого кредиту в розумінні чинного законодавства України.

- є похідними та можуть **застосовуватись / використовуватись виключно у випадку укладення договору про надання споживчого кредиту.**

І) Умови кредитування

Типові умови споживчого кредитування регулюють правовідносини в сфері надання банком споживчих кредитів:

- безпосередньо у пунктах продажу товарів;
- у відділеннях та/або інших структурних підрозділах АКІБ "УкрСиббанк" з урахуванням особливостей, зазначених в цих Типових умовах.

Положення щодо кредитування, які є однаковими та не відрізняються (як у відділеннях Банку так і в пунктах продажу товарів) наведені параграфах І), ІV), V) Типових умов.

Положення щодо кредитування, які відрізняються, та є специфічними, наведені відповідно:

● в пунктах продажу товарів - у параграфі ІІ) цих Типових умов.

● у відділеннях Банку - у параграфі ІІІ) цих Типових умов

Терміни, що використовуються**в типових умовах споживчого кредитування**

- **Типові умови споживчого кредитування** (далі - Типові умови) - умови кредитування, що викладені в цьому документі, та визначають загальні та спеціальні умови надання кредитів для споживчих потреб.

- **Договір про надання споживчого кредиту** (далі - Кредитний договір) - договір укладений між Банком та Позичальником та який разом з Типовими умовами є договором про надання споживчого кредиту.

- **кредит** (споживчий кредит) - надання Банком Позичальнику грошових коштів (кредиту) у розмірі та на умовах встановлених Кредитним договором та Типовими умовами.

- **ануїтетний платіж** - це сума грошових коштів (за виключенням першого платежу), що складається з строкових процентів, строкової суми основного боргу, комісії, за винятком комісії за управління кредитом в перший місяць обслуговування кредиту і підлягає сплаті на умовах і в строк, що встановлені цим Договором;

- **період сплати ануїтетного платежу** - період, протягом якого Позичальник зобов'язаний сплатити ануїтетний платіж, цей період розпочинається за 20 календарних днів до остаточної дати сплати ануїтетного платежу;

- **остаточна дата сплати ануїтетного платежу** - визначений день __ кожного місяця.. Якщо остаточна дата сплати ануїтетного платежу припадає на вихідний/святковий/неробочий день, то Позичальник повинен сплатити ануїтетний платіж не пізніше наступного робочого дня, що слідує "за таким вихідним/святковим/неробочим днем;

- **перший платіж** - це перший ануїтетний платіж, збільшений на суму комісії за управління кредитом в перший місяць обслуговування кредиту. Проценту за користування кредитом, що входять до складу першого платежу, розраховуються за фактичну кількість днів з моменту видачі кредиту до дати сплати першого платежу;

- **пояснювальний лист** - лист, що направляється Позичальнику та в якому зазначається дата видачі кредиту, дата сплати та сума першого платежу, дата остаточного погашення кредиту, та є невід'ємною частиною цього Договору;

- **строкові проценти** - це частина процентів, яка включається до ануїтетного платежу, і підлягає сплаті в Період сплати ануїтетного платежу згідно умов Договору;

- **прострочені проценти** - це строкові проценти, які не були сплачені в Період сплати ануїтетного платежу згідно умов Договору;

- **плата за кредит** - проценти та комісії Банку за Кредитним договором.

- **основний борг** - це залишок заборгованості за наданим Позичальнику кредитом.

- **строкова сума основного боргу** - це частина основного боргу, яка включається до ануїтетного платежу і підлягає сплаті в Період сплати ануїтетного платежу згідно умов Договору;

- **прострочена сума основного боргу** - це строкова сума основного боргу, яка не була сплачена в Період сплати ануїтетного платежу згідно умов Договору;

- **відстрочення ануїтетного платежу** - це послуга, яка надається Клієнту Банком, що дозволяє відстрочити сплату одного та/або декількох ануїтетних платежів, тобто Позичальник набуває право здійснити сплату ануїтетних платежів не в період сплати ануїтетного платежу. Факт надання Банком відстрочення, строк відстрочення, порядок погашення відстроченої заборгованості, тощо визначаються Сторонами шляхом обміну листами, що є невід'ємною частиною цього Договору;

- **метод розрахунку процентів 30/360** - метод розрахунку процентів, за яким кількість днів у місяці визначається умовно 30, а кількість днів у році умовно 360 днів.

- **база нарахування процентів** - вся сума або частина кредитних коштів, наданих Позичальнику за Кредитним договором, на яку Банк нараховує проценти за користування кредитом згідно умов Кредитного договору та/або Типових умов.

- **відділення Банку** - будь-який структурний підрозділ АКІБ "УкрСиббанк", що здійснює споживче кредитування.

- пункт продажу товару (Продавець) - будь-який магазин / суб'єкт господарювання, що здійснює продаж товарів, та з яким було укладено відповідний договір про співробітництво.

- **національна валюта** - національна валюта України.

- **адреса Позичальника** - адреса Позичальника для листування, зазначена в Кредитному Договорі, або інша адреса, яку Позичальник повідомить Банку як нову адресу для листування.

- **законодавство України** - чинне законодавство України, в т.ч. нормативно-правові акти Національного банку України (далі по тексту - НБУ).

Інші терміни, що вживаються в Типових умовах та/або в Кредитному договорі, мають значення і зміст відповідно до чинного законодавства України.

Розділ 1. параграфу І) - Загальні положення

1.1.Сторони домовились, що у випадку укладення Кредитного договору, Позичальник просить Банк надати йому споживчий кредит для особистих потреб, не пов'язаних підприємницькою діяльністю.

1.2. В Кредитному договорі зазначається термін, в який буде наданий кредит. Після спливу зазначеного терміну, кредит не надається. Конкретна дата видачі кредиту повідомляється Позичальнику шляхом направлення на його адресу Пояснювального листа.

1.2.1. Позичальник зобов'язаний повернути кредит у повному обсязі в терміни та розмірах, передбачених Кредитним договором, якщо тільки не застосовується інший термін повернення кредиту відповідно до умов Типових умов та/або Кредитного договору та/або згідно умов відповідної угоди Сторін. Остаточна дата погашення кредиту буде повідомлена Позичальнику в Пояснювальному листі.

1.2.2. Позичальник зобов'язується повертати суму кредиту та сплачувати проценти, комісії шляхом сплати ануїтетних платежів у розмірі, що зазначається в Кредитному договорі в період сплати ануїтетних платежів, за виключенням розміру першого платежу відповідно до Графіка платежів, визначення сукупної вартості кредиту, (далі - "Графік"), що є Додатком до Кредитного договору.

Графік розраховується на дату підписання Кредитного договору. У випадку виникнення будь-яких змін, за ініціативою Сторони та/або Сторін, та/або на підставі законодавства України та/або умов Кредитного договору, Графік може бути змінений шляхом підписання Сторонами відповідної додаткової угоди за виключенням випадків, якщо в Кредитному договорі не передбачений інший порядок.

У випадку дострокового (часткового або повного) погашення кредиту за ініціативою Позичальника, новий Графік не розраховується.

1.3. Плата за кредит.

1.3.1. В кредитному договорі зазначається розмір річної процентної ставки. Сума до сплати по процентам розподіляється та включається в суму ануїтетного платежу.

1.3.2. У випадку, якщо Позичальник відкинув свою згоду на укладення цього Договору протягом 14 (чотирнадцяти) календарних днів, з моменту отримання свого примірника Договору, розмір процентної ставки також зазначається в Кредитному договорі. Проценту сплачується за період фактичного використання коштів.

1.4. Нарухування процентів здійснюється щомісяця у два етапи за методом 30/360 відповідно до законодавства України

Етапи нарахування процентів визначаються як:

1. в останній робочий день місяця:

- за період з дня фактичного надання кредиту по останній день місяця включно (в місяці фактичного надання кредиту);

- з дня остаточної сплати ануїтетного платежу у поточному місяці по останній день місяця включно (в наступні місяці).

2. в день остаточної сплати ануїтетного платежу:

- з першого календарного дня поточного місяця по день, що передує дню остаточної сплати ануїтетного платежу включно (день остаточної сплати ануїтетного платежу в розрахунок не включається).

Проценти нараховуються на суму основного боргу, строк сплати якого ще не настав.

1.5. За кредитним договором Позичальник сплачує комісії. Назва комісії, розмір, тощо зазначаються в Кредитному договорі.

1.5.1. Нарухування комісії здійснюється в Остаточну дату сплати ануїтетного платежу, до якої Позичальник зобов'язаний сплатити ануїтетний платіж.

1.5.2. Наруховані комісії включаються до першого платежу, ануїтетних платежів та суми повного дострокового погашення кредиту відповідно.

1.6. Сторони погодили наступну черговість погашення заборгованості Позичальника за Кредитним договором:

1) заборгованість по сплаті комісії за управління кредитом при відстроченні погашення заборгованості;

2) заборгованість по сплаті штрафних санкцій за Кредитним договором (у випадку застосування таких санкцій);

3) заборгованість по процентах;

4) заборгованість по комісіям (не зазначеним в підпункті 1) пункту 1.6. Типових умов);

5) заборгованість по основному боргу.

Розділ 2. параграфу І) - права та обов'язки Сторін.**2.1. Банк має право:**

2.1.1. Аналізувати кредитоспроможність Позичальника, а також вносити пропозиції щодо подальших відносин з Позичальником.

2.1.2. Керуючись законодавством України, зокрема, ст.611 Цивільного кодексу України, відмовити Позичальнику в наданні кредиту (частково або в повному обсязі) та/або вимагати від Позичальника дострокового повернення всієї наданої йому суми кредиту та сплати плати за кредит, змінювши при цьому терміни повернення кредиту та плати за кредит в сторону зменшення в порядку, визначеному розділом 6 Типових умов, у разі порушення Позичальником умов Кредитного договору та/або Типових умов, та/або настання будь-якої події, що може погіршити фінансовий стан Позичальника та/або вплинути на його здатність або бажання виконувати власні зобов'язання за Кредитним договором.

2.1.3. У випадку непогашення кредиту та/або процентів та/або ануїтетних платежів у терміни, передбачені Кредитним договором, Банк, відповідно до вимог законодавства України, зокрема, Закону України "Про банки і банківську діяльність", має право видавати наказ про примусову оплату боргу за Кредитним договором.

2.1.4. Відмовитись від надання кредиту Позичальнику частково або в повному обсязі за наявності будь-яких підстав, які явно свідчать про те, що наданий Позичальнику кредит своєчасно не буде повернений.

2.2. Позичальник має право:

2.2.1. Ставити перед Банком питання щодо перенесення термінів погашення заборгованості за Кредитним договором у випадку виникнення тимчасових фінансових або інших ускладнень з незалежних від Позичальника обставин.

2.2.2. Здійснювати дострокове погашення кредиту.

2.3. Банк зобов'язується:

2.3.1. Належним чином виконувати свої зобов'язання за Кредитним договором.

2.4. Позичальник зобов'язується

2.4.1. Використовувати кредит на зазначені у Кредитному договорі цілі, а також повернути суму кредиту, і сплатити плату за кредит й інші грошові платежі на рахунок Банку в порядку та на умовах, передбачених Кредитним договором.

Кредит вважається повернутим в момент зарахування грошової суми в повному обсязі на зазначений у Кредитному договорі рахунок Банку.

2.4.2. Протягом строку дії Кредитного договору:

● належним чином виконувати умови Кредитного договору, Типових умов та вимоги Банку, щодо реалізації останнім своїх прав;

● письмово повідомити Банк про зміну будь-яких даних щодо особи Позичальника, що зазначені в кредитному договорі, а саме: пас-портних даних, фактичної адреси проживання, адреси для листування, даних щодо прописки (реєстрації), номеру робочого, домашнього телефону, місця роботи; та повідомити Банк про виникнення будь-яких інших обставин, які можуть вплинути на виконання Позичальником зобов'язань за Кредитним договором, в триденний строк з моменту виникнення таких змін і в цей же строк надати до Банку відповідні документи, що підтверджують такі зміни.

2.4.3. Достроково повернути Банку в повному розмірі всю суму кредиту та повністю сплатити плату за кредит у разі застосування Банком права вимоги дострокового повернення кредиту в порядку, визначеному розділом 6 Типових умов.

2.4.4. У випадку відмови від кредиту протягом строку, передбачено законодавством України для відмови, повернути кредитні кошти Банку та сплатити плату за кредит за період з моменту одержання коштів до моменту їх повернення.

Розділ 3. параграфу І) - Дострокове погашення кредиту за ініціативою Позичальника -

3.1. Достроковим повним погашенням кредиту вважається повернення Позичальником суми кредиту, плати за кредит відповідно до Кредитного договору та Типових умов, в повному обсязі до настання кінцевого терміну погашення за Кредитним договором.

3.1.1. Позичальник може повідомити Банк про дострокове повне погашення кредиту до такого дострокового погашення. Сума повного погашення кредиту в такому разі складається з несплаченої суми кредиту на момент повного погашення, нарахованих процентів та комісій на дату повного погашення, та додатково комісії за зарахування коштів на позичковий рахунок при достроковому погашенні кредиту за ініціативою позичальника відповідно до Кредитного договору.

У разі, якщо сума отриманих коштів є достатньою для погашення всієї заборгованості, Банк закриває кредит.

3.1.2. У разі неповідомлення Позичальником про дострокове повне погашення кредиту, внесені Позичальником суми платежу, незалежно від їх розміру, зараховуються в рахунок погашення ануїтетних платежів наступних періодів.

3.2. Достроковим **частковим** погашенням кредиту вважається :

3.2.1. Внесення коштів в період сплати ануїтетного платежу, коштів в розмірі що перевищує черговий ануїтетний платіж, або внесення платежу до встановленого періоду сплати ануїтетного платежу.

3.2.2. Якщо сума дострокового часткового погашення кредиту менша ніж 3 (три) ануїтетні платежі, отримані кошти направляються Банком на погашення наступних чергових ануїтетних платежів. В такому разі зміна розміру ануїтетного платежу не здійснюється.

3.2.3. Якщо сума дострокового часткового погашення кредиту більша ніж 3 (три) ануїтетні платежі, Позичальник має право на зміну розміру ануїтетного платежу або зміну остаточної дати погашення кредиту.

3.2.3.1. Перегляд розміру ануїтетного платежу або остаточної дати погашення кредиту здійснюється у випадках:

- якщо Позичальник не має заборгованості по сплаті грошових зобов'язань за Кредитним договором;

- якщо Позичальник попередньо до внесення платежу у сумі згідно п. 3.2.3. даного параграфу цих Типових умов повідомив Банк про необхідність зменшення строку кредитування, або зміни розміру чергового (ануїтетного) платежу та

- якщо між Позичальником та Банком до моменту внесення платежу була підписана відповідна додаткова угода.

3.2.3.2. Якщо Позичальник не надав Банку ніяких розпоряджень стосовно цих коштів, вони автоматично направляються на погашення наступних чергових (ануїтетних) платежів.

Розділ 4. параграфу І) - Відповідальність Сторін

4.1. За порушення Позичальником термінів погашення будь-яких своїх грошових зобов'язань, передбачених Кредитним договором та/або Типовими умовами, зокрема, термінів повернення кредиту (всієї суми або його частини), додаткового кредиту та/або термінів сплати процентів та/або комісії, Банк має право вимагати від Позичальника додатково сплатити Банку штраф у розмірі, що зазначається в Кредитному договорі.

4.2. За порушення передбачених Кредитним договором та/або Типових умов надання кредиту Банк несе відповідальність відповідно до законодавства України.

4.3. За порушення передбачених Кредитним договором умов надання кредиту Банк несе відповідальність згідно з законодавством України.

Розділ 5. параграфу І) -**Порядок зміни процентної ставки**

5.1. Процентна ставка за Кредитним договором може бути змінена в порядку і на умовах, визначених Типовими умовами та/або Кредитним договором.

5.2. Відповідно до законодавства України, зокрема, статті 651 Цивільного кодексу України Сторони погодили, що Банк може змінити розмір процентної ставки у разі:

а) порушення Позичальником кредитної дисципліни (зокрема, неналежного виконання умов Кредитного договору та/або Типових умов, та/або умов договорів, за яким надано забезпечення виконання зобов'язань Позичальника за Кредитним договором у разі якщо такі договори укладались); та/або

б) погіршення фінансового стану Позичальника, документально підтвердженого в результаті щорічного моніторингу, що проводиться Банком відповідно до внутрішніх нормативних документів на підставі довідки про доходи тощо, а також даних щодо отримання Позичальником кредитної дисципліни (зокрема, своєчасного погашення заборгованості та/або виконання інших зобов'язань Позичальника за Кредитним договором); та/або

в) здійснення поточних коливань процентних ставок закладами та/або кредитами, або зміни у грошово-кредитній політиці НБУ (наприклад, девальвація курсу гривні до курсу долара США більше ніж на 5% у порівнянні з курсом гривні до долара США, установленого НБУ на дату укладення цього Договору чи останнього перегляду процентної ставки; підвищення ставки за кредитами банків України у відповідній валюті (по статистичі НБУ); та/або підвищення ставки на 3 (три) відсоткових пункту за банковими кредитами "овернайт" НБУ з дати укладення Кредитного договору чи останнього перегляду процентної ставки; та/або

Сторони погодили, що у разі настання будь-якої із обставин, передбачених частиною 1 (першою) пункту 5.2. Типових умов, Банк може змінити розмір процентної ставки (збільшити або зменшити) в наступному порядку, а саме:

● Банк не пізніше ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до дати зміни розміру процентної ставки повідомляє Позичальника про встановлення нової процентної ставки, із зазначенням її розміру та дати початку дії такої ставки, шляхом направлення поштою за адресою Позичальника відповідного рекомендованого листа (далі - Повідомлення Банку);

● такий новий розмір процентної ставки за починає застосовуватись з дати, що буде вказана у Повідомленні Банку до Позичальника, без укладення Сторонами відповідної угоди про внесення змін до Кредитного договору.

У разі незгоди із новим розміром процентної ставки, Позичальник має право:

● у строк не пізніше останнього робочого дня, що передує даті початку дії нової ставки, вказаної у Повідомленні Банку, достроково повернути Банку всю суму кредитних коштів, отриманих за Кредитним договором, сплатити йому в повному обсязі плату за кредит та здійснити інші платежі за Кредитним договором.

Розділ 6. параграфу І) - Порядок дострокового повернення кредиту за вимогою Банку

6.1. Сторони, керуючись законодавством України, зокрема, статтями 525, 611 Цивільного кодексу України, погодили, що Банк має право:

6.1.1 відмовити Позичальнику в наданні кредиту; та/або

6.1.2. визнати термін повернення кредиту таким, що настав згідно Кредитного договору, та вимагати від Позичальника дострокового повернення всієї суми кредиту та повної сплати плати за кредит, змінюючи при цьому терміни повернення кредиту та плати за кредит в сторону зменшення.

6.2. В разі застосування Банком права, передбаченого пунктом 6.1.2. цих Типових умов, порядок дострокового повернення всієї суми кредиту та дострокової сплати плати за кредит є наступним, а саме:

● Банк повідомляє Позичальника про встановлення нового (дострокового) терміну повернення всієї наданої йому суми кредиту та сплати плати за користування таким кредитом за Кредитним договором шляхом направлення відповідної письмової вимоги поштою (цінним листом з описом та повідомленням про вручення) за адресою Позичальника;

● терміни дострокового повернення кредиту та сплати плати за кредит вважаються такими, що настали, а кредит і плата за кредит - обов'язковим до повернення і сплати в повному обсязі Банку з 32 (тридцять другого) календарного дня, рахуючи з дати одержання Позичальником повідомлення (вимоги) Банку про дострокове повернення кредиту за умови, що:

а) Банк направив за адресою Позичальника повідомлення (вимогу) про порушення зобов'язань Позичальника за Кредитним договором та про дострокове повернення кредиту і плати за кредит, а

б) Позичальник не усунув зазначених Банком порушень зобов'язань Позичальника за Кредитним договором протягом 31 (тридцять одного) календарного дня з дати одержання Позичальником вищевказаного повідомлення (вимоги) Банку;

● терміни дострокового повернення кредиту та сплати плати за кредит вважаються такими, що настали, а кредит і плата за кредит - обов'язковим до повернення і сплати в повному обсязі Банку з 41 (сорок першого) календарного дня, рахуючи з дати відправлення Позичальнику повідомлення (вимоги) Банку про дострокове повернення кредиту та плати за кредит, у випадку неотримання Позичальником вищевказаного повідомлення (вимоги) Банку внаслідок зміни Позичальником адреси (без попереднього про це письмового повідомлення Банку) або з інших підстав протягом 40 (сорока) календарних днів, рахуючи з дати направлення Позичальнику повідомлення (вимоги) Банку.

● не пізніше дати дострокового повернення кредиту та сплати плати за кредит Позичальник зобов'язується виконати в повному обсязі й інші власні грошові зобов'язання, передбачені Кредитним договором та/або Типовими умовами;

в разі порушення Позичальником нового (дострокового) терміну повернення всієї наданої ним суми кредиту та/або сплати плати за кредит за Кредитним договором, вважається, що такий Позичальник користується кредитом понад строк, встановлений Кредитним договором, при цьому, починаючи з наступного робочого дня, сума такого кредиту вважається простроченою сумою основного боргу, а сума плати за кредит - відповідно простроченими процентами та/або простроченими комісіями.

Розділ 7. параграфу ІІ) - Гарантії.

7.1. Підписанням Кредитного договору Позичальник підтверджує, що:

● володіє всіма необхідними документами, що необхідні для укладення Кредитного договору, та має здатність виконувати його умови;

● він не обмежений в дієздатності, а при укладенні Кредитного договору не вимагається згоди будь-якої третьої особи;

● Кредитний договір не суперечать будь-яким договірним

обмеженням, що є обов'язковими для Позичальника;

- на день підписання Кредитного договору відсутні будь-які перешкоди для його виконання, та будь-які судові розслідування (спори), розслідування з боку державних контролюючих органів, що можуть істотно та/або негативно вплинути на фінансовий стан та кредитоспроможність Позичальника;
- надані Позичальником у Банк документи не містять будь-яких недостовірних відомостей, складені та/або отримані в порядку, передбаченому законодавством України;
- повністю розуміє та вважає справедливими щодо себе всі умови Кредитного договору, свої права та обов'язки за Кредитним договором і погоджується з ними;
- на дату укладення Кредитного договору є клієнтом Банку і ознайомлений з усіма тарифами по розрахунково - касовому обслуговуванню.

Розділ 8. параграфу І) - Інші умови

8.1. Сторони домовилися, що при порушенні Позичальником термінів виконання будь-якого із своїх зобов'язань за Кредитним дого-вором та/або Типових умов, зокрема, щодо повернення суми кредиту, та/або сплати плати за кредит та/або суми штрафних санкцій (неустойки) та/або виконання інших грошових зобов'язань Позичальника, нарахованих Банком за Кредитним до-говором, Позичальник доручає Банку, починаючи з дати простро-чення виконання будь-якого із таких зобов'язань, здійснювати на користь Банку договірне списання коштів Позичальника в наступ-ному порядку, а саме:

8.1.1. списувати кошти з будь-якого рахунку Позичальника в національній та/або іноземній валюті, відкритого в АКІБ "УкрСиб-банк", та з будь-яких інших рахунків, що будуть відкриті Позичаль-ником в майбутньому в Банку.

8.1.2. списувати кошти в наступній сумі та валюті, а саме:

- в сумі та валюті фактичної заборгованості Позичальника за Кредитним договором,
- в сумі коштів у іншій валюті, еквівалентній сумі коштів у ва-люті фактичної заборгованості Позичальника за Кредитним до-говором і витрат Банку (комісії), збору на обов'язкове державне пенсійне страхування тощо), які пов'язані з купівлею/прода-жем/обміном (конвертацією) валюти на Міжбанківському валют-ному ринку України (далі - МВРУ) та/або її обміном на Міжна-родному валютному ринку (далі - МВР) за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату здійснення Банком її куп-івлі/продажу/обміну, у випадку, якщо коштів на рахунках Пози-чальника у валюті фактичної заборгованості недостатньо для по-гашення такої заборгованості або вони відсутні;
- 8.1.3. у випадку, якщо валюта коштів, списаних Банком з будь-якого рахунку Позичальника, відкритого в АКІБ "УкрСиббанк, не співпадає з валютою фактичної заборгованості Позичальника за Кредитним договором, для погашення такої заборгованості Пози-чальник доручає Банку здійснювати від імені та за рахунок Пози-чальника купівлю/продаж/обмін іноземної валюти на МВРУ та/або її обмін на МВР у сумі, необхідній для погашення такої заборго-ваності Позичальника, за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату купівлі/продажу/обміну іноземної валюти, з обов'язковим зарахуванням купленої/обмінної валюти або кош-тів, одержаних від продажу валюти, на поточний рахунок Пози-чальника за відповідною валютою.

8.2. Банк самостійно веде облік і здійснює розрахунки забор-гованості Позичальника відповідно до вимог законодавства Украї-ни та умов Договору. У разі наявності спору між Сторонами, в якості письмових доказів невиконання зобов'язань Позичальни-ком, що мають пріоритетне значення, приймаються виписки про стан рахунків, первинні документи (платіжні доручення Позичаль-ника), дані балансу, надані Банком тощо, якщо Позичальник не до-веде недійсність наданих Банком документів або не надасть інших доказів виконання своїх зобов'язань за Кредитним договором.

8.3. Банк підтверджує, що має статус платника податку на при-буток підприємств на загальних умовах, передбачених Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств".

8.4. Уклавши Кредитний договір, Позичальник надає Банку свою згоду та право збирати, зберігати, використовувати, поши-рювати і отримувати інформацію (дані про Позичальника, відомі Банку та/або третім особам, у зв'язку з укладенням та виконан-ням даного Кредитного договору, в тому числі банківську та ко-мерційну таємницю):

- яка відповідно до законодавства України входить до складу кредитної історії - до/від/через бюро кредитних історій, які ство-рені та здійснюють діяльність відповідно до законодавства Украї-ни;
- необхідну для укладання договорів страхування - до страхо-вих компаній - у разі укладання договору страхування;
- необхідну при укладенні договорів щодо відступлення права вимоги та/або переведення боргу за даним Кредитним догово-ром - до відповідних фізичних та юридичних осіб;
- необхідна для здійснення технічного супроводження процесу кредитування третіми особами (наприклад для надсилання Пози-чальнику виписок по рахунках, листів, тощо);
- необхідну приватним особам та організаціям для забезпе-чення виконання ними своїх функцій або надання послуг Банку відповідно до укладених між такими особами (організаціями) та Банком договорів за умови, що передбачені договорами функції та/або послуги стосуються основної діяльності Банку, яку він здій-снює на підставі отриманих банківської ліцензії та письмових доз-волів;
- необхідну в інших випадках, у відповідності до вимог зако-нодавства України.

Сторони також домовилися, що Позичальник згоден, з тим що Банк має право надати необхідну інформацію щодо формування кредитної історії іншим особам, яким ця інформація необхідна для виконання своїх функцій або надання послуг Банку в обсязі, який буде визначено Банком самостійно з урахуванням вимог законо-давства України.

При цьому, Сторони погодили, що Позичальник розуміє та під-тверджує такий режим використання інформації в разі вчинення Банком будь-якої дії, зазначеної в цьому пункті Типових умов.

8.5. Позичальник, уклавши Кредитний договір, надає Банку згоду/право:

- передавати права та обов'язки Банку за Кредитним дого-вором третій особі без отримання на це додаткової згоди Пози-чальника;
- вилучати у Позичальника продукцію (придбану Позичальни-ком за рахунок кредитних коштів, отриманих від Банку) без от-римання на це додаткової згоди Позичальника та відповідного судового рішення в разі пред'явлення Банком у позасудовому порядку або в порядку досудового провадження вимог щодо ви-конання зобов'язань Позичальника за Кредитним договором;
- звертатись за інформацією щодо фінансового становища Позичальника до третіх осіб, які пов'язані з Позичальником сі-мейними, особистими, діловими, професійними або іншими від-носинами.

8.6. Листування між Сторонами за Кредитним договором здій-снюється шляхом направлення або надання однією Стороною, або уповноваженими на це третіми особами зі сторони Банку, відповідних повідомлень іншій Стороні на її адресу для листуван-ня, зазначену у Кредитному договорі. Форма, зміст та терміни направлення або надання деяких таких повідомлень визначені умовами Договору.

Сторони погодили, що адреса Банку для листування, зазначе-на в Кредитному договорі, вважається місцем виконання Сторо-нами своїх зобов'язань за Кредитним договором.

8.7. Строк дії Кредитного договору встановлюється з дати йо-го укладення (дати підписання Кредитного договору Сторонами) до повного повернення Банку всієї суми кредиту за Кредитним договором та повного погашення плати за кредит і неустойки, у разі її нарахування.

8.8. Спірні питання за Кредитним договором розглядаються відповідно до законодавства України.

8.9. Кредитний договір складається у двох примірниках, які мають рівну юридичну силу, по одному для кожної із Сторін.

Всі додатки та угоди до Кредитного договору, належним чи-ном підписані Сторонами, вважаються його невід'ємною части-ною.

8.10. Внесення змін до Кредитного договору здійснюється від-повідно до законодавства України, якщо умовами Кредитного до-говору та/або Типовими умовами не передбачено інший порядок.

8.11. Сторони домовилися, що текст Кредитного договору, будь-які матеріали, інформація, що стосуються Кредитного дого-вору, є конфіденційними і не можуть передаватися третім особам

без попередньої письмової згоди іншої Сторони Кредитного до-говору, крім випадків, передбачених чинним законодавством Ук-раїни та/або Кредитним договором та/або Типовими умовами.

8.12. Ці Типові умови розроблені на невизначений строк та на-бирають чинності з моменту їх опублікування в газеті "Голос Ук-раїни". Також Типові умови розміщуються на офіційному сайті Банку www.ukrsibbank.com та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку або інших доступних для ознайомлення місцях.

8.13. До Типових умов можуть бути внесені зміни, про що Банк повідомляє шляхом опублікування в газеті "Голос України" та роз-мі-щення на офіційному сайті Банку www.ukrsibbank.com та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку або інших доступ-них для ознайомлення місцях змін або Типових умов викладених в новій редакції за 14 (чотирнадцять) днів до набрання чинності відповідних змін.

ІІ) Особливості кредитування в пунктах продажу товарів

Терміни та положення, що викладені в параграфі І) цих Типо-вих умов, поширюються також на Позичальників, що мають на-мір отримати та/або отримали кредит в пунктах продажу товарів з урахуванням особливостей, що викладені в цьому параграфі ІІ) та в частині, що йому не суперечать.

Спеціальні терміни, що використовуються в розрізі параграфу ІІ)

- **товар** - товар, який купується Позичальником в пункті прода-жу товару за кредитні кошти відповідно до Кредитного договору.
- **платіжна картка** - розуміється як платіжний інструмент, за допомогою якого Банк надає Позичальнику додаткові кредитні кошти (далі - додатковий кредит) за умови виконання Позичаль-ником умов Кредитного договору та Типових умов, а Позичальник може використовувати ці кошти способами, передбаченими чин-ним законодавством України.

Розділ 1. параграфу ІІ) -

Загальні положення даного параграфу

1.1. Позичальник просить Банк надати йому кредит на купівлю товару та доручає Банку здійснити видачу кредитних коштів шля-хом оплати Банком з позичкового рахунку Позичальника (за ра-хунок кредитних коштів, наданих відповідно до умов Кредитного договору) платіжних документів, зазначених в Кредитному дого-ворі, на рахунок Отримувача. Реквізити Отримувача зазначаються в Кредитному договорі.

1.2. В Кредитному договорі зазначається термін, в який буде наданий кредит. Якщо в межах вказаного в Кредитному договорі терміну товар за будь-яких причин не буде наданий/доставлений Позичальнику кредитні кошти також не надаються і кредитний до-говір втрачає юридичну чинність. Після спливу зазначеного термі-ну, кредит не надається. Конкретна дата видачі кредиту повідом-ляється Позичальнику шляхом направлення на його адресу Пояс-нювального листа.

1.3. Кредит надається для особистих потреб, а саме, на прид-бання товару.

1.4. Сторони домовилися, що у випадку якщо Позичальник від-мовиться від товару та буде вимагати повернення коштів за то-вар, на виконання умов Кредитного договору та/або Типових умов та керуючись чинним законодавством (зокрема, про захист прав споживачів), Позичальник відступає Банку своє право вима-гати від Продавця повернення сплачених за товар кредитних кош-тів та отримання таких коштів на рахунок Банку, в рахунок пога-шення заборгованості Позичальника за Кредитним договором за рахунок повернених коштів. Дане положення в будь-якому випад-ку не звільняє Позичальника від сплати процентів за період ко-ристування кредитом з моменту надання кредиту до моменту по-вернення коштів Продавцем.

Розділ 2. параграфу ІІ) - права та обов'язки Сторін.

2.1. Банк має право:

Права Банку зазначені в пунктах 2.1. Розділу 2 параграфу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного пара-графу.

Додатково, надаючи кредити в пунктах продажу товарів, Банк має право:

2.1.1. Вимагати повернення та отримання повернених кредит-них коштів від Продавця товару, на підставі відступлення такого права Позичальником, у випадку повернення товару Позичальни-ком.

2.1.2. Банк звільняється від обов'язку надати кредит при нас-танні будь-якого з випадків:

- якщо закінчився термін зазначений в Кредитному договорі та/або
- якщо за будь-яких причин, не залежних від Банку та/або По-зичальника товар не буде наданий/переданий Позичальнику.

2.2. Позичальник має право:

Права Позичальника зазначені в пунктах 2.2. Розділу 2 пара-графу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.

Додатково, отримуючи кредити в пунктах продажу това-рів, Позичальник має право:

2.2.1. У разі прийняття Банком рішення про надання Позичаль-нику відстрочення погашення заборгованості, Позичальник має право обрати один з наступних способів погашення відстроченої заборгованості:

- 1) повне погашення відстроченої заборгованості в період сплати ануїтетного платежу, що слідує після закінчення терміну відстрочення;
- 2) повне погашення відстроченої заборгованості в період сплати останнього ануїтетного платежу.

2.3. **Обов'язки Банку**, зазначені в пункті 2.3. *Розділу 2 пара-графу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.*

2.4. **Обов'язки Позичальника**, зазначені в пункті 2.4. *Розділу 2 параграфу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.*

Додатково, отримуючи кредит в пунктах продажу товарів, Позичальник зобов'язаний:

2.4.1. У разі прийняття Банком рішення про надання Позичаль-нику відстрочення погашення заборгованості, Позичальник зоб-ов'язаний здійснити погашення відстроченої заборгованості од-ним із способів, зазначених в п. 2.2.1. даного параграфу цих Типо-вих умов.

ІІІ) Особливості кредитування у відділеннях банку

Терміни та положення, що викладені в параграфі І) цих Типо-вих умов, поширюються також на Позичальників, що мають намір отримати та/або отримали кредит у відділеннях Банку з урахуван-ням особливостей, що викладені в цьому параграфі ІІІ) та в час-тині, що йому не суперечать.

Спеціальні терміни, що використовуються в розрізі параграфу ІІІ)

- **платіжна картка 1** - в розумінні Кредитного договору це платіжний інструмент, за допомогою якого Банк надає Позичаль-нику суму кредиту, в розмірі зазначеному в Кредитному договорі;
- **платіжна картка 2** - в розумінні Кредитного договору це платіжний інструмент, за допомогою якого Банк надає Позичаль-нику *додаткові кредитні кошти* (далі - додатковий кредит) за умо-ви виконання Позичальником умов Кредитного договору та/або Типових умов, а Позичальник може використовувати ці кошти способами, передбаченими чинним законодавством України.

Розділ 1. параграфу ІІІ) -

Загальні положення даного параграфу

1.1. Позичальник просить Банк надати йому кредит на спожив-чі потреби, а саме, на здійснення ремонту в житловій нерухомос-ті та/або на придбання автомобіля та/або на оплату навчання та/або інші споживчі потреби.

Безпосередньо цільове використання кредитних коштів зазна-чається в Кредитному договорі.

Розділ 2. параграфу ІІІ) - права та обов'язки Сторін.

2.1. Банк має право:

Права Банку зазначені в пунктах 2.1. Розділу 2 параграфу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного пара-графу.

Додатково, надаючи кредити у відділеннях Банку, Банк має право:

2.1.1. Банк звільняється від обов'язку надати кредит якщо за-кінчився термін зазначений в Кредитному договорі.

2.2. Позичальник має право:

Права Позичальника зазначені в пунктах 2.2. Розділу 2 пара-графу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.

Додатково, отримуючи кредити у відділеннях Банку, По-зичальник має право:

2.2.1. У разі прийняття Банком рішення про надання Позичаль-нику відстрочення погашення заборгованості, Позичальник має право обрати один з наступних способів погашення відстроченої заборгованості:

- 1) повне погашення відстроченої заборгованості в період сплати ануїтетного платежу, що слідує після закінчення терміну відстрочення;
- 2) повне погашення відстроченої заборгованості в період сплати останнього ануїтетного платежу.

2.3. **Обов'язки Банку**, зазначені в пункті 2.3. *Розділу 2 пара-графу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.*

2.4. **Обов'язки Позичальника**, зазначені в пункті 2.4. *Розділу 2 параграфу І) цих Типових умов також застосовуються в рамках даного параграфу.*

Додатково, отримуючи кредит у відділеннях Банку, Пози-чальник зобов'язаний:

2.4.1. У разі прийняття Банком рішення про надання Позичаль-нику відстрочення погашення заборгованості, Позичальник зоб-ов'язаний здійснити погашення відстроченої заборгованості од-ним із способів, зазначених в п. 2.2.1. даного параграфу цих Ти-пових умов.

ІV) Умови надання додаткового кредиту з використанням платіжної картки

Терміни та положення, що викладені в параграфі І) цих Типо-вих умов, поширюються також на Позичальників, що мають намір отримати та/або отримали додатковий кредит на платіжну картку, з урахуванням особливостей, що викладені в цьому параграфі ІV) та в частині, що йому не суперечать.

Спеціальні терміни, що використовуються в розрізі даного параграфу

- **платіжна картка** - в рамках Кредитного договору (**платіжна картка, для договорів, що укладаються в пунктах продажу това-рів або платіжна картка 1, для договорів, що укладаються у відді-леннях Банку**) розуміється як платіжний інструмент, за допомогою якого Банк надає Позичальнику додаткові кредитні кошти (далі - додатковий кредит) за умови виконання Позичальником умов Кредитного договору та/або Типових умов, а Позичальник може використовувати ці кошти способами, передбаченими чинним за-конодавством України.

Розділ 1. параграфу ІV) -

Загальні положення даного параграфу

1.1. У випадку позитивної кредитної дисципліни Позичальника за Кредитним договором, Банк може надати додатковий кредит Позичальнику шляхом видачі суми додаткового кредиту на пла-тіжну картку. Для обліку операцій за платіжною картою Банк від-криває Позичальнику картковий рахунок на умовах, зазначених у Кредитному договорі, Типових умовах, Правилах користування картою.

1.2. Банк може надати Позичальнику додатковий кредит у від-повідності з п. 1.1. цього параграфу на підставі Заяви Позичаль-ника на відкриття карткового рахунку, елементи якої викладені в Кредитному договорі.

1.3. Максимальна сума додаткового кредиту за платіжною кар-ткою зазначається в Кредитному договорі. Розмір фактично вида-них сум додаткового кредиту може бути меншим ніж зазначено в Кредитному договорі.

Використання Позичальником суми додаткового кредиту, що знаходиться на картковому рахунку, в повному розмірі або в час-тині, вважається що Позичальник погодився із сумою наданого додаткового кредиту.

1.4. Правила користування платіжною картою Банк надсилає Позичальнику разом з платіжною картою, у разі наявності підстав для видачі додаткового кредиту відповідно до умов Кредитного договору.

1.5. За використання додаткових кредитних коштів Банк вста-новлює процентну ставку, яка зазначається в Кредитному догово-рі, і яка вираховується від фактично використаної суми додатко-вого кредиту.

1.5.1. Процентна ставка за користування додатковим креди-том може бути змінена. Банк не пізніше ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до дати зміни розміру процентної ставки пові-домляє Позичальника про встановлення нової процентної ставки, із зазначенням її розміру та дати початку дії такої ставки, шляхом направлення поштою на адресу Позичальника відповідного реко-мендованого листа (далі - Повідомлення Банку). Такий новий роз-мір процентної ставки починає застосовуватись з дати, що буде вказана в Повідомленні Банку, без укладання Сторонами додат-кової угоди до Кредитного договору.

У випадку незгоди з таким новим розміром процентної ставки, Позичальник має право у строк не пізніше останнього робочого дня, що передує даті початку дії нової ставки, вказаної у Повідом-ленні Банку, достроково повернути Банку всю суму додаткового кредиту, сплатити плату за додатковий кредит та здійснити інші платежі за Кредитним договором.

Погашення заборгованості за наданим додатковим кредитом здійснюється відповідно до Правил користування картою. За-гальна сума додаткового кредиту не може перевищувати розмір, зазначений у Кредитному договорі.

1.6. Позичальник зобов'язується належним чином виконувати свої зобов'язання за Кредитним договором, Типовими умовами та Правила користування картою у випадку надання додатково-го кредиту.

1.7. Позичальник зобов'язаний достроково повернути суму додаткового кредиту, сплатити плату та інші платежі за Кредит-ним договором у випадку незгоди з розміром нової процентної ставки зміненої відповідно з п. 1.5.1. даного параграфу цих Типо-вих умов.

V) Умови кредитування у випадку надання забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором

Терміни та положення, що викладені в параграфі І) цих Типо-вих умов, поширюються також на Позичальників, що мають намір отримати та/або отримали кредит з наданням майна, що нале-жить Позичальнику та/або майновому поручителю в якості забез-печення виконання зобов'язань Позичальника за Кредитним до-говором, з урахуванням особливостей, що викладені в цьому па-раграфі V) та в частині, що йому не суперечать.

Додатково в рамках даного параграфу Банк має право:

- 1.1. Аналізувати кредитоспроможність осіб, що надали забез-печення за Кредитним договором (заставаодавця, поручителя, га-ранта тощо).

Додатково в рамках даного параграфу Позичальник зобов'язується:

- 1.2. Не пізніше дати укладення договору застави, за яким у заставу передається майно (за текстом Типових умов - предмет застави) з метою забезпечення виконання зобов'язань Позичаль-ника за Кредитним договором, застрахувати за власний рахунок предмет застави на користь Банку в рекомендованій Банком страховій компанії на строк не менше одного календарного року.
- 1.3. Позичальник також зобов'язується не пізніше дати закін-чення договору страхування майна - предмету застави здійсню-вати подальше щорічне страхування предмету застави на користь Банку в рекомендованій Банком страховій компанії строком не менше, ніж на один календарний рік, при цьому:

- такий договір страхування предмету застави має набрати чинності не пізніше моменту припинення строку дії попередньо-го договору страхування предмету застави, з метою забезпе-чення безперервного, протягом строку дії Кредитного договору, страхового захисту за договором страхування предмету застави;
- загальний строк страхування предмету застави, в будь-яко-му випадку, повинен дорівнювати строку кредитування (визначе-ному в Кредитному договорі), що збільшений не менше ніж на 90 (дев'яносто) календарних днів.

Договір страхування предмету застави має передбачати:

- страхування предмету застави від настання таких стра-хових ризиків: на випадок пошкодження, втрати або знищен-ня майна, та
- виплату суми страхового відшкодування в розмірі не менше суми заборгованості Позичальника за Кредитним договором.

15 вересня в Україні переважно без опадів, лише вдень на крайньому заході дощ. Температура вночі 3—9° тепла, на узбережжі морів 11—16°, вдень 13—19°, у південній частині до 22°.

Теорія і практика — речі різні

■ СПОРТ

Футбол. Євро—2008. Відбірковий цикл. 12 вересня.
Група А. Португалія—Сербія. 1:1. Фінляндія—Польща. 0:0. Казахстан—Бельгія. 2:2. Польща — 21 очко, Фінляндія — 19, Португалія — 17, Сербія — 16, Бельгія — 11, Вірменія — 8, Казахстан — 7, Азербайджан — 5.
Група В. Франція—Шотландія. 0:1. Литва—Фарери. 2:1.
Україна—Італія. 1:2. Голи: Ді Натале, 40, 77, Шевченко, 72.
Україна: Шовковський, Кучер, Тимошук, Єзерський, Русол, Шевченко, Шелаєв, Гусєв (Мілевський, 88), Калиниченко (Воронін, 61), Гай, Назаренко (Гладкий, 69). **Тренер** — Олег Блохін.
Італія: Буффон, Пануччі, Каннаваро, Барцалі, Дзамбротта, Амброзіні, Каморанезі (Оддо, 78), Перотта (Аквілані, 69), Яквінта (Квальрелла, 85), Пірло, Ді Натале. **Тренер** — Роберто Донадоні.
Попереджено: Каннаваро, 28, Перотту, 47, Русола, 88.
Арбітр — Говард Вебб (Англія).
 Київ. НСК «Олімпійський». 45 000 глядачів. 16 градусів.

	В	Н	П	М	О
1. Шотландія	7	0	2	17—7	21
2. Італія	6	2	1	15—7	20
3. Франція	6	1	2	15—3	19
4. Україна	4	1	3	10—9	13
5. Литва	3	1	5	7—11	10
6. Грузія	2	1	6	14—15	7
7. Фарери	0	0	9	3—29	0

Група С. Норвегія—Греція. 2:2. Туреччина—Угорщина. 3:0. Боснія і Герцеговина—Молдова. 0:1. Греція — 19, Норвегія, Туреччина — по 17, Боснія і Герцеговина — 13, Угорщина — 9, Мальта, Молдова — по 5.
Група Д. Чехія—Ірландія. 1:0. Словацьчина—Уельс. 2:5. Кіпр—Сан-Марино. 3:0. Німеччина — 22, Чехія — 20, Ірландія — 14, Словацьчина, Уельс, Кіпр — по 10, Сан-Марино — 0.
Група Е. Англія—Росія. 3:0. Андорра—Хорватія. 0:6. Македонія—Естонія. 1:1. Хорватія — 23, Англія — 20, Росія — 18, Ізраїль — 17, Македонія — 8, Естонія — 4, Андорра — 0.
Група Ф. Іспанія—Латвія. 2:0. Данія—Ліхтенштейн. 4:0. Ісландія—Північна Ірландія. 2:1. Швеція, Іспанія — по 19, Північна Ірландія — 16, Данія — 14, Ісландія — 8, Латвія — 6, Ліхтенштейн — 4.
Група Г. Албанія—Нідерланди. 0:1. Словенія—Білорусь. 1:0. Болгарія—Люксембург. 3:0. Румунія, Нідерланди — по 20, Болгарія —

18, Словенія — 10, Албанія — 9, Білорусь — 7, Люксембург — 0.

Після поразки від італійців лише теоретично наша команда може посісти друге місце. Такий варіант можна вирахувати хіба що з допомогою вищої математики. Та, як відомо, теорія і практика — надто різні речі. Навіть якщо синьо-жовті і виграють всі матчі, що залишилися (**13 жовтня.** Шотландія—Україна. **17 жовтня.** Україна—Фарери. **17 листопада.** Литва—Україна. **21 листопада.** Україна—Франція), то й це може не допомогти. Потрібні ще фантастичніші події. Скажімо, щоб Фарери обіграли Італію і Францію, щоб литовці перемогли французів. Утопія, погодьтеся, та й годі...

Утім, надамо слово людям, думки яких, гадаю, найбільше цікавлять наших читачів.

Андрій Шевченко:

— Сьогоднішня зустріч показала, що збірна України може на рівних грати з чемпіоном світу, а то й сильніше за нього. Адже ми ні в чому не поступалися збірній Італії. А вона організувала лише дві атаки, які й завершилися узяттям наших воріт. Я сам ще двічі міг вразити ворота Буффона. Після одного з моїх ударів м'яч влучив у поперечину, затим я не зміг переграти воротаря, коли вийшов з ним сам на сам. Наші шанси на вихід із групи практично рівні нулю. Але в поєдинках, що залишилися, постараємося діяти гідно, щоб зберегти репутацію.

Неважко здогадатися, що було на душі в **Олега Блохіна.**

— М'ячі завжди забивають через помилки в обороні, — сказав він на післяматчевій прес-конференції. — Проте суть у тому, що італійці, французи, іспанці, бразильці використовують напівмоменти. Мають дві нагоди, як оце італійці, і реалізують їх. Ми відрізняємося тим, що можемо створити десять моментів, але програємо поєдинок. Тому моменти не беруться до уваги, рахуються забиті м'ячі.

— **Чи zostалися в нас якісь шанси потрапити на Євро—2008?**

— Насамперед скажу про моє везіння. Писали дуже багато, що Блохін фартовий, і бачите — зійшов нанівець цей фарт! Не можна так довго про це писати. По-друге, турнір все одно мусимо догравати — попереду ще чотири матчі. Шанси, либонь, залишаються. Але відділ фантастики — на іншому поверсі. Хоча в житті всяке трапляється. Он шотландці французів обіграли і стали лідерами. Нам потрібно боротися. І руки опускати не можна. Я, до речі, широко подякував команді за хорошу гру, за самовіддачу. Адже нашим суперником був чемпіон світу. Та, попри все, ми заслуговували на ліпший результат.

— **Чому Воронін не вийшов у стартовому складі?**

— Бо я так вирішив. Воронін узагалі не тренувався останнім часом, має три кілограми зайвої ваги.

— **Але у другому таймі він усе-таки пожвавив гру...**

— Та де там. Він привіз гол у наші ворота. А як він поведівся? Нехай таке дозволяє собі в «Ліверпулі». Я не дозволю, щоб гравець розмовляв із головним тренером у такому тоні. Тому, будь ласка, в Ліверпуль, до Бенітеса! У збірній він не гратиме, навіть якщо буде провідним виконавцем. У команді має бути дисципліна.

Він сказав, що я висловився не в належному тоні. Однак я при всій команді вибачився перед ним, і з мене шапка не впала. А він за свою поведінку вибачитися й не подумав. Такий менталітет! Та поки я тренер, дисципліна в команді буде. Не дозволю гравцям диктувати умови головному тренерові.

— **Чи є якісь виходи із ситуації з обороною?**

— Шукаю цей вихід. Запросив на збори Свідерського і Шевчука, але вони не відповідають рівневі національної збірної. Я навіть не включив їх у заявку. Та від цієї проблеми ми нікуди не дінемося. Проте найбільше питання сьогодні — як змусити футболістів грати на результат, коли вони зрозуміли, що вже втратили шанси.

— **Лобановський у схожій ситуації створював собі гравців сам. Брав клуб, готував гравців, а потім робив із цієї команди збірну. Ви не думали про такий варіант?**

— Не забувайте, що я можу піти і в закордонний клуб. Варіанта в Україні я не бачу. Є пропозиції з інших країн. Тому варіант Лобановського мені не підходить. І, якщо чесно, я не потягну такого воза. Надто багато енергії треба витратити. А без неї заряджати гравців не можна...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Молодіжка» вийшла в лідери

Футбол. Відбірковий цикл Євро-2009 (U-21). Група 2. Чехія—Ліхтенштейн. 8:0.

Вірменія — Україна. 0:2. Єреван. Республіканський стадіон. Голи: Ярошенко, 39, Олійник, 63 (п).

Україна: Рибка, Допілка, Мандзюк, Чижов, Федорів, Полянський, Степаненко, Олійник, Кравченко, Ярошенко (Приймов, 71), Антонов (Лисенко, 86). **Тренер** — Олексій Михайличенко.

Туреччина, Україна — по 6 очок, Чехія, Вірменія — по 4, Ліхтенштейн — 0. Наступний матч українці проведуть 14 жовтня проти збірної Туреччини на її полі.

■ ОСЬ ТАК!

Фото автора.

Коса моя — краса моя

Без одного сантиметра метр — така довжина коси у юної красуні з міста Дубно Тамари Черпак, яка перемогла на міському конкурсі «Найдовша коса».

— Моя мрія — відростити таке волосся, як у бабці Тамари, на честь якої мене і названо, — каже учениця Дубенської гімназії №1 Тамара Черпак (на знімку). — У неї коса була — до землі. Нині таке волосся майже ніхто не носить: мовляв, незручно і мода тепер інша. Але найкраща мода — це коли гарно, а довга коса завжди в Україні вважалася ознакою вишуканості...

У цьому ще раз переконав проведений у Дубні конкурс «Найдовша коса». Тут не лише виставляли волосся напоказ, не просто змагалися в його довжині, а співали народних пісень, читали поезію, пригадували казки, відтворювали побутові сценки. Одне слово, довкола жіночої коси створили справжній ореол. Особливу увагу приділили народним методам догляду за волоссям.

— Я дуже багато цінної інформації почерпнула на цьому конкурсі, — каже Тамара. — Поділилася з іншими і своїми рецептами догляду за волоссям. Зокрема, як мити його кропивою, що я раз на тиждень обов'язково роблю. Тоді воно насичується природними вітамінами і має вигляд живого. А що стосується отих відрізаних торік сантиметрів, то тепер, чесно кажучи, шкодую, що зробила це. Навіть зберігаю удома, але, на жаль, їх уже не доточиш. Зрештою, якщо буде новий конкурс, то неодмінно прийду з довшою косою.

Рівненська область.

Євген ЦИМБАЛЮК.

■ СМАЧНА КОЛОНКА

Виноградний джем

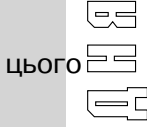
► *1 кг* ягід зріжте з грона, ви-мийте, покладіть у глибоку кас-трулю і підігрійте до появи соку.

► Додайте 200 г цукру і нарізаний скибочками лимон.

► Збільшіть во-гонь і, постійно помішуючи і зні-маючи піну та кісточки, що спливають, варіть до готовності.

► Розкладіть у банки й накрій-те пластмасови-ми кришками.

Павло СЕРГІЄНКО.
Чернівці.

ЦЬОГО

14 ВЕРЕСНЯ

■ **1867.** Вийшов у світ перший том «Капіталу» Карла Маркса.
 ■ **1917.** У Росії утво-рено Директорію на чолі з **Олександром Керенським**, країну проголошено республікою.
 ■ **1939.** У США піднявся в повітря перший вертоліт **Ігоря Скорського**.
 ■ **1957.** Помер український плодовод-селекціонер **Лев Ро**.
 ■ **1973.** Керчі присвоєно звання «Місто-герой».
 ■ **1991.** У Києві відкрився форум інтелігенції.
 ■ **2006.** Ухвалено Закон України «Про дитяче харчування».

Редактор номера
Віктор КІКІПЕЛОВ.

Редколегія:
 Леонід **БРОВЧЕНКО**,
 Анатолій **ГОРЛОВ**,
 Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
 Віталій **ЖЕЖЕРА**,
 Іван **ІЛЛЯШ**,
 Світлана **ПИСАРЕНКО**,
 Віталій **СУДДА**.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
 ► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
 ► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
 ► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.
Засновник — Верховна Рада України
 Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — **КВ № 1 від 26.05.1994 р.**
 Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
 для фізичних осіб — **40224, 08775.**
 для підприємств і організацій — **60955.**
Передплатна ціна на 2007 рік:
 для фізичних осіб — **5,00 грн.**
 та **3,00 грн.**
 для підприємств і організацій — **15,00 грн** на місяць.
 Ціна в роздрібній мережі — договірна.

ЗАГАЛЬНИЙ ТИРАЖ 161000.
ВАТ «Видавництво «Київська правда»
 04136, м. Київ,
 вул. М. Гречка, 13.
 Зам. 3188

ТОВ «Преслайн»
 м. Харків,
 вул. Північна, 12.
 Зам. 9-1-133

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
 для довідок — 503-68-72;
 телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,
 453-44-56,
 453-44-57;
 телефакс — 449-85-62.

✉ **E-mail:** mail@golos.com.ua
 — загальний
 reklama@golos.com.ua —
 відділ реклами
 let@golos.com.ua —
 відділ листів
 foto@golos.com.ua —
 відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

